

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice samt om ändring av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om offentlig arbetskraftsservice, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande ändras.

Det föreslås att lagen om offentlig arbetskraftsservice ändras i fråga om bestämmelser som gäller de tjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller och serviceprocessen. I propositionen föreslås att arbetssökandens servicebehov ska bedömas och en sysselsättningsplan utarbetas med honom eller henne inom två veckor från jobbsökningens början. Dessutom föreslås att sysselsättningsplanen ska ersätta den nuvarande jobbsökarplanen, den specificerade jobbsökarplanen, den reviderade, specificerade jobbsökarplanen och sysselsättningsplanen. Avsikten är att arbets- och näringsbyrån ska undersöka förutsättningarna för att bli omfattad av omställningsskyddet utan att arbetssökanden särskilt begär det. Det föreslås också att de bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som gäller utarbetande och genomförande av planerna ska ändras.

Bestämmelserna om registrering som arbetssökande föreslås bli ändrade så att det primära registreringsstättet är elektronisk registrering via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Dessutom föreslås att bestämmelserna om när jobbsökningen upphör att vara i kraft ska preciseras.

Utlänningars möjligheter att registrera sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån föreslås bli utvidgade. Utvidgningen påverkar inte utlänningars rätt att få arbetslöshetsförmåner.

Förutsättningarna för beviljande av lönesubvention och startpeng föreslås bli ändrade

så att bestämmelserna på ett bättre sätt än nu beaktar konkurrensneutralitet och EG:s bestämmelser om statligt stöd. Dessutom föreslås att det till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention antingen som stöd enligt bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen eller i form av de minimis-stöd. Det föreslås att startpeng ska beviljas i form av de minimis-stöd. Enligt propositionen kan ett privat företag som tillhandahåller arbetskraftsservice vidareplacera, i praktiken hyra ut, sina anställda med lönesubventionerat arbete till andra arbetsgivare. I syfte att motverka förlängd arbetslöshet hos unga personer föreslås att villkoren för lönesubvention temporärt mildras i fråga om dem som inte fyllt 25 år.

Det föreslås att bestämmelserna om data-skydd i lagen om integritetsskydd i arbetslivet i tillämpliga delar ska tillämpas på arbetsmarknadsåtgärder. Dessutom föreslås att bestämmelserna om maximitid för arbetspraktik och arbetslivsträning harmoniseras och bestämmelserna om när maximitiden börjar räknas på nytt mildras.

Definitionen av begreppet pendlingsregion i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli ändrad så att pendlingsregionerna ska fastställas i kilometer. Avsikten är att personens pendlingsregion ska utgöras av det område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad. Verkliga svårigheter att ta sig till och från arbetet och den tid som går åt till arbetsresan ska under de förutsättningar som anges i lagen betraktas som giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete inom pendlingsregionen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2010.

INNEHÅLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLSFÖRTECKNING	2
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 INLEDNING.....	5
2 NULÄGE	7
2.1 Lagstiftning och praxis.....	7
Registrering som arbetssökande	7
Intervju för arbetssökande och jobsökarplaner.....	8
Jobsökarplan, specificerad jobsökarplan och reviderad, specificerad jobsökarplan	8
Syssestättningssplan.....	9
Samarbetskyldighet för arbetslösa arbetssökande.....	10
Arbets- och näringsbyråns skyldigheter när det gäller genomförande av jobsökarplaner	10
Jobsökarplanerna och utkomstskyddet för arbetslösa	10
Lönesubvention	11
Startpeng.....	13
Arbetsmarknadsåtgärder.....	13
Pendlingsregioner	14
Pendlingsregionerna och skyldigheten att ta emot arbete	15
Pendlingsregionerna och ordnande av statsanställdas ställning vid organisationsförändringar.....	16
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	16
Lönesubvention	16
Lagstiftningen i EU	16
Sverige och Danmark	18
Pendlingsregioner och skyldighet att ta emot arbete	19
Sverige.....	19
Danmark	19
2.3 Bedömning av nuläget	20
Jobsökarplaner.....	20
Lönesubvention	21
Lönesubvention för utförande av skogsförbättringsarbeten	23
Startpeng.....	24
Arbetsmarknadsåtgärder.....	24
Pendlingsregioner.....	24
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	25
Registrering som arbetssökande	25
Serviceprocessen och planerna för arbetssökande.....	26
Lönesubvention	27
Arbetsmarknadsåtgärder.....	28
Pendlingsregioner.....	29
Verkställande av de föreslagna ändringarna.....	29

4	PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	29
4.1	Ekonomiska konsekvenser	29
	Utländska personers registrering som arbetssökande	29
	Serviceprocessen och sysselsättningsplanerna	30
	Ändringar som hänför sig till omställningsskyddet	30
	Lönesubvention	31
	Pendlingsregioner	32
4.2	Konsekvenser för myndigheterna	32
	Utländska personers registrering som arbetssökande	32
	Serviceprocessen och sysselsättningsplanerna	32
	Lönesubvention	33
	Pendlingsregioner	33
4.3	Samhälleliga konsekvenser	34
	Registrering av utlänningar som arbetssökande	34
	Serviceprocessen och sysselsättningsplanerna	34
	Påföljderna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i anslutning till sysselsättningsplaner	34
	Lönesubvention	35
	Pendlingsregioner	37
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	37
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	37
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats	38
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	39
	DETALJMOTIVERING	41
1	LAGFÖRSLAG	41
1.1	Lagen om offentlig arbetskraftsservice	41
	1 kap. Allmänna bestämmelser	41
	2 kap. Principer inom offentlig arbetskraftsservice	41
	II AVDELNINGEN	41
	Arbets- och näringsbyråns service och serviceprocessen	41
	3 kap. Grunder för arbets- och näringsbyråns service	41
	4 kap. Arbetsförmedlingstjänster	45
	5 kap. Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan	46
	5 a kapitel. Omställningsskydd	51
	6 kap. Tjänster för kompetensutveckling	52
	7 kap. Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag	52
	8 kap. Arbetsmarknadsåtgärder	57
	10 kap. Ersättning för kostnader för uppehälle	60
	11 kap. Samarbete i anslutning till verkställigheten	60
	13 kap. Sökande av ändring	60
1.2	Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	61
	1 kap. Allmänna bestämmelser	61
	2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner	62
	8 kap. Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd	67
	11 kap. Bestämmelser om verkställighet	68
1.3	Lagförslagen 3–4	68
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	68

3	IKRAFTTRÄDANDE	68
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	69
	LAGFÖRSLAG	74
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	74
	2. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	85
	3. Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	91
	4. Lag om ändring av 11 § i lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande	93
	BILAGA	94
	PARALLELTEXTER	94
	1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice	94
	2. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	118
	3. Lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	131
	4. Lag om ändring av 11 § i lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande	134

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I propositionen föreslås att lagen om ofentlig arbetskraftsservice (1295/2002) samt vissa lagar som har samband med den ändras.

Förslagen om att jobbsökarplanen, den specificerade jobbsökarplanen, den reviderade, specificerade jobbsökarplanen och sysselsättningsplanen ersätts med en sysselsättningsplan baserar sig bland annat på riksdagens uttalande i samband med behandlingen av åtgärdsmodellen för sysselsättning och omställningsskydd år 2005 (RSv 79/2005 rd). I uttalandet förutsätter riksdagen att regeringen bereder en reform där planerna för jobbsökning slås ihop och förmånssystemen förenklas. Riksdagens uttalande grundar sig på arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande (AjUB 6/2005 rd), där utskottet fäste uppmärksamhet vid att trots att planerna har olika namn så varierar planerna bara en aning i fråga om tidpunkten för när planen utarbetas och effekterna av respektive plan. Utskottet ansåg att det var viktigt att förtydliga systemet med avseende på både kunderna och arbetet vid arbetskraftsbyråerna.

Förslagen om ordnande av intervju för arbetssökande baserar sig på den arbetskraftspolitiska riktlinjen i regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering om att det krävs tillräckligt tidiga och snabba åtgärder för att undvika att arbetslösheten drar ut på tiden och att personerna slås ut från arbetsmarknaden. Enligt regeringsprogrammet ska arbetssökande kartläggas inom två veckor från anmälan.

Kommittén för en reform av den sociala tryggheten (SATA) lade den 27 januari 2009 fram förslag till centrala riktlinjer för helhetsreformen av den sociala tryggheten. Enligt riktlinjerna för effektiviserad sysselsättning ska de tjänster som motsvarar personens servicebehov och de aktiva åtgärderna påbörjas utan dröjsmål efter anmälan som arbetssökande. Strävan är att bedöma personens möjligheter till sysselsättning inom två veckor från anmälan som arbetssökande. Då utarbetar arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån tillsammans en jobbsökarplan som motsvarar servicebehovet. Arbets- och när-

ingsbyrån och kunden håller regelbundet kontakt på det sätt som överenskomms i jobbsökarplanen. Sättet att hålla kontakt och frekvensen beror på kundens servicebehov. Orsakerna till den förlängda arbetslösheten och servicebehovet utvärderas på nytt senast när arbetslösheten varat utan avbrott i tre månader. När arbetslösheten drar ut på tiden bedöms servicebehovet på nytt minst vid sex månaders oavbruten arbetslöshet. Om arbetslösheten fortfarande fortsätter, ska det senast vid 350 arbetslöshetsdagar göras en andra revidering av jobbsökarplanen.

Arbetsmarknadsorganisationerna lade i januari 2009 fram förslag om pensionspolitik och utkomstskydd för arbetslösa för åren 2009–2014. Enligt förslaget ska arbetssökandens möjligheter till sysselsättning bedömas inom två veckor från anmälan som arbetssökande. Strävan är att så fort som möjligt inkludera ett avtal om sysselsättning i den jobbsökarplan som utarbetas. Avtalets parter är arbetssökanden, arbets- och näringsbyrån och en potentiell arbetsgivare. Behovet av åtgärder bedöms på nytt senast när arbetslösheten varat utan avbrott i sex månader. När arbetslösheten drar ut på tiden ska arbetskraftsmyndigheterna senast vid 350 arbetslöshetsdagar göra en andra revidering av jobbsökarplanen. Den syftar till snabb sysselsättning. Jobbsökarplanen utarbetas i samarbete mellan den sökande, den potentiella arbetsgivaren och arbetskraftsmyndigheten. Enligt propositionen ska de karensbestämmelser som gäller utarbetande av jobbsökarplanen revideras.

En del av de förslag som gäller serviceprocessen för arbetssökande har samband med att arbetskraftsbyråerna blev arbets- och näringsbyråer vid ingången av 2009. Ministeriet tillsatte i maj 2007 ANM:s arbetsgrupp för regionförvaltning. I maj 2008 fick arbetsgruppen i uppdrag att bereda arbets- och näringsbyråernas uppgifter och organisering samt riktlinjer för samarbete mellan näringslivsaktörer och gemensamma tjänster. Medlemmarna i arbetsgruppen representerade arbets- och näringsministeriet, arbets- och näringscentralerna, arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens personal-

organisationer, Kommunförbundet och näringslivets organisationer. ANM:s arbetsgrupp för regionförvaltning lade den 30 januari 2009 fram sitt förslag till riktlinjer för utvecklingen av den nya arbets- och näringsbyrån. Enligt riktlinjerna för hur tjänsterna utvecklas baserar sig serviceprocessen vid arbets- och näringsbyrån på hantering av kundrelationer, på en tidig och exakt fastställelse av kundernas servicebehov, på ett serviceutbud i rätt tid, på säkerställande av att servicen framskrider och på ett tydligt kundansvar. Som åtgärder för säkerställande av en stark början på servicen för arbetssökande föreslog ANM:s arbetsgrupp för regionförvaltning riktlinjer om att jobsökningen påbörjas via webben, såväl som åtgärder för utveckling av nättjänsterna, riktlinjer för bedömningen av servicebehovet och profileringsförfarandet, en reform av jobsökarplanerna samt att det för enskilda kunder ordnas ett flexibelt och ändamålsenligt sätt att sköta ärenden.

Arbets- och näringsministeriet tillsatte i januari 2009 en intern arbetsgrupp med uppdrag att utarbeta förslag till hur servicen för arbetssökande får en starkare början med beaktande av de riktlinjer som SATA-kommittén och ANM:s arbetsgrupp för regionförvaltning dragit upp. I arbetsgruppens arbete deltog förutom företrädarna för ministeriet också ett sakkunnignätverk som TE-centralerna utsett. Arbetsgruppen lade den 27 februari 2009 fram sitt förslag om registrering som arbetssökande, profileringsförfarande, bedömning av servicebehovet, jobsökarplaner och om förenkling av de bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som gäller planerna.

Säkerställandet av konkurrensneutralitet och därigenom förhindrandet av att konkurrensen snedvrids förutsätter att alla som producerar tjänster för marknaden behandlas på samma sätt när statligt stöd beviljas. Konkurrensneutraliteten har beaktats i EG:s bestämmelser om statligt stöd, som senast blev ändrade sommaren 2008, till den del det är fråga om stöd som beviljas för lönekostnaderna för personer med sämre förutsättningar och personer med funktionshinder. Av ovan nämnda skäl föreslås att bestämmelserna om lönesubvention ska ändras så att arbetsgivare

som bedriver näringsverksamhet i olika juridiska former och de begränsningar som EG:s bestämmelser om statligt stöd ställer för stödnivån och tiden för stödet beaktas bättre än för närvarande i fråga om förutsättningarna för beviljande av subvention.

Till följd av recessionen har sysselsättningsläget för unga försvagats betydligt under det senaste året. I syfte att förhindra förlängd arbetslöshet bland unga och för att främja sysselsättningen föreslås temporära lättnader för åren 2010–2011 i fråga om beviljande av lönesubvention till dem som inte fyllt 25 år.

De ändringar som föreslås i fråga om arbetsmarknadsåtgärder baserar sig på förslag av arbetsgruppen som utredde möjligheterna att förbättra ställningen för icke anställda. Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 24 januari 2008 en arbetsgrupp på trepartsbasis med uppdrag att utreda möjligheterna att förbättra den rättsliga ställningen för personer utan anställningsförhållande. Målet är att förbättra den rättsliga ställningen för icke anställda som arbetar, så att det skydd som ingår i arbets- och sociallagstiftningen kan utsträckas till lagstadgat arbete som utförs utan anställningsförhållande. Arbetsgruppen avlät sin rapport till arbets- och näringsministeriet den 15 september 2009.

Bakgrunden till att arbetsgruppen tillsattes var riksdagens ställningstaganden och uttalanden, där det hade fästs särskild uppmärksamhet vid ställningen för de icke anställda som utförde direkt lagstadgade arbetsuppgifter utan anställningsförhållande. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i sitt betänkande (AjUB 4/2005 rd) om statsrådets redogörelse om arbetslivet (SRR 4/2004 rd) fäst uppmärksamhet vid former av arbete som ska utföras utan anställningsförhållande, såsom arbetspraktik och arbetslivsträning samt familje- och närståendevård. I utskottets uttalande förutsätts att regeringen utreder under vilka villkor skyddet inom ramen för arbets- och sociallagstiftningen också ska täcka in de ovan nämnda nya formerna av arbete. Dessutom har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet i sitt utlåtande (AjUU 7/2005 rd) om berättelsen om regeringens åtgärder (B 3/2005 rd) ansett det vara viktigt att man i samband med utredningen av nya arbetsformer också

utreder om narkotikatestningen av praktikanterna bör omfatta de situationer där praktikanterna på ett eller annat sätt har att göra med människors säkerhet.

Arbetsgruppen för icke anställda har föreslagit att det i lagen om offentlig arbetskraftsservice ska föreskrivas att bestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas på dem som deltar i arbetsmarknadsåtgärder, till den del bestämmelserna lämpar sig för arbetsmarknadsåtgärder och kan anses vara ändamålsenliga med avseende på den som ordnar åtgärden och den som deltar i åtgärden. Dessutom har arbetsgruppen föreslagit att lagen om offentlig arbetskraftsservice ska ändras så att ett tillräckligt årligt arbetstidsskydd ska tryggas i fråga om längre åtgärder. Detta sker genom att det föreskrivs om obligatoriskt avbrott när åtgärden pågått i 12 månader eller genom att maximitiden i åtgärden begränsas till högst 12 månader. Efter att maximitiden gått ut ska man samtidigt mildra villkoren för nytt tillträde till åtgärden.

Förslagen om ändring av definitionen av pendlingsregionerna baserar sig på de förslag som arbetsgruppen som utredde omständigheter som gäller pendlingsregionerna lagt fram. Arbetsgruppen tillsattes av arbets- och näringsministeriet och hade i uppdrag att utarbeta förslag till definiering av pendlingsregionerna och pendlingsregionernas inverkan på arbetskraftspolitiken. Till arbetsgruppen hörde företrädare för arbets- och näringsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna och arbets- och näringsbyråerna. Arbetsgruppen avlät sin rapport till arbets- och näringsministeriet i mars 2009. Arbetsgruppen föreslog att man avskaffar de nuvarande kommunbaserade pendlingsregionerna vid ingången av 2010 och att pendlingsregionen definieras som ett område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad. Arbetsgruppen föreslog också att man på ett bättre sätt än nu beaktar om möjligheter till kollektivtrafik inte finns och den tid som går åt till arbetsresan, när man definierar giltiga orsaker att vägra ta emot ett erbjudet arbete. Dessutom föreslog arbetsgruppen att man utöver pendlingsregion ska införa begreppet jobbsökningsregion. Med jobbsökningsregion avses det område inom vilket

personen söker arbete och inom vilket personen erbjuds arbete.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Registrering som arbetssökande

I enlighet med lagen om offentlig arbetskraftsservice registrerar arbets- och näringsbyrån som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning enskilda kunder som personligen begär det hos arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån kan godkänna en begäran som framförts elektroniskt eller på annat sätt.

Det har varit möjligt att registrera sig som arbetssökande elektroniskt från ingången av år 2003. Under 2008 anmälde sig över 54 000 nya arbetssökande som arbetssökande genom webben, vilket är 85 procent av alla nya arbetssökande. Tjänsten kan användas både med stark identifiering och utan identifiering, då arbetssökandens identitet verifieras i samband med det första personliga besöket. Den tjänst som baserar sig på stark identifiering togs i bruk år 2006 och inloggningen görs med hjälp av nätbankskoder. I båda fallen överförs uppgifterna om den arbetssökande elektroniskt till arbets- och näringsbyråernas informationssystem för kundbetjäning (datasystemet URA). I januari 2009 anmälde sig sammanlagt cirka 11 000 personer som arbetssökande via nättjänsten med stark identifiering. Av dem hade cirka 2 300 inte tidigare varit arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Därtill använde 5 800 nya arbetssökande den öppna nätblanketten. För att få arbetslöshetsförmån ska de som registrerat sig som arbetssökande via nättjänsten personligen besöka arbets- och näringsbyrån.

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och utföra förvärvsarbete, registreras som arbetssökande under samma förutsättningar som finländska medborgare. I praktiken avses medborgare i EU- och EES-länder och deras fa-

miljemedlemmar. Andra utländska medborgare och statslösa personer registreras som arbetssökande, om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär och om det till uppehållstillståndet inte hänför sig några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Upphållstillstånd som utlänningar beviljas kan vara tidsbegränsade kontinuerliga (A), tidsbegränsade tillfälliga (B), permanenta (P) eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare (P-EG). Den gällande bestämmelsen innebär att personer som fått ett tillfälligt tidsbegränsat uppehållstillstånd (B) inte kan registreras som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Övriga uppehållstillstånd medför möjlighet att registreras som arbetssökande, oberoende av grunden för beviljandet av tillståndet.

En stor del av den offentliga arbetskraftsservicen förutsätter enligt lagen inte registrering som arbetssökande. Det krävs dock att man registrerar sig som arbetssökande till exempel för att få personliga arbetsförmedlingstjänster, arbetslöshetsförmån och rörlighetsunderstöd samt för att lönesubvention ska kunna beviljas till arbetsgivaren.

Intervju för arbetssökande och jobbsökarplaner

Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice ska arbetslösa arbetssökande kallas till en intervju för arbetssökande inom en månad efter registreringen som arbetssökande, om intervjun inte är onödig med beaktande av arbetssökandens situation. Vid den inledande intervjun kartläggs målen för jobbsökningen, kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobbsökningen, utreds de arbets- och utbildningsalternativ som står till buds, bedöms behovet av service samt överenskomms om hur jobbsökningen förnyas, om fortsatta intervjuer och andra fortsatta åtgärder. Vid de följande intervjuerna för arbetssökande bedöms resultaten av jobbsökningen och de utarbetade jobbsökarplanerna samt utreds de till buds stående servicealternativen och överenskomms om fortsatta åtgärder. I det sammanhanget bedöms också behovet av undersökningar i syfte att utreda arbetsförmågan och hälsotillståndet.

Den jobbsökarplan som den arbetssökande kunden och arbets- och näringsbyrån utarbetat i samarbete utgör en central del av hela serviceprocessen. Jobbsökarplanen inkluderades i lagen om arbetskraftsservice som ett led i den arbetskraftspolitiska reformen år 1998. När lagen om offentlig arbetskraftsservice stiftades, samlades bestämmelserna om samarbete mellan arbetssökande kunder och arbetskraftsbyrån med några smärre preciseringar i lagen om arbetskraftsservice. Eftersom det var fråga om en strukturell revidering av lagstiftningen, gjordes det då inte några egentliga revideringar i innehållet. Sedermera har det till lagen om offentlig arbetskraftsservice fogats begrepp som gäller jobbsökarplaner samt en ny typ av plan, sysselsättningsplanen, i samband med lagstiftningen om åtgärdsmodellen för sysselsättning och omställningsskydd.

Jobbsökarplan, specificerad jobbsökarplan och reviderad, specificerad jobbsökarplan

Arbets- och näringsbyrån utarbetar en jobbsökarplan tillsammans med arbetslösa arbetssökande. Arbetslösa arbetssökande har enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice rätt till en jobbsökarplan. En jobbsökarplan kan också utarbetas med arbetssökande som inte är arbetslösa. Jobbsökarplanen innefattar en bedömning av den arbetslösa arbetssökandens kunskaper och servicebehov. I jobbsökarplanen överenskomms om sysselsättningsfrämjande service och åtgärder, samt vid behov om andra åtgärder som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan.

I planen antecknas de mål och tjänster som den arbetslösa arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån tillsammans kommit överens om och som stödjer den arbetslösa personens jobbsökning och främjar hans eller hennes placering i arbete eller utbildning. I planen ska man också komma överens om hur planens genomförande följs upp. Arbetssökanden förbinder sig att söka arbete och utbildning samt förbättra sina arbetsmarknadsfärdigheter på det sätt som bestäms i planen. På motsvarande sätt har arbets- och näringsbyrån skyldighet att för sin del se till att serviceprocessen framskrider samt inom

ramen för anslagen aktivt erbjuda arbete, utbildning och annan sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i planen. I början av arbetslösheten kan jobbsökarplanen bestå av enbart sådana tjänster av arbets- och näringsbyrån som är avsedda som stöd för jobbsökningen på eget initiativ, under förutsättning att arbets- och näringsbyrån bedömer att arbetssökanden snabbt kan få sysselsättning med hjälp av sådana tjänster.

Målsättningen är att jobbsökarplanen utarbetas så fort som möjligt efter att arbetslösheten börjat. Enligt lagen ska planen utarbetas senast när arbetslösheten har varat i fem månader utan avbrott, om det inte är uppenbart onödigt. Jobbsökarplanen ska då vara specificerad.

En specificerad jobbsökarplan innehåller arbets- eller utbildningsplatser som den arbetslösa arbetssökanden kan söka, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder eller åtgärder som hänför sig till utredande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet. Om servicebehovet förutsätter det, kan den specificerade jobbsökarplanen också bestå av enbart tjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller.

Jobbsökarplanen har utarbetats först när den är undertecknad. När den arbetslösa personen skriver under planen förbinder sig han eller hon till att söka de avtalade arbets- och utbildningsplatserna samt söka efter andra möjligheter till sysselsättning.

Jobbsökarplanen ska revideras helt, om en arbetslös arbetssökande som är berättigad till arbetsmarknadsstöd har fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden eller redan fått arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar. Också den reviderade jobbsökarplanen ska vara specificerad på det sätt som beskrivs ovan. Om arbetssökandens rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in tills vidare i enlighet med 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ska arbets- och näringsbyrån i samarbete med kunden se över den reviderade, specificerade jobbsökarplanen. I samband med översynen av planen ska man komma överens om hur arbets- och näringsbyrån genom effektiviserat erbjudande av tjänster kan främja arbetssökandens möjlighet att få tillbaka sin rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet.

Sysselsättningsplan

Omställningsskyddet består av en individuell plan som utarbetas med arbetssökanden, sysselsättningsplanen, av tjänster och åtgärder i enlighet med lagen om offentlig arbetskraftsservice som överenskommit i planen samt av eventuella andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna.

I 5 a kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice fastställs vem som har rätt till en sysselsättningsplan. Sysselsättningsplanen ska utarbetas utan dröjsmål när en arbetssökande som är berättigad till sysselsättningsplan begär det. Arbetssökanden har inte rätt till en sysselsättningsplan om begäran framställs senare än 30 dagar efter det att anställningsförhållandet upphörde eller att kraven på permitteringslängd som uppfylldes, om inte det att begäran framställs senare beror på tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller omständigheter som avses i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), eller om det inte av annan anledning är oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten till en sysselsättningsplan.

Strävan är att sysselsättningsplanen utarbetas i ett så tidigt skede som möjligt. Om personen är uppsagd, försöker man utarbeta planen redan innan arbetslösheten börjar under uppsägningstiden. I sysselsättningsplanen klarläggs arbetssökandens möjligheter till sysselsättning och utbildning samt hans eller hennes förutsättningar och ambitioner. Dessutom avtalas om jobbsökning på eget initiativ och stöd för det. I tillämpliga delar motsvarar innehållet i sysselsättningsplanen jobbsökarplanens innehåll. Om det har utarbetats en sysselsättningsplan till den sökande, ersätter sysselsättningsplanen den tidigare nämnda jobbsökarplanen. Sysselsättningsplanen ska ses över senast när arbetslösheten varat utan avbrott i fem månader och innehållet ska då motsvara innehållet i en specificerad jobbsökarplan.

Samarbetsskyldighet för arbetslösa arbetssökande

I 5 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice finns bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes samarbetsskyldighet. Arbetslösa arbetssökande har skyldighet att delta i intervjuer för arbetssökande samt i utarbetandet av en jobbsökarplan eller en aktiveringsplan. De har också skyldighet att delta i service och åtgärder som överenskommit i jobbsökarplanen eller i aktiveringsplanen.

Om en specificerad jobbsökarplan, en sysselsättningsplan, en aktiveringsplan eller en integrationsplan har utarbetats med den som är arbetslös arbetssökande, är han eller hon skyldig att följa planen till den del man i planen har kommit överens om sådant som avses i 5 kap. 2 § 2 mom. i lagen. Skyldigheten att följa planen gäller således arbets- eller utbildningsplatser som det i planen har avtalats att den arbetslösa arbetssökanden ska söka, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder, åtgärder som hänför sig till utredande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet och anlitande av arbets- och näringsbyråernas service.

Arbetslösa arbetssökande är dessutom skyldiga att på det sätt som avtalats i planen på bestämda tider meddela hur de har följt planen. Om arbets- och näringsbyrån av arbetssökanden förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts, ska detta villkor skrivas in i planen.

Om arbetslösa arbetssökande försummar sin skyldighet att underrätta arbets- och näringsbyrån om hur planen genomförts eller att lämna en annan redogörelse för genomförandet som särskilt avtalats i planen, upphör arbetssökandens arbetsansökan att gälla i enlighet med 3 kap. 6 § 2 mom. i lagen. Dessutom tillämpas bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om försummelse av samarbetsskyldigheten.

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter när det gäller genomförande av jobbsökarplaner

I lagen om offentlig arbetskraftsservice definieras arbets- och näringsbyråns skyldigheter i anslutning till genomförandet av jobbsökarplanerna. Arbets- och näringsbyrån ska

aktivt erbjuda arbete och utbildning samt tillhandahålla sådana tjänster och åtgärder som ingår i jobbsökarplanen. Dessutom ska arbets- och näringsbyrån följa hur utarbetade jobbsökarplaner genomförs och se till att serviceprocessen framskrider på ett smidigt sätt.

Arbets- och näringsbyrån har skyldighet att samverka i enlighet med den utarbetade jobbsökarplanen och stödja arbetssökandens mål om att placera sig i arbete. Sysselsättningsanslag kan endast användas utgående från jobbsökarplanen. Arbetssökanden har inte lagstadgad rätt att få delta i de åtgärder som avtalats i jobbsökarplanen eller den specificerade jobbsökarplanen. Arbets- och näringsbyrån ska tillhandahålla sådan sysselsättningsfrämjande service som ingår i den reviderade, specificerade jobbsökarplanen och för arbetslösa ordna övriga åtgärder enligt jobbsökarplanen, dock inom gränserna för de anslag som anvisats byrån.

Jobbsökarplanerna och utkomstskyddet för arbetslösa

De som får arbetslöshetsförmån har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning. De ska till arbets- och näringsbyrån lämna uppgifter om och redogörelser för sin yrkeskompetens, arbetserfarenhet, utbildning och arbetsförmåga. Dessutom ska han eller hon fullfölja den i samarbete med arbets- och näringsbyrån utarbetade jobbsökarplanen samt vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

Arbetslösa arbetssökande har skyldighet att delta i utarbetandet av jobbsökarplanen i samarbete med arbets- och näringsbyrån. Påföljden för försummelse av denna skyldighet är att arbetssökanden förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån för 60 dagars tid. Som vägran att utarbeta en jobbsökarplan betraktas förutom uttrycklig vägran också vägran att skriva under planen och uteblivande från ett avtalat möte för utarbetande av planen. Som vägran att utarbeta en jobbsökarplan betraktas också vägran att se över jobbsökarplanen.

Omställningsskyddet är frivilligt för den arbetssökande och han eller hon har rätt att ställa sig utanför omställningsskyddet utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpen-

ning. En sysselsättningsplan utarbetas på begäran av den sökande, om personen uppfyller villkoren för utarbetandet av planen. Om arbetssökanden låter bli att begära en plan eller meddelar att han eller hon inte vill ha någon plan, utarbetas ingen sysselsättningsplan. Det blir inte heller några påföljder av detta när det gäller den sökandes rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om personen är arbetslös arbetssökande, utarbetas en jobbsökarplan för honom eller henne. Om personen då vägrar att utarbeta planen, blir följden att det föreläggs en tidsperiod utan ersättning på 60 dagar.

Arbetslösa arbetssökande har skyldighet att delta i arbetsprövning, arbetslivsträning och andra jämförbara sysselsättningsfrämjande åtgärder som arbets- och näringsbyrån erbjuder och som överenskommit i jobbsökarplanen eller sysselsättningsplanen. När arbetssökande vägrar delta i en åtgärd som avtalats i jobbsökarplanen eller sysselsättningsplanen, förlorar arbetssökanden sin rätt till arbetslöshetsförmåner för 60 dagars tid. När det gäller arbetssökande som får arbetslöshetsdagpenning, kan påföljden föreläggas om det är fråga om upprepad vägran. Arbetslösa arbetssökande kan inte vägra ta emot arbete eller utbildning som erbjuds individuellt av den orsaken att det inte har avtalats om sådant arbete eller sådan utbildning i jobbsökarplanen eller sysselsättningsplanen.

Arbetssökande har skyldighet att följa sin specificerade jobbsökarplan, sin aktiveringsplan, sin integrationsplan eller sin sysselsättningsplan. Påföljden för försummelse att följa planen är att arbetssökanden förlorar sin rätt till arbetslöshetsförmån för 60 dagars tid. Försummelsen ska vara väsentlig för att påföljden kan föreläggas. Skyldigheten att fullfölja planen gäller endast den del av planen som direkt hänför sig till arbetsförmedling eller sysselsättning, inte exempelvis social- och hälsovårdstjänster, även om sådana har avtalats i planen. Arbetssökande är dessutom skyldiga att på det sätt som avtalats i planen på bestämda tider meddela hur de genomfört planen.

Lönesubvention

Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice försöker man med hjälp av sysselsättningsanslag ordna arbete för de arbetslösa arbetssökande som inte har fått sysselsättning och som man inte lyckats hänvisa till utbildning. Med hjälp av sysselsättningsanslag stöds i synnerhet sysselsättning av långtidsarbetslösa, unga och handikappade samt förebyggs förlängd arbetslöshet och utjämnas regionala skillnader i arbetslösheten.

Oberoende av arbetslöshetens längd kan lönesubvention beviljas för sysselsättning av alla de arbetslösa arbetssökande för vilkas del det anses att lönesubvention är ett arbetskraftspolitiskt sett ändamålsenligt sätt att främja sysselsättningen. Förutsättningarna och villkoren för beviljande av lönesubvention avviker något när det gäller olika grupper av arbetslösa. I bestämmelserna beaktas i synnerhet handikappade, långtidsarbetslösa och svårssysselsatta personer. Förutsättningarna för beviljande av lönesubvention varierar något beroende på om arbetsgivaren är ett företag, ett socialt företag eller någon annan arbetsgivare.

Med handikappade avses enskilda kunder vilkas möjligheter att få ett lämpligt arbete, att bevara sitt arbete eller att avancera i det har minskat betydligt på grund av en på behörigt sätt konstaterad skada, sjukdom eller funktionsnedsättning. Med långtidsarbetslösa avses arbetslösa arbetssökande som har varit arbetslösa arbetssökande utan avbrott i 12 månader samt arbetslösa arbetssökande som har haft flera arbetslöshetsperioder som arbetslösa arbetssökande i sammanlagt minst 12 månader och som på basis av upprepad arbetslöshet och den totala tiden som arbetslös kan jämföras med arbetssökande som har varit arbetslösa utan avbrott i 12 månader. Med svårssysselsatta avses arbetslösa arbetssökande som har fått arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar, eller arbetslöshetsdagpenning för 500 dagar och som är berättigade till arbetsmarknadsstöd vid anställning med subvention.

Beviljandet av lönesubvention förutsätter att det bedöms att det finns brister i kompetensen och yrkesskickligheten hos den som ska anställas med subventionen, eller att hans

eller hennes produktivitet i den arbetsuppgift som erbjuds bedöms vara nedsatt på grund av arbetslöshetens längd eller ett handikapp eller av någon annan orsak. När ovan nämnda villkor uppfylls kan det till arbetsgivaren betalas lönesubventionens grunddel. Utöver grunddelen kan arbetsgivare under vissa förutsättningar också beviljas en tilläggsdel. För att tilläggsdelen ska beviljas förutsätts att man i en bedömning av kompetensen och servicebehovet har konstaterat att det hos den som ska anställas med subventionen finns brister i kompetensen och yrkesskickligheten och att personens produktivitet därför är nedsatt. För att företag ska beviljas tilläggsdelen förutsätts dessutom att företaget förbinder sig att genom utbildning eller på annat sätt förbättra kunnandet och yrkesskickligheten hos den som ska anställas med subventionen.

Beviljandet av tilläggsdelen förutsätter inte någon bedömning av kompetensen och servicebehovet, om subventionen beviljas för läroavtalsutbildning eller till företag, när den som ska anställas med subventionen är handikappad eller svårssysselsatt. Någon bedömning förutsätts inte heller när den som ska anställas med subventionen är handikappad, långtidsarbetslös eller svårssysselsatt. För anställning av svårssysselsatta kan det beviljas högsta förhöjda lönesubvention.

Lönesubventionens grunddel är lika stor som grunddagpenningen utan förhöjningsdel och tillägg för sysselsättningsplan. Tilläggsdelen är högst 60 procent av grunddelens belopp. För svårssysselsatta personer kan tilläggsdelen utgöra högst 90 procent av grunddelens belopp (högsta förhöjda lönesubvention). Lönesubventionens grunddel eller subvention förhöjd med tilläggsdelen kan beviljas till fullt belopp på basis av ett sådant anställningsförhållande vars arbetstid under en tidsperiod som motsvarar lönebetalningsperioden är minst 85 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen. För anställning av svårssysselsatta personer kan lönesubventionen dock betalas till fullt belopp även i fråga om deltidsarbete.

Lönesubventionen kan till sitt belopp vara högst så stor som arbetsgivarens lönekostnader för den arbetstagare som anställts med subventionen. Lönekostnader är den lön som betalas till den som sysselsätts, arbetstagares

försäkringspremier, förskottsinnehållning på lönen samt arbetsgivarens lagstadgade socialskyddsavgifter samt arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremier samt den obligatoriska grupplivförsäkringspremien. Genom förordning av statsrådet bestäms om de lönekostnader för olika arbetsgivare som ska täckas med hjälp av den högsta förhöjda lönesubventionen. I form av högsta förhöjda lönesubvention kan registrerade föreningar eller stiftelser, som fungerar som arbetsgivare och vars avsikt enligt stadgarna inte är att ge sina medlemmar vinst eller att utöka stiftelsens förmögenhetsmassa, betalas högst lönekostnaderna. Till andra arbetsgivare kan i subvention betalas högst den lön som betalas till den sysselsatte före innehållning av den försäkrades lagstadgade avgifter och skatter (bruttolön).

Lönesubvention kan beviljas för högst tio månader i sänder per person eller för läroavtalsutbildning för hela utbildningstiden. För sysselsättande av svårssysselsatta eller handikappade kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader i sänder per person. När maximitiden gått ut kan lönesubvention för anställande av handikappade beviljas på nytt utan arbetslöshet emellan. Högsta förhöjda lönesubvention kan beviljas för högst 12 månader. Efter det beviljas endast lönesubventionens grunddel.

Sociala företag kan beviljas lönesubvention för 36 månader i sänder för att anställa en handikappad, samt lönesubvention för 24 månader för att anställa en långtidsarbetslös eller svårssysselsatt person. Högsta förhöjda lönesubvention beviljas sociala företag till fullt belopp under alla 24 månaderna. För sociala företag som anställer en handikappad eller en långtidsarbetslös, kan lönesubventionen dessutom höjas så att det sammanräknade beloppet av sysselsättningsstödet och tilläggsdelen utgör 50 procent av lönekostnaderna, dock högst 1 300 euro i månaden.

I regel är villkoret för att företag ska kunna beviljas lönesubvention att företaget ingår ett arbetsavtal som gäller tills vidare med den som sysselsätts. Lönesubvention kan dock beviljas på basis av ett arbetsavtal för viss tid för anställning av en handikappad, långtidsarbetslös eller svårssysselsatt person, för an-

ställning av en person som varit arbetslös utan avbrott i minst sex månader, för läroavtalsutbildning samt för anställning av en arbetslös för utförande av skogsförbättringsarbeten.

Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice kan lönesubvention inte beviljas, om subventionen skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster. I ministeriets anvisning ges instruktioner om hur bestämmelsen ska tillämpas och där konstateras att bedömningen av om subventionen kommer att ha konsekvenser som snedvrída konkurrensen alltid avgörs från fall till fall. I bedömningen måste man fästa uppmärksamhet vid hur stor del subventionen utgör av lönekostnaderna och hur stor andel de som anställts med subvention utgör av personalen. Ju större andel lönesubventionen utgör av företagets lönekostnader eller ju större andel av personalen som har anställts med subvention, desto större effekter har subventionen på företagets lönsamhet. Andra stöd för lönekostnader som samma arbetsgivare beviljats kan tillsammans med lönesubventionen medföra att totalbeloppet av stöd och bidrag blir så stort att det har konsekvenser för konkurrensen. I anvisningen har man fäst uppmärksamhet vid att utöver arbetsgivare som bedriver verksamhet i företagsform kan också föreningar och verkstäder utöva ekonomisk verksamhet, som ska bedömas med tanke på om konkurrensen kommer att snedvrídas när lönesubvention beviljas.

Arbetsgivaren får inte placera den som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Genom förordning av statsrådet har det dock föreskrivits om undantag från denna huvudregel. Kommuner, föreningar, stiftelser och sociala företag kan vidareplacera en handikappad, långtidsarbetslös eller svårssysselsatt person som anställts med lönesubvention i arbete hos ett företag, en förening, en stiftelse eller en enskild person. På grund av förbudet mot vidareplacering kan lönesubvention enligt den gällande lagen inte beviljas till arbetsgivare vars anställda i regel arbetar med uppgifter i användarföretag (bl.a. personaluthyrningsföretag).

Startpeng

Syftet med startpeng är att främja uppkomsten av ny företagsverksamhet. Dessutom syftar startpeng till att enskilda kunder hos arbets- och näringsbyrån ska bli sysselsatta genom att företagarens försörjning tryggas under den tid som beräknas gå åt till startande och etablering av företagsverksamhet som är av heltidskaraktär. Startpeng kan beviljas för högst 18 månader. Startpeng kan beviljas till arbetslösa arbetssökande och icke arbetslösa kunder hos arbets- och näringsbyrån som blir företagare på heltid bland annat från lönearbete, studier och hemarbete. Beslut om startpeng fattas alltid för enskilda kunder, inte företag. Stödet anses dock rikta sig till företagsverksamhet, eftersom startpeng beviljas för startande och etablering av företagsverksamhet på heltid och eftersom ett av villkoren för beviljande av startpeng är att det företag som ska startas har förutsättningar för lönsam verksamhet. Arbets- och näringsbyråerna har från och med den 1 juni 2009 beviljat startpeng på de minimivillkor i enlighet med den anvisning som arbets- och näringsministeriet gav den 9 april 2009.

Arbetsmarknadsåtgärder

I lagen om offentlig arbetskraftsservice föreskrivs om arbetsmarknadsåtgärder, vilka är arbetsprövning, arbetspraktik och arbetslivsträning. Med arbetsmarknadsåtgärder avses sysselsättningsfrämjande åtgärder som anordnas på en arbetsplats utan anställningsförhållande. Den som deltar i arbetspraktik eller arbetslivsträning måste vara arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån, men i arbetsprövning kan också andra enskilda kunder delta. Det ingår ett skriftligt avtal för viss tid om arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsprövning. Avtalet undertecknas av arbets- och näringsbyrån, den som deltar i arbetsmarknadsåtgärden och den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden.

Arbetspraktik kan anvisas till unga personer under 25 år som har rätt till arbetsmarknadsstöd och som saknar yrkesutbildning. Ett viktigt mål med arbetspraktik är inskolning i arbetslivet samt främjande av placering i arbete och främjande av yrkesfärdigheterna.

Arbetspraktiken kan maximalt pågå i 12 månader. Av särskilda skäl, såsom förebyggande av utslagning från arbetsmarknaden, kan maximitiden dock vara 18 månader. Maximitiderna börjar räknas på nytt när arbetssökanden har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden och har rätt till arbetsmarknadsstöd. Maximitiden börjar räknas på nytt också när arbetssökanden efter arbetspraktiken fått arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar.

Arbetslivsträning kan anvisas till andra arbetslösa arbetssökande med deras samtycke. Således kan de som fyllt 25 år eller som förvärvat yrkesutbildning, eller de som i form av arbetslöshetsförmån får grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning delta i arbetslivsträning. Ett viktigt mål med arbetslivsträning är att stödja återinträde i arbetslivet samt att öka yrkeskompetensen och arbetsmarknadsfärdigheterna hos arbetslösa. Maximitiden för arbetslivsträningen är 10 månader, om personen är berättigad till grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning. Maximitiden börjar räknas på nytt när arbetssökanden på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning. Maximitiden för arbetslivsträning som berättigar till arbetsmarknadsstöd är 12 månader, eller av särskilda skäl högst 18 månader. Maximitiderna börjar räknas på nytt när arbetssökanden har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden och har rätt till arbetsmarknadsstöd. Maximitiden börjar räknas på nytt också när personen efter arbetslivsträningen fått arbetsmarknadsstöd på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar.

Arbetsprövning är den enda av arbetsmarknadsåtgärderna som är avsedd också för enskilda kunder som inte är arbetssökande eller arbetslösa arbetssökande. Arbets- och näringsbyrån kan hänvisa eller anvisa arbetsprövning till enskilda kunder som får yrkesvals- och karriärplaneringsservice i syfte att utreda deras lämplighet samt utbildnings- och arbetsalternativ. Även handikappade enskilda kunder kan hänvisas eller anvisas arbetsprövning för att stödja deras placering i

arbete och att de stannar kvar i arbetet. Maximitiden för arbetsprövning hos samma anordnare är sex månader. I lagen om offentlig arbetskraftsservice ställs inte andra begränsningar för tiden för arbetsprövning.

Den genomsnittliga längden på sådan arbetspraktik och arbetslivsträning som avslutades år 2008 var enligt statistiken 10 veckor. Hos cirka 97 procent av dem som deltog i åtgärden var maximitiden högst 26 veckor och bara hos 0,2 procent (dvs. 86 personer) var maximitiden högst 52 veckor.

På arbetsmarknadsåtgärder tillämpas förutom lagen om offentlig arbetskraftsservice också lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning (1058/2002), personuppgiftslagen (523/1999) och lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002). Enligt lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning får den som ordnar praktikplatsen behandla uppgifter om praktikantens hälsotillstånd bara om personen gett sitt skriftliga samtycke. De uppgifter som lämnas ut ska var nödvändiga för besättande av den aktuella lediga platsen eller för uppfyllande av särskilda krav på hälsotillstånd inom yrkesområdet, eller för att sysselsätta en handikappad arbetssökande kund. Det finns inga andra detaljerade bestämmelser om rätten till den som ordnar åtgärden att behandla deltagarens personuppgifter. Arbetsavtalslagen (55/2001) och annan arbetslagstiftning såsom arbetstidslagen (605/1996), semesterlagen (162/2005), lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) tillämpas inte på arbetsmarknadsåtgärder, eftersom det inte är fråga om arbete som utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande.

Pendlingsregioner

Syftet med pendlingsregion är att fastställa det område inom vilket arbetslösa arbetssökande kunder ska ta emot erbjudet arbete eller delta i arbetskraftspolitiska åtgärder. Dessutom är vissa ekonomiska förmåner som arbets- och näringsbyråns kunder får bundna till pendlingsregionen. Sådana förmåner är rörlighetsunderstöd, resebidrag, kostnader för

sökande till arbetskraftsutbildning (delvis) och ersättningarna för uppehälle. Pendlingsregionerna har också inverkan på arbetsrutinerna för arbetsförmedlingen vid arbets- och näringsbyråerna.

Pendlingsregionen definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En persons pendlingsregion är, om inte något annat följer av särskilda skäl, hans eller hennes bopingskommun samt de kommuner där personer från bopingskommunen allmänt har sina arbetsplatser eller där det med motsvarande tidsåtgång och till motsvarande kostnader är möjligt att ha sin sedvanliga dagliga arbetsplats.

Pendlingsregionerna bestäms närmare genom arbets- och näringsministeriets förordning, så att det för varje kommun fastställs en pendlingsregion och de kommuner som hör till den räknas upp i förordningen. I Lappland kan pendlingsregionen vara mindre än kommunen. Pendlingsregionerna i vissa stora kommuner i östra och norra Finland omfattar bara en kommun. Varje kommun eller del av kommun hör till en pendlingsregion. De flesta kommuner hör till fler än en kommuns pendlingsregioner. De pendlingsregioner som fastställs i förordningen om pendlingsregioner följer inte samma områdesindelning som de ekonomiska regionerna och de pendlingsregioner som Statistikcentralen fastställt.

Fram till år 2000 var arbetskraftskommissionen den behöriga myndigheten att fastställa pendlingsregioner. Eftersom pendlingsregionerna var mycket oenhetliga, överfördes ansvaret för fastställande av dem till arbetsministeriet. Arbets- och näringsministeriet fastställer pendlingsregionerna utgående från den beredning som kommissionen för främjande av sysselsättningen gjort. Från ingången av 2009 har pendlingsregionerna följt den kommunindelning som gällde den 31 december 2008. Pendlingsregionerna har inte ändrats utgående från de ändringar i kommunindelningen som gjorts därefter.

Pendlingsregionerna och skyldigheten att ta emot arbete

Systemet med utkomstskydd för arbetslösa utgår ifrån att arbetssökanden i regel ska kunna ta emot ett erbjudet arbete inom pend-

lingsregionen. I beslutspraxisen vid besvärinstanserna har svårigheter att ta sig till arbetet inom den egna pendlingsregionen inte betraktats som giltig orsak att vägra ta emot ett arbete.

I 2 kap. 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa finns bestämmelser om regional rörlighet. I bestämmelserna fastställs i vilka situationer personen har rätt att vägra ta emot ett erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion. En arbetssökande som saknar familj kan inte utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner vägra att ta emot sådant honom eller henne erbjudet heltidsarbete av bestående natur utanför sin pendlingsregion som tryggar hans eller hennes utkomst, om det på den nya orten finns tillgång till en bostad som lämpar sig för den arbetslösa. Detsamma gäller en arbetssökande med familj, om det på den nya orten finns tillgång till en lämplig bostad för den arbetslösa och familjen. En bostad anses vara lämplig om inflyttning i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den arbetssökandes disponibla inkomster. Bostaden ska stå till den arbetssökandes och familjens förfogande senast när arbetssökanden tar emot arbete inom en annan pendlingsregion eller omedelbart därefter. Dessutom förutsätter föreläggande av påföljd för vägran att ta emot ett arbete utanför pendlingsregionen att arbets- och näringsbyråns genom arbetserbjudanden eller på något annat tillförlitligt sätt, till exempel genom att per telefon fråga arbets- och näringsbyrån i den andra regionen, har utrett att lämplig arbetskraft från den pendlingsregion där den lediga platsen finns uppenbart inte kan fås.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utanför sin pendlingsregion, om det ska anses vara oskäligt att han eller hon tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper. Dessutom har arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot arbete som erbjuds honom eller henne utanför hans eller hennes pendlingsregion av en vägande personlig orsak. Såsom vägande personlig orsak anses makens arbete eller företagsverksamhet när detta är nödvändigt för familjens försörjning, egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting el-

ler någon annan närstående person, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak. En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under denna tid betalas arbetslöshetsdagpenning enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

Utöver det som nämnts ovan kan enligt 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa en yrkesskicklig person, utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, under de tre första arbetslöshetsmånaderna vägra att ta emot arbete som med beaktande av personens yrkesskicklighet inte kan anses vara lämpligt för honom eller henne. Skyddet för yrkesskickligheten kan undanröjas, om den arbetssökande enligt arbetskraftsmyndighetens uppskattning inte under de tre första arbetslöshetsmånaderna kommer att kunna anvisas sådant arbete inom sin pendlingsregion som med beaktande av arbetssökandens yrkesskicklighet är lämpligt för honom eller henne.

Om arbetssökanden har en giltig orsak att vägra ta emot arbetet, förlorar han eller hon inte arbetslöshetsförmånen på grund av vägran. Arbets- och näringsbyrån har behörighet att bedöma frågan. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa finns det inte uttömmande bestämmelser om giltiga orsaker. Enligt lagen har arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete om det inte ges skälig tid att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg. När det bedöms om en giltig orsak finns, fäster man bland annat uppmärksamhet vid om arbetssökanden har vidtagit åtgärder för att undanröja svårigheterna att ta sig till arbetet samt vid arbetssökandens yrke, eftersom det inom vissa branscher hör till yrket att platserna besätts mycket snabbt. Enligt lagen har arbetssökande giltig orsak att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den jämkade arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till arbetssökanden, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till ar-

betssökanden. Arbetssökande kan vägra ta emot ett erbjudet arbete utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner också av någon annan orsak än de som nämns i lagen, om denna orsak i fråga om giltighet är jämförbar med de nämnda orsakerna.

Pendlingsregionerna och ordnande av statsanställdas ställning vid organisationsförändringar

Statsrådets fattade den 23 juni 2006 ett principbeslut om ordnande av statsanställdas ställning vid organisationsförändringar (FM 9/01/2006). I principbeslutet tillämpas pendlingsregionen som definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa vid bedömningen av statsanställdas skyldighet att flytta till en ny enhet eller till nya uppgifter. Principbeslutet och tillämpningsanvisningarna utgår ifrån att uppgifter inom pendlingsregionen i regel ska tas emot. För att statsanställda ska kunna placeras utanför pendlingsregionen förutsätts däremot deras samtycke.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Lönesubvention

Lagstiftningen i EU

Principerna för statligt stöd som beviljas till företag fastställs i artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget. För att stödet ska anses vara sådant statligt stöd som avses i EG-fördraget måste fyra kumulativa kriterier uppfyllas:

1) Det statliga stödet ska vara beviljat av offentliga medel, dvs. att det har beviljats av en statlig myndighet, en kommun eller ett landskapsförbund, 2) stödet ska ge sådan ekonomisk nytta som företaget inte i vanliga fall skulle få genom sin affärsverksamhet, 3) stödet ska vara selektivt, och 4) stödet ska snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen och det ska påverka handeln mellan medlemsstaterna. Det kan finnas olika former av statligt stöd. Stödet anses vara selektivt om de myndigheter som ansvarar för förvaltningen av stödet har prövningsrätt när de beviljar stödet, eller om stödordningen gäller

ett geografiskt begränsat område. Med tanke på inverkan på handeln är det tillräckligt om man kan visa att stödmottagaren utövar ekonomisk verksamhet och är verksam på en marknad där det i allmänhet bedrivs handel mellan medlemsstaterna. Kriterierna "snedvridning av konkurrensen" och "inverkan på handeln mellan medlemsstaterna" uppfylls i praktiken alltid då stödbeloppet överskrider 200 000 euro under tre beskattningsår (den s.k. de minimis-regeln).

I EG-fördraget definieras inte begreppet företag, utan begreppet definieras utgående från ekonomisk verksamhet. Ekonomisk verksamhet är all verksamhet som består av att tillhandahålla varor eller tjänster på marknaden. Enligt etablerad rättspraxis för gemenskapens domstol avses med företag varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering eller vinstsyfte. Det om tjänsten erbjuds mot vederlag eller till marknadspris har i sig ingen betydelse. I situationer med gränsdragningar har tyngdpunkt fästs vid om motsvarande verksamhet bedrivs av privata aktörer på marknaden. Det att man väddar till allmänt intresse räcker inte i sig för att verksamheten ska falla utanför EG:s bestämmelser om statligt stöd. Definitionen av företag är således inte bunden till nationell lagstiftning om bolag, utan ett gemenskapsrättsligt företag kan också utgöras av en förening eller en stiftelse. Det som är avgörande är arten av den verksamhet som bedrivs och detta måste bedömas från fall till fall. Samma aktör kan ha både ekonomisk och icke ekonomisk verksamhet, och då omfattas en del av verksamheten av EG:s bestämmelser om statligt stöd och en del inte.

Små stödbelopp, dvs. de minimis-stöd hör inte till tillämpningsområdet för artikel 87. Det är fråga om de minimis-stöd om stödmyndigheten har försäkrat sig om att det sammanlagda beloppet av de minimis-stöd som olika myndigheter beviljat under det berörda året och de två tidigare åren inte överstiger maximibeloppet 200 000 euro. Kommissionen har i den allmänna gruppundantagsförordningen konstaterat att stöd som beviljas för lönekostnaderna för personer med sämre förutsättningar och personer med funktionshinder lämpar sig för den gemen-

samma marknaden med villkor som definieras närmare i förordningen. Om det är fråga om något annat stöd än sådant som nämns ovan, ska medlemsstaten informera kommissionen om stödordningen och kommissionen undersöker om stödet lämpar sig för den gemensamma marknaden.

Den allmänna gruppundantagsförordningen (kommissionens förordning 800/2008, publicerad i EGT 2008/L 214) trädde i kraft den 29 augusti 2008. Förordningen sammanförde de tidigare gällande gruppundantagsförordningarna (förordningen 70/2001 om stöd till små och medelstora företag, förordningen 68/2001 om stöd till utbildning, förordningen 2204/2002 om sysselsättningsstöd samt förordningen 1628/2006 om regionalt investeringsstöd) i en allmän förordning. Gruppundantagsförordningen reglerar maximitiderna för stödet. Den nationella lagstiftningen kan avvika från gruppundantagsförordningen, bara den inte överstiger de maximigränser som ställs i gruppundantagsförordningen eller utvidgar dess tillämpningsområde.

Enligt gruppundantagsförordningen avses med arbetstagare med sämre förutsättningar 1) personer som inte har haft någon ordinarie avlönad anställning under de senaste sex månaderna, 2) personer som inte har gymnasiekompetens eller yrkesutbildning, 3) personer som är över 50 år, 4) personer som lever ensamma och har vårdnaden om ett eller flera barn, 5) personer som arbetar inom en sektor eller ett yrke i en medlemsstat där obalansen mellan könen är minst 25 procent högre än den genomsnittliga könsobalansen inom alla ekonomiska sektorer i den berörda medlemsstaten och som tillhör den underrepresenterade könsgruppen, 6) personer som är medlemmar av en etnisk minoritet inom en medlemsstat och som måste förbättra sina språkkunskaper, sin yrkesutbildning eller sin arbetslivserfarenhet för att förbättra sina möjligheter att få fast anställning. Arbetstagare med kraftigt sämre förutsättningar avser personer som varit arbetslösa i 24 månader eller längre.

Stödnivån får inte överskrida 50 procent av de stödberättigande kostnaderna. I fråga om arbetstagare med sämre förutsättningar ska de stödberättigande kostnaderna vara löne-

kostnaderna under en period på högst tolv månader efter rekryteringen. När det gäller arbetstagare med kraftigt sämre förutsättningar ska de stödberättigande kostnaderna vara lönekostnaderna under en period på högst 24 månader efter rekryteringen.

Arbetstagare med funktionshinder avser personer som i enlighet med nationell lagstiftning har erkänts ha funktionshinder, eller som har en erkänd begränsning som härrör från fysiska, mentala eller psykiska funktionsnedsättningar. Stödnivån får inte överskrida 75 procent av de stödberättigande kostnaderna. Stödperioden har inte begränsats.

Enligt förordningen ska både arbetstagare med sämre förutsättningar och arbetstagare med funktionshinder ha rätt till fortlöpande anställning under en minimiperiod som fastställs i den berörda nationella lagstiftningen eller i kollektivavtal som reglerar anställningsavtal.

Med tanke på beviljande av subventionen har också nettoökningen av antalet anställda i det företag som får stödet betydelse. Om rekryteringen, jämfört med genomsnittet de föregående tolv månaderna, inte medför en nettoökning av antalet anställda i det berörda företaget måste arbetsplatserna ha blivit vakanta efter frivillig uppsägning, funktionshinder, pension av åldersskäl, frivillig minskning av arbetstid eller avskedande på grund av försummelse och inte till följd av uppsägningar på grund av övertalighet.

Gruppundantagsförordningen tillämpas inte på stöd för särskilda ändamål eller stöd på grundval en stödordning som överstiger de tröskelvärden som fastställts i gruppundantagsförordningen. När totalbeloppet av beviljat stöd beräknas, beaktas stöd som beviljats för ekonomisk verksamhet. Om stödet överstiger tröskelvärdena, ska det göras en separat anmälan om beviljande av stödet till kommissionen. Tröskelvärdet för stöd för anställande av personer med sämre förutsättningar är fem miljoner euro per år för varje företag. I fråga om personer med funktionshinder är tröskelvärdet 10 miljoner euro.

I fråga om det maximala stödbeloppet för stöd som beviljas med stöd av gruppundantagsförordningen beaktas andra stöd som beviljas med stöd av förordningen samt de mi-

nimis-stöd (art. 7:3). Stödbeloppet inkluderande övriga stöd får inte överstiga de högsta tillåtna stödnivåer som fastställs i förordningen (50 eller 75 % av lönekostnaderna). Ett enskilt företag kan ha flera projekt vars finansiering kumuleras separat. De minimis-stöd kumuleras endast med annat de minimis-stöd.

Sverige och Danmark

För att stödet ska anses vara sådant statligt stöd som avses i EG-fördraget måste alla fyra kriterier för statligt stöd uppfyllas. Sverige anser att stöd som beviljas till arbetsgivare inte uppfyller kriterierna för statligt stöd, eftersom stödet inte är selektivt. Det som nämns ovan innebär att beviljandet av stödet inte är förknippat med myndighetsprövning då den som anställs med stödet uppfyller kriterierna för beviljande av stödet. Undantag utgörs av stöd som beviljas för grundande av företag som beviljas i form av de minimis-stöd och av regionalt sysselsättningsstöd, som beviljas med i enlighet med gruppundantagsförordningen. Det sistnämnda stödet anses vara regionalpolitiskt och inte sysselsättningspolitiskt.

Lönebidrag kan beviljas till arbetsgivare som anställer en person med funktionshinder som arbetsförmedlingen anvisat. Bidraget syftar till att öka möjligheterna för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga att behålla sitt arbete eller få ett arbete. När bidragets storlek fastställs beaktas arbetsgivarens lönekostnader och arbetsförmågan hos den som anställs. Bidraget får uppgå till högst 80 procent av lönekostnaderna och kan betalas i högst fyra år. Det första stödbeslutet får gälla högst ett år. Det förskrivs om beviljande av bidraget genom förordning (Förordningen om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga, SFS 2000:630). Enligt 5 § i förordningen beviljas stödet i enlighet med de villkor som anges i kommissionens förordning (EG) nr 2204/2002. Kommissionen har sedermera ersatt den nämnda förordningen med den allmänna gruppundantagsförordningen.

Särskilt anställningsstöd kan beviljas till arbetsgivare som anställer en person som varit arbetslös länge. Den som anställs måste dessutom ha deltagit i åtminstone en åtgärd inom jobb- och utbildningsgarantin utan att få arbete. Stöd kan beviljas för högst 12 månaders tid. Stödbeloppet är 85 procent av lönekostnaderna, dock högst 750 kronor per arbetsdag. Om det erbjudna arbetet är på deltid, anpassas stödbeloppet till arbetstiden.

Syftet med programmet Nystartsjobb är att ekonomiskt stödja arbetsgivare som anställer en ung person som varit arbetslös i minst sex månader, eller en person som varit arbetslös i minst 12 månader eller en nyanländ invandrare. Inom ramen för programmet kan stöd också beviljas för anställning av andra grupper. För dem som är under 26 år är stödet lika stort som arbetsgivaravgifterna. År 2009 var arbetsgivaravgiften 31,42 procent av bruttolönen. I fråga om andra än unga personer är stödet arbetsgivaravgiften dubbelt upp (62,84 procent), m.a.o. är stödbeloppet cirka 50 procent av lönekostnaderna. Stödperiodens längd är bland annat beroende av personens ålder och arbetslöshetsens längd. Exempelvis kan stödperioden för unga personer vara högst ett år, för invandrare högst tre år, för dem som varit arbetslösa länge högst fem år och för dem som fyllt 55 år högst tio år.

Jobb- och utvecklingsgarantin infördes i Sverige den 1 juli 2007. Fas tre är avsedd för dem som omfattas av jobb- och utvecklingsgarantin och som är arbetslösa efter 450 dagar med arbetslöshetsersättning. Personer i fas tre erbjuds arbete som kan anordnas av privata och offentliga arbetsgivare, sociala företag eller frivilligorganisationer. Det är inte fråga om arbete som utförs i anställningsförhållande. Arbetsperioden kan vara högst två år. Deltagaren får aktiveringsstöd från Försäkringskassan. De som inte är berättigade till aktiveringsstöd kan få utkomststöd från kommunen. Till arbetsgivaren betalas 225 kronor per person och dag för anordnande av arbete. För att ekonomiskt stöd ska kunna beviljas till privata arbetsgivare eller offentliga arbetsgivare förutsätts att Arbetsförmedlingen säkerställer att inte vissa företag eller viss produktion gynnas i den be-

märkelse som framgår av artikel 87.1 i EG-fördraget.

Danmarks system med sysselsättningsstöd följer den allmänna gruppundantagsförordningen.

Pendlingsregioner och skyldighet att ta emot arbete

Sverige

Systemet med arbetslöshetskydd i Sverige förutsätter på motsvarande sätt som i Finland att personen aktivt söker arbete för att få förmånen. I Sverige ska ett erbjudet arbete tas emot om det är möjligt att färdas mellan hemmet och arbetsplatsen inom skälig tid och till skäliga kostnader. Det går inte att vägra ta emot arbete på grund av att kollektivtrafik inte finns, om resan till och från arbetet kan ordnas på annat sätt. Ett erbjudet arbete måste också tas emot när det inte är möjligt att ta sig till arbetet hemifrån, men det på arbetsorten finns en tillgänglig bostad innan arbetet börjar. Detsamma gäller för sökande med familj, om det inom skälig tid finns tillgång till en bostad för familjen. Arbets sökandens privata förhållanden, bland annat skyldighet att försörja, kan beaktas under en tidsbegränsad övergångsperiod. Under denna tid kan arbets sökanden geografiskt sett begränsa sin jobbsökningsregion, men han eller hon måste försöka ordna möjlighet att söka arbete över hela Sverige.

Danmark

I Danmark har det föreskrivits om hur lång restid arbetslösa arbets sökande är skyldiga att godkänna när de tar emot arbete. Det finns inte särskilda bestämmelser om arbetsvägens längd. Utgångspunkten är att arbetslösa arbets sökande är skyldiga att ta emot ett arbete när den dagliga restiden till och från arbetet sammanlagt är högst tre timmar med kollektivtrafik. Efter tre månaders arbetslöshet är den arbetslösa arbets sökanden skyldig att ta emot ett arbete också när den dagliga restiden till och från arbetet är över tre timmar med kollektivtrafik. I praktiken överstiger resan till och från arbetet sällan tre timmar. Av särskilda skäl är arbetslösa arbets-

sökande skyldiga att ta emot ett arbete när den dagliga restiden till och från arbetet sammanlagt är högst fyra timmar med kollektivtrafik. Ett särskilt skäl föreligger när det inom ett visst område råder brist på lämplig arbetskraft och det bedöms att arbetsplatsen inte inom en nära framtid kan besättas med lokal arbetskraft.

Arbetslösa arbetssökande som avlagt examen på mellanstadiet eller högskoleexamen är oberoende av den dagliga restiden till och från arbetet skyldiga att ta emot arbete, om det är nödvändigt för att den lediga platsen ska kunna besättas med kvalificerad arbetskraft. De som avlagt examen på mellanstadiet eller högskoleexamen har således en särskild skyldighet till större regional rörlighet. Orsaker som gäller skyldighet att försörja familjen beaktas dock när någon vägrar ta emot ett arbete. Dessutom är arbetslösa arbetssökande som bor på en ort där längre restider till och från arbetet är nödvändigare än vanligt skyldiga att godkänna denna längre restid. Bestämmelsen gäller områden där det inte finns mycket arbetsplatser. Sådana är till exempel glesbebyggda områden eller små byar. Om personen bor på en ort där det inte finns möjligheter till arbete, måste han eller hon godkänna en geografiskt sett större jobbsökningsregion.

2.3 Bedömning av nuläget

Jobbsökarplaner

Arbets- och näringsbyrån använder sex olika planer i sitt kundarbete: jobbsökarplan, specificerad jobbsökarplan, reviderad, specificerad jobbsökarplan, sysselsättningsplan, aktiveringsplan och integrationsplan. Antalet olika planer och de därmed sammanhängande svårtydda bestämmelserna har för sin del lett till att det har varit svårt för arbets- och näringsbyråer och arbetssökande att uppfatta planernas betydelse, målen med planerna eller skillnaderna mellan planerna. I praktiken har planerna med olika namn inte haft någon tydlig skillnad eller någon klar roll i kundarbetet vid arbets- och näringsbyråerna.

Antalet jobbsökarplaner har under 2006–2008 hållit sig på ganska samma nivå. Under 2006–2008 utarbetades det årligen samman-

lagt cirka 400 000 jobbsökarplaner. I januari-april 2009 utarbetades totalt 147 317 planer, vilket är nästan 30 000 fler planer än under motsvarande granskningsperiod år 2008. Mest utarbetas specificerade jobbsökarplaner, under 2008 sammanlagt cirka 191 000. Andra planer utarbetades enligt följande: cirka 111 000 jobbsökarplaner, cirka 25 000 aktiveringsplaner, cirka 21 000 sysselsättningsplaner, cirka 15 000 reviderade, specificerade jobbsökarplaner och cirka 10 000 integrationsplaner.

Syftet med arbets- och näringsbyråernas tjänster är att arbetssökande ska få sysselsättning så fort som möjligt. Om jobbsökarplanen utarbetas direkt i början av jobbsökningen, stöds att arbetssökanden söker arbete aktivt och arbetssökandens sysselsättning. Man har på olika sätt försökt styra arbets- och näringsbyråernas arbetsrutiner i en riktning där planerna utarbetas så fort som möjligt efter att jobbsökningen påbörjats. Processen för att utarbeta planen i datasystemet URA för arbetsförvaltningens kundbetjäning ändrades i början av år 2008. I samband med detta instruerades arbets- och näringsbyråerna att ordna intervjun för arbetssökande samt utarbeta jobbsökarplanen inom två veckor från arbetslöshetens början. I praktiken utarbetas planerna dock först en ganska lång tid efter jobbsökningens början.

Under 2008 utarbetades en specificerad jobbsökarplan inom de tre första arbetslöshetsmånaderna till 66 procent av de arbetslösa arbetssökande vars arbetslöshet översteg tre månader. Samma år utarbetades en specificerad jobbsökarplan inom de sex första arbetslöshetsmånaderna till cirka 68 procent av de arbetslösa arbetssökande vars arbetslöshet översteg sex månader.

Under de senaste åren har speciell uppmärksamhet fästs vid jobbsökarplanernas kvalitet. Under 2006–2007 utvärderades kvaliteten på jobbsökarplanerna inom varje arbets- och näringscentralens område. Även om planernas kvalitet mätt genom medeltalet för landet förbättrades något under uppföljningsperioden, finns det ännu brister i jobbsökarplanernas innehåll och kvalitet. I de utarbetade planerna har fokus ofta legat på omfattande beskrivningar av kundens bakgrund. Ofta har det i planerna inte funnits någon definiering

av målet för kundens jobbsökning utgående från kundens servicebehov. Ofta har det inte heller avtalats något konkret om sysselsättningsfrämjande åtgärder och uppföljning av åtgärderna. Dessutom har planerna ofta varit föråldrade. Den revidering av jobbsökarplanens struktur i datasystemet URA som genomfördes i början av 2008 förtydligade planens struktur och syftade till att säkerställa att det i planen ingår en individuell, konkret och uppdaterad handlingsplan för arbetsökanden.

Jobbsökarplanens funktionsduglighet i arbets- och näringsbyråernas kundarbete försvåras också på grund av att de skyldigheter och påföljder som hänför sig till planen varierar från plantyp till plantyp. Rättspraxis har delvis blivit annorlunda än vad som var meningen när jobbsökarplanerna togs i bruk. Avsikten var att en tid utan ersättning skulle föreläggas den som utan giltig orsak uteblev från ett möte för utarbetande av jobbsökarplanen som hade avtalats eller som personen blivit underrättad om. Avikten var inte att det är en giltig orsak om man glömmer mötet. Besvärinstanserna har dock upprepade gånger ansett att en tid utan ersättning inte ska föreläggas om personen uteblivit från den avtalade tiden för ett möte på arbets- och näringsbyrån för utarbetande av jobbsökarplanen på grund av att han eller hon glömt mötet eller misstagit sig och på eget initiativ kontaktat byrån efter den avtalade tiden.

Lönesubvention

Arbetsministeriet notifierade stödordningen för sysselsättning (N:115/95, 24.3.1995, SG(95) D/3697) år 1995. Efter notifieringen har det skett ändringar i användningen av lönesubvention och de bestämmelser som gäller lönesubvention har ändrats. I bestämmelserna om lönesubvention nämns företag, men det har inte beaktats att på samma marknad med företagen säljer också föreningar och stiftelser tjänster. De gällande bestämmelserna motsvarar inte till alla delar EG:s bestämmelser om statligt stöd, som reviderades senast genom den allmänna gruppundantagsförordningen som trädde i kraft år 2008.

Verksamheten vid föreningar och stiftelser har förändrats sedan 1995. Den förändrade verksamheten vid föreningar har lett till att till exempel finansministeriet, Skattestyrelsen och Penningautomatföreningen (RAY) har fäst uppmärksamhet vid arten av näringsverksamheten vid föreningar och de eventuella effekter som snedvrider konkurrensen som understöd och skattelättnader kan ha. Skattestyrelsen har bland annat i sin anvisning om beskattning för allmännyttiga föreningar och stiftelser (Ohje Dnro 384/349/2007, 30.4.2007) försökt förtydliga hur man bedömer vad som är allmännyttigt och vad som är näringsverksamhet. Den av finansministeriet tillsatta arbetsgruppen för beskattningen av allmännyttiga samfund har i sin promemoria (finansministeriets publikationer 31/2009) lagt fram åtgärdsförslag till avhjälpning av problem vid beskattningen av allmännyttiga samfund. I promemorian har det fästs uppmärksamhet vid att frivilligorganisationers ställning som producent av olika tjänster har förändrats på ett väsentligt sätt under de senaste drygt tio åren. Enligt promemorian baserar sig förändringen i synnerhet på kommunernas ekonomiska ställning och den därmed sammanhängande strävan att söka effektivare former för tjänsteproduktionen. Föreningar kompletterar näringsverksamheten speciellt till de delar den kommersiella verksamheten inte tillgodoser de behov som finns i samhället.

Frågan har också tangerats i regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering. I programmet förbinder man sig att stödja medborgarnas delaktighet och verksamhet som stärker den sociala gemenskapen samt att utveckla verksamhetsförutsättningarna för ideella allmännyttiga medborgarorganisationer. Enligt regeringsprogrammet förbättras organisationernas möjligheter att erbjuda verksamhet som stöder välbefinnandet och förebygger utslagning. Dessutom styrs stödet till organisationerna så att det inte strider mot konkurrenslagstiftningen.

En bidragande faktor till att föreningar och stiftelser har ett ökat utbud av avgiftsbelagda tjänster är att kommunerna i större utsträckning än tidigare från den privata sektorn börjat köpa sådana tjänster för vars anordnande

de ansvarar. Speciellt inom den sociala sektorn finns föreningar som utöver avgiftsfri verksamhet säljer tjänster i form av näringsverksamhet både till kommuner och direkt till dem som använder tjänsterna. Efterfrågan på tjänster från den privata sektorn torde öka i och med de ändringar i bestämmelserna om social- och hälsovårdens servicesedlar som trädde i kraft den 1 augusti 2009. Syftet är att främja samarbetet mellan kommunernas social- och hälsovårdsväsende, näringsväsende och privata serviceproducenter.

I syfte att minska den strukturella arbetslösheten och öka möjligheterna för dem som fått arbetslöshetsförmån på basis av arbetslöshet för minst 500 dagar infördes vid ingången av 1998 det sammansatta stödet. Det motsvaras av den nuvarande högsta förhöjda lönesubventionen. Det uppskattades att arbetslöshetsmöjligheter till sysselsättning speciellt i föreningar och stiftelser kunde utökas med det sammansatta stödet, som till sitt belopp var något högre än sysselsättningsstödet. I och med införandet av det sammansatta stödet gavs föreningar och stiftelser möjlighet att helt täcka lönekostnaderna med stödet. Det ansågs att en så hög stödnivå var möjlig, eftersom föreningar och stiftelser inte ansågs bedriva näringsverksamhet, utan verksamheten ansågs vara allmännyttig verksamhet som sker utan intern finansiering.

Efter att det sammansatta stödet togs i bruk har den offentliga sektorns andel när det gäller erbjudande av lönesubventionerat arbete minskat, medan den privata sektorns andel ökat. I synnerhet har föreningarnas och stiftelsernas andel ökat. År 1997 påbörjade cirka 4 900 personer arbete med lönesubvention i andra sammanslutningar än företag inom den privata sektorn (5 procent av alla som började arbeta med lönesubvention). År 1998 uppgick antalet till cirka 10 000 personer (cirka 12 procent av dem som började arbeta med lönesubvention). År 2008 var antalet cirka 14 000 (cirka 33 procent av dem som började arbeta med lönesubvention). Av dem var cirka 11 400 berättigade till högsta förhöjda lönesubvention. År 1997 var företagens andel av dem som började arbeta med lönesubvention cirka 18 procent och år 2008 var andelen cirka 27 procent. Från år 1997 till år 2008 minskade andelen av alla som

påbörjade ett lönesubventionerat arbete inom kommunsektorn från 53 procent till cirka 32 procent. För statens del var minskningen från 22 procent till 5 procent.

År 2008 erbjöds lönesubventionerat arbete av cirka 3 300 föreningar, av vilka cirka 1 500 anställde en person och cirka 1 300 två till fem personer. Av föreningarna anställde cirka 2 800 personen med högsta förhöjda lönesubvention. Mätt genom antalet föreningar som sysselsatte erbjöds mest lönesubventionerade arbetsplatser av föreningar inom social- och hälsovården, motions-, idrotts- och fritidsföreningar samt av föreningar som representerar kultur, konst och fritt bildningsarbete. Mätt genom antalet anställda med lönesubvention var de som sysselsatte mest föreningar inom social- och hälsovården, föreningar för arbetslösa samt motions-, idrotts- och fritidsföreningar. År 2008 erbjöd utöver föreningarna cirka 240 stiftelser lönesubventionerat arbete till cirka 2 100 personer. Cirka 180 stiftelser sysselsatte högst fem personer.

Arbets- och näringsministeriet har bett arbets- och näringscentralerna, arbets- och näringsbyråerna och de föreningar och stiftelser som under 2008 sysselsatte ett stort antal (minst 50 personer) med lönesubvention lämna information om vilka avgiftsbelagda produkter och tjänster som de subventionerade anställda vid föreningarna och stiftelserna producerar. Föreningar och stiftelser säljer bland annat bostadstjänster för äldre och funktionshindrade, hem-, städ-, flytt-, fastighetsskötsels-, renoverings- och byggtjänster, inkvarterings-, måltids-, kafé- och cateringtjänster samt bilverkstads- eller maskinservice. Dessutom utför föreningarna och stiftelserna underleverantörsarbeten för företag eller hyr ut arbetskraft till dem.

Eftersom den juridiska formen för den som ansöker om lönesubvention inverkar på stöd-villkoren, kan bestämmelserna om lönesubvention leda till snedvridningar i konkurrensen. Det uppnås bättre konkurrensneutralitet om bestämmelserna om lönesubvention beaktar att samma tjänster på marknaden kan produceras förutom av dem som är verk-samma i bolagsform också av andra aktörer inom den privata sektorn.

De gällande nationella bestämmelserna motsvarar varken den notifierade stödordningen för sysselsättning eller bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen. Lönesubvention beviljas inte på de minimis-villkor. En väsentlig skillnad jämfört med EG:s bestämmelser om statligt stöd är att aktörer som producerar samma produkter och tjänster dels i företagsform och dels i förenings- eller stiftelseform kan få lönesubvention med olika villkor för att anställa samma grupper av arbetslösa. Det att föreningar och stiftelser helt kan täcka lönekostnaderna med lönesubvention, medan de som är verksamma i bolagsform alltid också behöver annan finansiering, kan snedvrída konkurrensen. De stödnivåer och tillåtna högsta stödbelopp som fastställs i EG:s bestämmelser om statligt stöd kan i sin tur påverka handeln mellan medlemsstaterna. Bestämmelserna om statligt stöd utgår ifrån att alla sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet behandlas lika, när stöd av offentliga medel beviljas. Den allmänna gruppundantagsförordningen ger möjlighet att av offentliga medel bevilja stöd som överstiger stödet av mindre betydelse (de minimis-stödet) till sådana arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet och som anställer personer med sämre förutsättningar och personer med funktionshinder.

Lönesubvention för utförande av skogsförbättringsarbeten

Enligt 7 kap. 3 § 4 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice kan företag beviljas lönesubvention på grundval av arbetsavtal som gäller tills vidare. På grundval av arbetsavtal för viss tid kan företag dock beviljas lönesubvention 1) för anställning av handikappade, långtidsarbetslösa eller svårssysselsatta personer, 2) för anställning av andra än i 1 punkten avsedda arbetslösa arbetssökande, om de varit arbetslösa minst sex månader utan avbrott, 3) för läroavtalsutbildning, och 4) för utförande av skogsförbättringsarbeten.

Den särskilda bestämmelsen om beviljande av lönesubvention för utförande av skogsförbättringsarbeten intogs i sysselsättningsförordningen vid ingången av 1995, när bestämmelserna om sysselsättningsstöd ändra-

des så att företag kunde beviljas sysselsättningsstöd endast på basis av arbetsavtal som gällde tills vidare. Den särskilda bestämmelsen betraktades i detta sammanhang som behövlig, eftersom det uppskattades att kravet på anställningsförhållande som gäller tills vidare i praktiken skulle medföra att subvention inte längre beviljades för skogsförbättringsarbeten.

År 2006 mildrades villkoren för sysselsättningsstöd till företag två gånger, så att det från och med den 1 januari 2006 blev möjligt att bevilja subvention på basis av anställningsförhållande för viss tid, när företag anställde handikappade och långtidsarbetslösa. Från och med den 1 augusti 2006 blev det möjligt att bevilja subvention på basis av anställningsförhållande för viss tid, när företaget har anställt en person vars arbetslöshet varat i minst sex månader.

Behovet av särskilda bestämmelser har minskat i och med att villkoren för beviljande av lönesubvention till företag mildrats på det sätt som beskrivs ovan i fråga om de villkor som gäller anställningsförhållandet. Utgångspunkten för beviljande av lönesubvention utgår alltid från behoven hos den arbetslösa arbetssökanden. Det är inte bra med tanke på villkoren för beviljande att det i bestämmelserna särskilt nämns uppgifter inom en viss bransch.

Enligt statistiken fattades det under tiden 1.1–22.9.2009 sammanlagt 376 beslut om lönesubvention som gällde skogsarbete. Besluten berörde 292 personer som skulle anställas med subventionen. Av dessa beslut berörde 154 företag och de gällde anställning av 129 personer. Av de ovan nämnda personerna var 92 långtidsarbetslösa eller handikappade. För deras del kan alla arbetsgivare beviljas sysselsättningsstöd på basis av ett arbetsavtal för viss tid. Av dem som anställdes med subvention var 23 sådana personer att stödet för deras del beviljades för skogsförbättringsarbeten på basis av arbetsavtal för viss tid. Det är sannolikt att man utan en särskild bestämmelse skulle ha funnit en sådan person för att utföra arbetet för vars anställning sysselsättningsstöd skulle kunna ha beviljats på basis av arbetslöshetens längd.

Startpeng

Arbets- och näringsbyråerna har från och med den 1 juni 2009 beviljat startpeng på de minimis-villkor i enlighet med den anvisning som arbets- och näringsministeriet gav den 9 april 2009. Lagförslaget syftar till att få de minimis-villkoren för stödet på författningsnivå.

Arbetsmarknadsåtgärder

Eftersom de som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden eller till arbets- och näringsbyrån, tillämpas inte arbetsavtalslagen eller annan arbetslagstiftning på arbetsmarknadsåtgärder.

Syftet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet är att uppnå skydd för privatlivet och andra grundläggande fri- och rättigheter som tryggar integritetsskydd i arbetslivet. Sådana bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns inte i den lagstiftning som tillämpas på arbetsmarknadsåtgärder. De som deltar i arbetsmarknadsåtgärder arbetar på arbetsplatser där lagen om integritetsskydd i arbetslivet redan annars tillämpas. Enligt arbetsgruppen som utredde möjligheterna att förbättra ställningen för icke anställda bör alla som är verksamma på samma arbetsplats fås att bli omfattade av skydd och förfarandepaxis på samma nivå. Enligt arbetsgruppens betraktelsesätt finns det i lagen om integritetsskydd i arbetslivet bestämmelser som inte lämpar sig, och som det inte heller är ändamålsenligt att låta gälla arbetsmarknadsåtgärder, eftersom den rättsliga ställningen för den som ordnar åtgärden och den som deltar i åtgärden inte är likadan i jämförelse med parterna i ett anställningsförhållande. Arbetsgruppen föreslår att det i lagen om offentlig arbetskraftsservice ska föreskrivas att man vid arbetsmarknadsåtgärder tillämpar de bestämmelser i lagen om integritetsskydd i arbetslivet som gäller behandling av uppgifter om hälsotillstånd, behandling av uppgifter om bruk av narkotika när avtal om arbetsmarknadsåtgärd ingås (s.k. anställningssituation), genomförande av kameraövervakning, hämtning och öppnande av e-

postmeddelanden som hör till arbetsgivaren, arbetsgivarens skyldighet att meddela om teknisk övervakning och de bestämmelser som gäller straff.

Arbetsgruppen som utredde förbättrandet av ställningen för icke anställda föreslår också ändringar i maximitiden för arbetsmarknadsåtgärder i syfte att uppnå arbetstidsskydd. Antalet personer som deltar i långvariga arbetsmarknadsåtgärder som varar över ett år är litet, men med tanke på det årliga arbetstidsskyddet för den som arbetar inom åtgärden är nuvarande praxis inte motiverad. Enligt arbetsgruppens syn lämpar sig bestämmelserna om semester inte som sådana som modeller för åstadkommande av årligt arbetstidsskydd för deltagare i arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsgruppen föreslår att lagen om offentlig arbetskraftsservice ska ändras så att maximitiden för arbetsmarknadsåtgärder begränsas till högst 12 månader, eller så att ett tillräckligt årligt arbetstidsskydd tryggas vid längre åtgärder genom att det exempelvis föreskrivs om obligatoriskt avbrott när åtgärden pågått i 12 månader.

Enligt arbetsgruppens syn ska villkoren för nytt tillträde till åtgärd också mildras, för att begränsningen av maximitiden för åtgärden till 12 månader inte i betydande mån ska minska möjligheten att använda åtgärder. Regeln för hur maximitider räknas på nytt bör mildras så att rätten till en ny hel åtgärdsperiod börjar efter ett visst antal månader från att maximitiden gått ut. Denna s.k. pausregel tillämpas redan för närvarande när det gäller maximitider för perioder med lönesubvention. En sådan modell är enligt arbetsgruppen administrativt sett lätt för arbets- och näringsbyråerna att genomföra.

Pendlingsregioner

Riksdagens social- och hälsovårdsutskott har i sitt betänkande (ShUB 43/2002 rd) om regeringens proposition med förslag till lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om ändring av lagar som har samband med den (RP 115/2002 rd) konstaterat att definitionen på pendlingsregion har ett samband med likabehandling av medborgare. Inom en och samma pendlingsregion kan det, bl.a. på grund av att kollektivtrafik saknas, uppstå situationer

där skyldigheten att ta emot arbete kan vara oskälig till exempel på grund av kostnaderna för att undanröja rörelsehinder eller arbetsdagens längd. Social- och hälsovårdsutskottet underströk att vars och ens grundlagsfästa rätt att fritt välja sin bostadsort i enskilda fall bör skyddas så att bestämmelsen om pendlingsregion med anknytande skyldighet att ta emot arbete tillämpas på ett sätt som tillgodoser den arbetssökandes grundläggande fri- och rättigheter.

Våren 2008 genomförde arbets- och näringsministeriet en enkät om pendlingsregioner vid Arbetskraftsbyråerna. Enkäten gällde bland annat vägran att ta emot erbjudet arbete inom pendlingsregionen. I enkäten ställdes frågan i vilka situationer det ansetts att det finns ett godtagbart skäl till vägran. De flesta Arbetskraftsbyråer som besvarade enkäten konstaterade att det inte finns några godtagbara skäl att vägra ta emot arbete inom pendlingsregionen. Inte heller de som ansåg att det fanns godtagbara skäl betraktade arbetsresans längd, resekostnader eller svårigheter att ta sig till arbetet som godtagbara skäl. Inte heller besvärinstanserna har ansett att svårigheter att ta sig till arbetet är en giltig orsak att vägra ta emot arbete inom pendlingsregionen. Om arbets- och näringsbyrån är medveten om att kunden har svårigheter att ta sig till arbetet kan det hända att detta i enskilda fall beaktas när arbetsplatsanvisningar görs.

På grund av kommunändringar har förordningen om pendlingsregioner ändrats nästan årligen. Om kommuner som slagits ihop inte haft sammanfallande pendlingsregioner har pendlingsregionerna förenhetligats. Kommunsammanslagningarna har vanligen också inverkan på flera sådana andra kommer i vars pendlingsregion någon av de sammanslagna kommunerna har ingått. Om till exempel två kommuner slås samman och båda kommunerna har hört till pendlingsregionen för en sådan annan kommun, har förordningen ändrats så att den nedlagda kommunen strukits ur förordningen. Då har den verkliga pendlingsregionen inte ändrats. Om bara en av de kommuner som slås samman har hört till en annan kommuns pendlingsregion, har pendlingsregionen för den aktuella kommunen antingen blivit större eller mindre beroende på

om den nya stora kommunen har inkluderats i pendlingsregionen eller inte.

Om man håller sig till principen att pendlingsregionerna med vissa undantag består av hela kommuner, är det oundvikligt att pendlingsregionerna blir antingen större eller mindre när kommunindelningen ändras. Hitills har ändringarna nästan utan undantag lett till att pendlingsregionerna blivit större. De verkliga pendlingsregionerna har utvidgats också utan ändringar av förordningen med sådana kommuner vars område sedan tidigare innefattat en sådan kommun med vilken en annan kommun som inte hör till pendlingsregionen slås samman. Vid ingången av 2009 trädde 32 kommunsammanslagningar i kraft. Till följd av sammanslagningarna minskade antalet kommuner med 67. Ändringarna skulle på ett eller annat sätt inverkat på nästan 300 kommuners pendlingsregioner. Eftersom man håller på att omdefiniera pendlingsregionerna, ändrades de inte med anledning av kommunsammanslagningarna för år 2009.

Kommunbaserade pendlingsregioner av nuvarande slag är inte ändamålsenliga i situationer där kommunerna blir mycket större. Med tanke på likabehandling av arbetssökande är det inte ändamålsenligt att pendlingsregionens omfattning är beroende av hur stor hemkommunen eller de kommuner som hör till hemkommunens pendlingsregion är.

De förmåner som främjar rörligheten och som hör till de Arbetskraftspolitiska åtgärderna, som till exempel rese- och flyttningssubsidier, rörlighetsunderstöd och ersättning för uppehälle, är bundna till pendlingsregionen. Det att pendlingsregionerna blir större har den verkan att förmåner antingen betalas till färre personer än för närvarande eller att förmånen minskar i storlek.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Registrering som arbetssökande

I propositionen föreslås att bestämmelserna om registrering som arbetssökande ska ändras så att elektronisk registrering via den för ändamålet avsedda nättjänsten är det primära registrerings sättet i förhållande till en begäran som framförs personligen hos arbets- och

näringsbyrån. Målsättningen är att arbets- och näringsbyråerna ska dra full nytta av servicemodellen med många kanaler. Arbets- och näringsbyråns servicekanaler är nättjänster, ContactCenter-tjänster (CC-tjänster) och andra telefontjänster samt personlig kundbetjäning. Omfattningen och den systematiska användningen av de elektroniska tjänsterna utökas och målet är mångsidiga tjänster av kvalitet. Genom att utöka de elektroniska tjänsterna säkerställs resurser för personlig betjäning av enskilda kunder samt företag och andra arbetsgivare.

I propositionen föreslås att utländska personers möjligheter att registrera sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån ska utvidgas. En betydande del av de utländska arbetstagarna börjar arbeta med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd. Målet är att förbättra deras möjligheter till arbetskraftsservice och att i detta avseende ge dem samma ställning som utlänningar som fått ett annat slags uppehållstillstånd.

Dessutom föreslås att bestämmelserna om jobbsökningens giltighetstid och upphörande av jobbsökningen preciseras i fråga om försummelser som gäller sysselsättningsplaner. Det föreslås också att bestämmelserna ändras så att jobbsökningen upphör att gälla om arbetssökanden inte längre uppfyller de föreskrivna villkoren för registrering av utlänningar.

Serviceprocessen och planerna för arbetssökande

De förslag som gäller serviceprocessen och planerna för arbetssökande syftar till att snabba upp bedömningen av servicebehovet hos enskilda kunder och därigenom främja en så snabb sysselsättning som möjligt. Avsikten är också att förtydliga de bestämmelser som gäller planerna.

Enligt förslaget ska arbets- och näringsbyrån ordna en första intervju med arbetssökanden inom två veckor från jobbsökningens början. Vid intervjun bedöms arbetssökandens servicebehov och utarbetas en sysselsättningsplan. Avsikten är att senare intervjuer ordnas på bestämda tider enligt arbetssökandens individuella servicebehov. I lagen ska det dock intas vissa granskningstidpunk-

ter då en intervju alltid ska ordnas och sysselsättningsplanen ses över, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

I propositionen föreslås att arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande i sysselsättningsplanen ska komma överens om hur arbetssökandens sysselsättning stöds. Sysselsättningsplanen ska ersätta den nuvarande jobbsökarplanen, den specificerade jobbsökarplanen, den reviderade, specificerade jobbsökarplanen och sysselsättningsplanen i samband med omställningsskydd. Planen (*työllistymisohjelma*) som utarbetas för dem som omfattas av omställningsskyddet har på svenska hetat sysselsättningsplan. Den nya planen (*työllistymissuunnitelma*) heter också sysselsättningsplan på svenska. För att undvika missförstånd används i motiveringen *tidigare sysselsättningsplan* när "työllistymisohjelma" avses och *sysselsättningsplan* när "työllistymissuunnitelma" avses. De planer som arbets- och näringsbyrån använder i sitt kundarbete minskar från sex till tre. Utöver sysselsättningsplaner ska man fortfarande använda integrationsplaner och aktiveringsplaner.

Det föreslås att åtgärdsmodellen för omställningsskydd vid arbets- och näringsbyråerna förenklas så att arbets- och näringsbyrån ska undersöka om arbetssökanden har förutsättningar att omfattas av omställningsskyddet utan att arbetssökanden särskilt begär det. Förutsättningarna för att omfattas av omställningsskyddet är utöver de villkor som gäller arbetshistoria också att personens jobbsökning börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet avslutades eller de villkor som gäller permitteringslängd uppfylldes.

I propositionen föreslås att bestämmelsen om vägran att utarbeta en jobbsökarplan i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att när arbetssökanden uteblivit från ett möte för utarbetande eller revidering av planen utan ett i lagen föreskrivet skäl, föreläggs arbetssökanden en tidsperiod utan ersättning. Samtidigt ska den tidsperiod utan ersättning som föreläggs på grund av uteblivandet förkortas från 60 till 15 dagar. Om arbetssökanden uteblivit från ett möte för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen och

förlorat sin rätt till arbetslöshetsförmån på grund av en tidsperiod utan ersättning, sporrar arbetsökanden att kontakta arbets- och näringsbyrån för att planen ska utarbetas eller ses över genom att upphörandet av tidsperioden utan ersättning binds till arbetsökandens strävan att rätta till de konsekvenser som försummelsen hade. Förslaget avser att förtydliga bestämmelsens ordalydelse så att den motsvarar det ursprungliga syftet och att undanröja oklarheterna i tolkningen av bestämmelsen. Syftet är också att bidra till att säkerställa att serviceprocessen för arbetsökanden sätts igång fort och framskrider smidigt samt att främja att sysselsättningsplaner utarbetas och revideras.

Lönesubvention

Stöd som beviljas för lönekostnader ska främja sysselsättningen av personer med sämre förutsättningar och personer med funktionshinder. Enligt gällande bestämmelser kan sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet beroende av juridisk form få lönesubvention med olika villkor för anställning av samma grupper av arbetslösa. Detta medför att arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet hamnar i ojämlig ställning, vilket i sin tur kan snedvrیدا konkurrensen. Med konkurrensneutralitet avses att lika förutsättningar garanteras för alla som är verkamma på en viss marknad. Utöver de nuvarande aktörerna på marknaden måste man också beakta potentiella nya aktörer. Bristfällig konkurrensneutralitet utgör ett hinder för tillträde till marknaden. I EG:s bestämmelser om statligt stöd ligger fokus på handeln mellan medlemsstaterna. I detta avseende har EG fastställt hurdana statliga stöd som är tillåtna. EG:s bestämmelser om statligt stöd gäller alla stöd som beviljas av offentliga medel och inverkar därmed också på lönesubventionen. EG:s bestämmelser om statligt stöd utgår ifrån att alla sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet behandlas lika, oberoende av juridisk form. I syfte att uppnå konkurrensneutralitet och förhindra eventuella snedvridningar i konkurrensen föreslås det i propositionen att alla arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet ska beviljas lönesubvention på lika villkor, med beaktande av

de begränsningar som EG:s bestämmelser om statligt stöd ställer för stödnivån och stödtiden.

Enligt arbets- och näringsministeriets uppskattning kan långtidsarbetslösa och handikappades möjligheter till sysselsättning tryggas bäst genom att lönesubventionen beviljas till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet i enlighet med bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen. I fråga om de arbetslösa för vilkas del gruppundantagsförordningen inte ska tillämpas, föreslås att lönesubventionen beviljas i form av de minimis-stöd med nuvarande villkor. Det föreslås inte att lönesubvention enbart ska beviljas i form av de minimis-stöd, eftersom det skulle medföra att enskilda arbetsgivare skulle kunna anställa i genomsnitt cirka fem - sex personer per år. Detta skulle sannolikt minska möjligheterna till sysselsättning för handikappade och långtidsarbetslösa.

Eftersom det nuvarande systemet med lönesubvention inte till alla delar motsvarar bestämmelserna i den allmänna gruppundantagsförordningen, föreslås att de nationella bestämmelserna ska ändras. Ändringsbehoven hänför sig till stödnivån och maximitiden för stödperioden. Det att stöd-villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen iakttagas förutsätter inte att man inför alla villkor som fastställs i förordningen som sådana. En medlemsstat kan inte utvidga användningen av statligt stöd, men kan bevilja mindre stöd och för kortare tid än vad som föreskrivs i gruppundantagsförordningen. En nationellt definierad målgrupp kan vara mindre än vad som bestäms i gruppundantagsförordningen.

I de gällande bestämmelserna fastställs subventionsbeloppet inte i procent av lönekostnaderna, utan lönesubvention beviljas i form av lönesubventionens grunddel, förhöjd lönesubvention eller högsta förhöjda lönesubvention. Det föreslås inte att denna definition ändras, men det föreslås att det till bestämmelserna fogas att stödnivån får vara högst 75 procent i fråga om lönekostnaderna för handikappade och högst 50 procent av lönekostnaderna för andra arbetslösa.

I de gällande bestämmelserna är tiden för stödperioden högst 10 månader i fråga om dem som inte är handikappade, svårssysselsat-

ta och som inte är långtidsarbetslösa som anställs till sociala företag. Stödperioden för handikappade, svårssysselsatta och långtidsarbetslösa som anställs till sociala företag kan vara högst 24 månader. De stödperioder som fastställts i de gällande bestämmelserna föreslås inte bli ändrade till några andra delar än i fråga om dem som är långtidsarbetslösa och som anställs till sociala företag. Maximitiden för stödperioden föreslås bli ändrad till högst 12 månader i överensstämmelse med gruppundantagsförordningen.

De föreslagna ändringarna gäller bara arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. Ändringarna kommer att beröra företag som är verksamma i bolagsform, sociala företag oberoende av juridisk form samt de föreningar och stiftelser som säljer produkter och tjänster i konkurrensförhållanden. Till andra arbetsgivare, dvs. kommuner, hushåll samt sådana föreningar och stiftelser som inte bedriver ekonomisk verksamhet, ska lönesubvention beviljas enligt nuvarande villkor. Sådana föreningar och stiftelser vars verksamhet bara till en del anses vara näringsverksamhet, kan särredovisa affärsverksamheten och den övriga verksamheten. Om föreningen eller stiftelsen gör det, beviljas lönesubvention i fråga om de personer som har anställts för näringsverksamhet i enlighet med gruppundantagsförordningen eller i form av de minimis-stöd. När det gäller personer som blir sysselsatta i andra uppgifter beviljas subventionen enligt nuvarande villkor.

De bestämmelser som gäller lönesubvention föreslås bli ändrade så att villkoren för beviljande av lönesubvention mildras för viss tid åren 2010–2011 i fråga om dem som är under 25 år. Dessutom föreslås att rätten att vidareplacera lönesubventionerade anställda ska utvidgas att också gälla privata personalserviceföretag. Det föreslås också att bestämmelsen om beviljande av lönesubvention på basis av arbetsavtal för viss tid för utförande av skogsförbättringsarbeten upphävs som onödigt, eftersom subventionen kan beviljas på basis av arbetsavtal för viss tid av orsaker som hänför sig till den som anställs med subventionen.

Arbetsmarknadsåtgärder

Syftet med propositionen är att förbättra den rättsliga ställningen för dem som deltar i arbetsmarknadsåtgärder, så att det skydd som ingår i arbets- och sociallagstiftningen i tillämpliga delar kan utsträckas till dem som deltar i åtgärder. I och med de föreslagna ändringarna ska personer med en arbetssituation av samma typ behandlas enligt samma principer. Förslaget syftar dessutom till att åstadkomma det årliga arbetstidsskyddet vid arbetsmarknadsåtgärder, förenhetliga och förtydliga bestämmelserna om maximitiden för arbetsmarknadsåtgärder samt mildra de bestämmelser som gäller nytt tillträde till åtgärd efter att maximitiden gått ut.

I propositionen föreslås det att lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas vid arbetsmarknadsåtgärder till den del det är ändamålsenligt att tillämpa lagen. Lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas på behandling av uppgifter om hälsotillstånd, behandling av uppgifter om användning av narkotika när ett avtal om arbetsmarknadsåtgärd ingås (s.k. anställningssituation), genomförande av kameraövervakning, sökande och öppnande av e-postmeddelanden som hör till arbetsgivaren, teknisk övervakning som hänför sig till arbetsgivarens skyldighet att meddela och på straffbestämmelser. Samtidigt medför den föreslagna ändringen att de som deltar i arbetsmarknadsåtgärder får ett skydd och en förfarandepaxis av samma nivå som personer som står i anställningsförhållande och som arbetar på arbetsplatsen.

Det föreslås att maximitiden för arbetspraktik och arbetslivsträning ska vara 12 månader. Det hur lång maximitiden är ska inte längre vara beroende av vilken förmån som betalas till den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd under tiden för åtgärden. Dessutom föreslås att den nu gällande bestämmelsen om sex månaders maximitid för arbetsprövning hos samma åtgärdsanordnare också ska tillämpas på andra åtgärder. Ändringen syftar till att förhindra att man ersätter anställda i anställningsförhållande med personer som deltar i en åtgärd. De föreslagna ändringarna harmoniserar bestämmelserna om åtgärder och säkerställer att målen för det årliga arbetstidsskyddet uppnås för dem som

deltar i åtgärder. Dessutom förtydligar och förenklar ändringarna förfaringssätten i fråga om både dem som ordnar åtgärden och dem som deltar i åtgärden.

I propositionen föreslås också att villkoren för nytt tillträde till arbetsmarknadsåtgärd ändras så att arbetssökande, när maximitiden gått ut, på nytt får delta i arbetslivsträning efter 12 månaders oavbruten arbetslöshet. Unga personer under 25 år som har rätt till arbetsmarknadsstöd och som saknar yrkesutbildning kan på nytt delta i arbetspraktik efter tre månaders oavbruten arbetslöshet. Den föreslagna ändringen innebär att unga personer betydligt snabbare än nu får delta i arbetspraktik, om de efter att maximitiden för arbetspraktik gått ut inte blir antagna till utbildning, anställda i lönearbete eller om de inte kan hänvisas till andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. I synnerhet när det gäller unga personer är möjligheten att på nytt delta i arbetspraktik ytterst viktig för att förebygga utslagning, om det inte går att finna andra lämpliga alternativ.

Pendlingsregioner

Det föreslås att definieringen av pendlingsregionerna ska ändras så att man slopar de kommunbaserade pendlingsregionerna och bestämmer pendlingsregionerna i kilometer. Svårigheter att ta sig till arbetet och den tid som går åt till arbetsresan föreslås bli beaktade vid fastställandet av giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete. Ändringsförslaget syftar till att göra pendlingsregionerna oberoende av kommunernas storlek och kommunändringar, öka likabehandlingen av arbetssökande och pendlingsregionernas transparens. Enhetliga pendlingsregioner ökar också likabehandlingen av arbetssökandena, när förmåner som är bundna till pendlingsregionen beviljas.

Verkställande av de föreslagna ändringarna

De ändringar som hänför sig till intervjuer med arbetssökande och utarbetande och revidering av sysselsättningsplaner gäller förutom nya arbetssökande också de arbetssökande vars arbetslöshet börjat redan innan ändringarna träder i kraft. Eftersom personalre-

surserna vid arbets- och näringsbyråerna inte är tillräckliga för att direkt efter att ändringarna trätt i kraft verkställa ändringarna fullt ut för alla arbetsökande, påbörjas verkställandet med sökande vars jobbsökningsperiod börjar efter att lagen trätt i kraft. Genom olika utvecklingsprojekt och i synnerhet genom utveckling av de elektroniska tjänsterna stöds arbets- och näringsbyråernas möjligheter att rikta personalresurser till ordnande av personliga intervjuer för arbetssökande och till utarbetande av individuella planer.

Målen med de föreslagna ändringarna samt enskilda bestämmelsers innehåll och tillämpning behandlas bland annat i samband med personalutbildning. Information om ändringarna förmedlas på olika sätt för arbets- och näringsbyråernas arbetsgivarkunder och arbetssökande kunder. Arbets- och näringsministeriet kommer att följa de föreslagna ändringarnas effekter.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Utländska personers registrering som arbetssökande

I propositionen föreslås att utländska personers möjligheter att registrera sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån ska utvidgas. Enligt förslaget kan också personer som fått ett tidsbegränsat, tillfälligt uppehållstillstånd (B) registreras som arbetssökande, under förutsättning att personen har rätt att utföra förvärvsarbete och att det till uppehållstillståndet inte hänför sig några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Grunden för beviljandet av uppehållstillståndet saknar betydelse.

Utöver EU- eller EES-medborgarskap kan utlänningens rätt att arbeta basera sig på vanligt uppehållstillstånd, uppehållstillstånd för arbetstagare, uppehållstillstånd för näringsidkare eller visum (visumfrihet). Det finns inte tillgång till exakta statistikuppgifter om utlänningar som arbetar i Finland. I arbetsförvaltningens publikation 380/2007 (Ulkomaalaisten työntekoa koskevan järjestelmän kehittämissarpeita - Työlupatyöryhmän raportti) finns det en beräkning av antalet tillstånd

som utlänningar beviljades år 2006 som gällde avsikt att arbeta eller som hade beviljats för arbete. År 2006 arbetade med stöd av vanligt uppehållstillstånd grovt uppskattat cirka 3 000 personer. Siffran inkluderar också dem som beviljats permanent (P) uppehållstillstånd eller kontinuerligt (A) uppehållstillstånd på andra grunder än arbete eller utövande av yrke. År 2006 arbetade med stöd av uppehållstillstånd för arbetstagare uppskattningsvis cirka 7000 personer. Siffran inkluderar både kontinuerliga (A) uppehållstillstånd för arbetstagare och tidsbegränsade (B) uppehållstillstånd för arbetstagare. I juni 2009 var sammanlagt 5 292 tillfälliga, tidsbegränsade uppehållstillstånd för arbetstagare (B) i kraft.

Det finns inte tillgång till statistikuppgifter utgående från vilka det kan beräknas hur många av dem som fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd skulle ha anmält sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån, om det hade varit möjligt. Den föreslagna ändringen uppskattas inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser, eftersom registrering som arbetssökande inte innebär subjektiv rätt till viss service eller en viss förmån. På grund av en ändring som föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa utvidgar den ändring som gäller registrering som arbetssökande inte utländska personer rätt till arbetslöshetsförmåner.

Serviceprocessen och sysselsättningsplanerna

Den centrala målsättningen för de förslag som gäller serviceprocessen och planerna med arbetssökande är att förhindra att arbetslöshetsperioderna drar ut på tiden och främja att arbetssökanden får sysselsättning snabbt genom att fokus läggs vid snabbt igångsättande av servicen och en stark början. De ekonomiska konsekvenserna för variationen i arbetslöshetsperiodernas längd har uppskattats i arbets- och näringsministeriets publikation Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia (TEM-analyysejä 10/2009, Alatalo - Räisänen). Årligen börjar och avslutas cirka 800 000 arbetslöshetsperioder. År 2007 var längden på avslutade arbetslöshetsperioder i genomsnitt 14 veckor och i genomsnitt 216 900 personer var ar-

betslösa. En veckas ändring i arbetslöshetens längd kan således presenteras på följande sätt: $1/52$ veckor \times 800 000 perioder = i genomsnitt cirka 15 400 personer. Då är på motsvarande sätt effekten av en dags variation cirka 3 100 personer på den genomsnittliga nivån. När statens andel av kostnaderna för arbetsmarknadsstöd och arbetslöshetsdagpenning beräknas, innebär en veckas ändring i arbetslöshetens längd i sin helhet en kostnadseffekt på cirka 100 miljoner euro. På motsvarande sätt uppgår kostnadseffekten för en dags ändring till cirka 20 miljoner euro för staten. Om arbetslöshetsperioderna blir kortare, minskar statens utgifter.

Ändringar som hänför sig till omställningsskyddet

I propositionen föreslås att man slopar sysselsättningsplanen (työllistymisohjelma) som en separat typ av plan. Samtidigt föreslås att man avstår från att utarbetande av en sysselsättningsplan ska begäras. I fortsättningen ska arbets- och näringsbyrån undersöka förutsättningarna för att vara omfattad av omställningsskyddet utan att arbetssökanden begär det. Eftersom arbetssökande inte kan välja om de omfattas av åtgärdsmodellen för omställningsskydd eller inte, uppskattas det att antalet arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet kommer att öka något. Det finns inte tillgång till statistikuppgifter utgående från vilka det kan konstateras hur många av dem som sagts upp eller permitterats av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker och som uppfyllt villkoren för omställningsskydd inte har begärt att en sysselsättningsplan ska utarbetas i enlighet med den gällande lagen.

Den föreslagna ändringen uppskattas inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser, eftersom det att arbetssökanden omfattas av åtgärdsmodellen för omställningsskydd inte medför några nya subjektiva rättigheter för arbetssökanden. I regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa lagar som har samband med den (RP 179/2009 rd), som riksdagen godkänt, föreslås att när en arbetssökande som är berättigad till omställningsskydd inleder ar-

betskraftspolitisk vuxenutbildning som ingår i sysselsättningsplanen, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån i enlighet med vad som föreslagits i 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice, arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, ska det under tiden för åtgärden betalas arbetslöshetsdagpenning som förhöjts med omställningsskyddstillägget eller omställningsskyddets förtjänstdel. Den arbetslöshetsdagpenning som betalas till arbetssökande som omfattas av åtgärdsmodellen för omställningsskydd är därmed högre än den arbetslöshetsdagpenning som betalas till arbetssökande som inte omfattas av åtgärdsmodellen för omställningsskydd under tiden för motsvarande sysselsättningsfrämjande service. Även om det uppskattas att antalet arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet kommer att öka något i och med den föreslagna ändringen, uppskattas det inte att ändringen kommer att öka utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, eftersom det uppskattas att de arbetssökande som söker sig till sysselsättningsfrämjande service är sådana personer som skulle ha begärt att en sysselsättningsplan utarbetas.

Lönesubvention

Eftersom det inte föreslås ändringar i beloppet och stödperioderna för lönesubvention som arbetsgivare beviljas och i beloppet och stödperioderna för startpeng, ökar de föreslagna ändringarna inte statens utgifter. Lönesubvention som beviljas i enlighet med den allmänna gruppundantagsförordningen innebär att arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet i konkurrensförhållanden själva måste stå för minst 25 procent av lönekostnaderna när de anställer en handikappad person. I fråga om andra arbetslösa är den motsvarande andelen minst 50 procent. Konsekvenserna av de föreslagna ändringarna beror på vilken grupp av arbetslösa det är fråga om och på det om arbetsgivaren är ett företag i bolagsform, ett socialt företag eller en förening eller en stiftelse. Ändringarna har minst konsekvenser för arbetsgivare som är verkamma i bolagsform. De största konsekvenserna har ändringarna för sådana föreningar

och stiftelser som i konkurrensförhållanden producerar avgiftsbelagda produkter och tjänster och som har anställt arbetslösa som fått arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar på deltid och som har täckt lönekostnaderna helt med högsta förhöjda lönesubvention. De föreslagna ändringarna leder till att alla föreningar och stiftelser som bedriver näringsverksamhet i konkurrensförhållanden själva ska stå för en del av lönekostnaderna för arbetstagare som de anställt med subvention, på samma sätt som arbetsgivare som är verkamma i bolagsform gör nu.

Ändringarna innebär att de myndigheter som beviljar lönesubvention behandlar alla sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet på ett jämlikt sätt. Ändringarna uppskattas medföra ökad konkurrensneutralitet och minska eventuella snedvridningar av konkurrensen, eftersom lönesubvention ska beviljas på lika villkor till alla arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet, oberoende av juridisk form.

För närvarande försöker arbets- och näringsbyråerna förhindra eventuella snedvridningar i konkurrensen genom att begränsa antalet personer som en enskild arbetsgivare anställer med subvention. Den allmänna gruppundantagsförordningen utgår ifrån att man förhindrar snedvridningar i konkurrensen genom att begränsa stödbeloppet för enskilda arbetstagare. Bestämmelserna i gruppundantagsförordningen är mera transparenta än arbets- och näringsbyråernas riktlinjer, som ofta varierar från byrå till byrå, och säkerställer därmed på ett bättre sätt likabehandlingen av dem som bedriver näringsverksamhet.

Konsekvenserna av de föreslagna ändringarna beskrivs genom exempel. När föreningar anställer med subvention är de vanligaste yrkesbenämningarna köksarbetare, försäljare, städare, hemhjälpare, gårdskarlar, kaféarbetare, fastighetsarbetare och byggnadsarbetare. I dyrortsgrupp ett är månadslönen för heltidsarbete för ovan nämnda arbetsuppgifter cirka 1 250 – 1 600 euro. När lönebikostnaderna är cirka 25 procent, uppgår lönekostnaderna cirka 1 600 - 2 000 euro i månaden. När arbetsgivaren anställer en person som fått arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar,

uppgår den högsta förhöjda lönesubventionen till cirka 1 100 euro i månaden år 2009.

De företag som får högsta förhöjda lönesubvention erbjuder oftast heltidsarbete. Föreningar och stiftelser erbjuder däremot ofta (över 60 procents) deltidarbete. Månadslönen för köksarbetare i heltidsarbete är 1 614 euro i månaden och arbetsgivarens lönekostnader inklusive lönebidrag är cirka 2 000 euro i månaden. Om en firma som bedriver cateringverksamhet anställer en köksarbetare på heltid med högsta förhöjda lönesubvention, får arbetsgivaren stå för cirka 900 euro, vilket är cirka 45 procent av lönekostnaderna. Om en köksarbetare anställs för cateringverksamhet som en förening bedriver, kan arbetsgivaren få subvention för lönekostnaderna i sin helhet. Efter lönebidragskostnaderna återstår det cirka 800 euro för arbetstagarens lön, vilket räcker till cirka 50 procents arbetstid.

Efter de föreslagna ändringarna ska både firmor och föreningar själva stå för en del av lönekostnaderna. Om arbetstagarens arbetstid är 100 procent, uppgår lönekostnaderna till cirka 2 000 euro i månaden. Lönesubventionen uppgår till cirka 1 000 euro i månaden, dvs. cirka 100 euro mindre än enligt gällande bestämmelser. Om den som anställs med subventionen är handikappad och har fått arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar, kan arbetsgivaren få högsta förhöjda lönesubvention till fullt belopp för en arbetstagare med minst 85 procents arbetstid.

Pendlingsregioner

Det att pendlingsregionen bestäms i kilometer i stället för den kommunbaserade definieringen, så att personens pendlingsregion är det område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad, utvidgar inte i genomsnitt de nuvarande pendlingsregionerna. Ändringen beräknas till denna del vara kostnadsneutral för staten.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Utländska personers registrering som arbetsökande

I propositionen föreslås att utländska personers möjligheter att registrera sig som arbetsökande vid arbets- och näringsbyrån ska utvidgas. Den föreslagna ändringen torde i viss mån öka antalet kunder hos arbets- och näringsbyrån, vilket i sin tur kan medföra en viss ökning av arbetsmängden vid arbets- och näringsbyråerna.

Serviceprocessen och sysselsättningsplanen

Syftet med de ändringar som föreslås i serviceprocessen för arbetsökande är att säkerställa att serviceprocessen för arbetssökanden sätts igång fort och framskrider smidigt. Den gällande lagen förpliktar arbets- och näringsbyråerna att ordna en intervju för arbetsökande och utarbeta en jobbsökarplan med arbetssökanden samt att se till att serviceprocessen framskrider. Enligt förslagen ska en intervju med arbetssökande ordnas och en sysselsättningsplan utarbetas inom två veckor från jobbsökningens början. Även om de senare intervjuerna och tidpunkterna för översyn av sysselsättningsplanen i första hand bestäms enligt arbetssökandens servicebehov, ska det i lagen också anges fasta granskningstidpunkter. Det att sysselsättningsplanen ska utarbetas tidigare än för närvarande medför en engångsökning av byråernas arbetsmängd.

En del av arbets- och näringsbyråerna har redan för närvarande organiserat sin verksamhet så att den motsvarar de föreslagna ändringarna. I synnerhet vid stora arbets- och näringsbyråer kan de föreslagna ändringarna dock innebära att byrån åtminstone till en del måste omorganisera sin verksamhet. Genomförandet av de föreslagna ändringarna förutsätter att arbets- och näringsbyråerna inriktar sina personalresurser speciellt på att ordna inledande service för arbetsökande.

Det att arbets- och näringsbyrån ger intensivare service i början syftar till att ytterligare öka kundens eget ansvar för att reda ut sin situation och komma vidare. En målsättning är att den som registrerar sig som arbetsökande vägleds att kartlägga sin situation och fundera på sina planer för att bli sysselsatt redan före det första personliga besöket hos arbets- och näringsbyrån. På detta sätt är det möjligt att vid den individuella betjäningen

koncentrera sig på sådana frågor som kräver växelverkan med tjänstemannen. I detta syfte vidareutvecklas nätblanketten som inleder jobsökningen med målsättningen att åstadkomma en nättjänst som ännu bättre kartlägger kundens situation och servicebehov redan vid registreringen som arbetssökande.

Det att åtgärdsmodellen för omställningsskydd ändras så att arbets- och näringsbyrån på tjänstens vägnar tar reda på om personen omfattas av omställningsskyddet medför en viss ändring i karaktären av arbets- och näringsbyråernas uppgifter, men medför ingen betydande ökning av arbetsmängden, eftersom arbets- och näringsbyrån redan nu har till uppgift att informera arbetssökanden om omställningsskydd samt att räkna ut arbetshistorien, om arbetssökanden begär att en systerställningsplan utarbetas.

Den bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som gäller uteblivande från ett möte för utarbetande eller revidering av systerställningsplanen uppskattas minska antalet arbetssökande som uteblir från ett avtalat möte. Detta effektiviserar verksamheten vid arbets- och näringsbyråerna och medför en minskning i antalet begärda utredningar.

Lönesubvention

De föreslagna ändringar som gäller lönesubvention ökar arbetsmängden vid arbets- och näringsbyråerna, eftersom byråerna blir tvungna att bedöma karaktären av de sökandes verksamhet. I synnerhet syns det extra arbetet när de nya bestämmelserna trätt i kraft, när byråerna börjar tillämpa de nya bestämmelserna i praktiken och ger råd till dem som ansöker om lönesubvention.

Pendlingsregioner

Avsikten är att i lagen om offentlig arbetskraftsservice föreskriva om jobsökningsregioner som avser det område inom vilket arbetssökanden söker arbete och inom vilket arbetssökanden erbjuds arbete. Bestämmelsen syftar till att ändra arbets- och näringsbyråernas arbetspraxis, så att arbetsplatsens läge och eventuella påföljder med tanke på utkomstskyddet för arbetslösa när den sökande vägrar att ta emot arbete inte längre styr ser-

vicen för arbetssökanden. Utgångspunkten för servicen är en så stor jobsökningsregion som möjligt som överenskommit tillsammans med arbetssökanden. I servicen för arbetssökande fäst det uppmärksamhet vid pendlingsregionen bara när man tar reda på den sökandes rätt till understöd som stöder rörlighet, eller när den sökande vägrat ta emot erbjudet arbete.

Det att pendlingsregionerna bestäms i kilometer i stället för kommuner medför ändringar i arbetet vid arbets- och näringsbyråerna. När byråerna beviljar förmåner som är bundna till pendlingsregionen eller när arbetssökanden vägrar att ta emot ett erbjudet arbete, undersöker byråerna arbets- eller utbildningsplatsens geografiska läge i förhållande till personens bostad utgående från adressuppgifter och inte utgående från personens hemkommun och förordningen om pendlingsregioner. På motsvarande sätt ska arbets- och näringsbyrån ta reda på det geografiska läget för den plats där utbildningen eller åtgärden ordnas och meddela det till den som betalar ersättning för uppehälle, antingen arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten. I de flesta fall finns det inte behov av att noggrant ta reda på avstånd, eftersom de flesta av de erbjudna arbetsplatserna är belägna och de flesta av de systerställningsfrämjande tjänsterna ordnas ganska nära arbetssökandens bostad.

Det att pendlingsregionerna definieras på ändrade grunder har också indirekta konsekvenser för statsanställdas ställning i kommande situationer med omställningar i organisationen, eftersom utgångspunkten för bedömningen av skyldigheten att flytta enligt statsrådets principbeslut är de pendlingsregioner som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Eftersom lagen föreslås träda i kraft först den 1 maj 2010, har den ändrade definitionen av pendlingsregionerna inte några konsekvenser för den personal som omfattas av ALKU-projektet.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Registrering av utlänningar som arbetssökande

Det att villkoren för registrering av utlänningar som arbetssökande mildras förbättrar utlänningars möjligheter att få arbetskrafts-service och ökar därigenom likabehandlingen av utlänningar som vistas i Finland oberoende av grunden för deras uppehållstillstånd.

Den föreslagna ändringen förbättrar i synnerhet ställningen för de invandrare som bor eller arbetar i Finland med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är av kontinuerlig karaktär. En betydande del av de utländska arbetstagarna börjar arbeta med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd. Möjligheten att registrera sig som arbetssökande förbättrar ställningen för dem som fått ett tillfälligt tillstånd i situationer med omställningar som hänför sig till anställningsförhållandet samt minskar deras beroende av en viss arbetsgivare. Ändringen förbättrar också ställningen för de invandrare som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av familjeband och som har obegränsad rätt att arbeta med stöd av uppehållstillståndet.

Den föreslagna ändringen möjliggör också att sådana personer kan registrera sig som arbetssökande som har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier. Ändringen uppskattas dock inte i betydlig mån medföra en ökning av antalet utländska studerande som registrerar sig som arbetssökande, åtminstone inte i början av studierna. Registrering som arbetssökande och sökande till arbete direkt i början av studierna kan med tanke på uppehållstillstånd för studerande rentav ha negativa konsekvenser. Studerandes rätt att arbeta är enligt utlänningslagen begränsad. I ett senare skede av studierna kan möjligheten att registrera sig som arbetssökande och få offentlig arbetskrafts-service för sin del främja placeringen på arbetsmarknaden.

Det kan beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd i Finland till personer som ansökt om asyl, även om de i verkligheten ska stanna i Finland. Den föreslagna ändringen utvidgar deras möjligheter att få arbetskrafts-service.

Serviceprocessen och sysselsättningsplanerna

De förslag som gäller serviceprocessen, intervjuerna med arbetssökande, den så tidiga bedömningen av servicebehovet som möjligt och utarbetandet av sysselsättningsplaner effektiviserar den starka början på servicen för arbetssökande kunder och leder därigenom till att arbetssökanden snabbare får sysselsättning. De förslag som gäller senare intervjuer och översyn av sysselsättningsplanen systematiserar den planmässiga jobbsökningen och förebygger för sin del att arbetslösheten drar ut på tiden samt minskar risken för att slås ut från arbetsmarknaden.

Påföljderna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i anslutning till sysselsättningsplaner

År 2008 förelades sammanlagt cirka 4 900 tidsperioder utan ersättning på grund av vägran att utarbeta en jobbsökarplan eller en annan plan. Det finns inte tillgång till exakta uppgifter om hur stor del av tidsperioderna utan ersättning förelagts när arbetssökande utan giltig orsak uteblivit från ett möte för utarbetande eller revidering av jobbsökarplanen eller en annan plan. Enligt uppskattning har den största delen av tidsperioderna utan ersättning förelagts av ovan nämnda skäl. I besvärinstansernas beslutspraxis har man i sådana situationer fäst särskild uppmärksamhet vid de orsaker som arbetssökanden angett för uteblivandet från mötet. Detta har lett till oenhetlig tillämpningspraxis.

I enlighet med den nuvarande lagen har det förelagts 60 dagars tid utan ersättning för vägran att utarbeta en jobbsökarplan. I propositionen föreslås att det i lagen uttryckligen ska föreskrivas om påföljderna för uteblivande från ett möte för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen. Samtidigt ska tiden utan ersättning förkortas så att tidsperioden beroende på arbetssökandens förfarande är minst 15 dagar. Det att grunderna för föreläggande av tidsperiod utan ersättning preciseras ökar likabehandlingen av arbetssökande, samtidigt som förkortningen av tiden utan ersättning förhindrar att oskäligen påföljder uppstår i situationer där det är fråga

om att arbetssökanden handlat av oaktsamhet och inte medvetet.

Lönesubvention

Avsikten är att arbets- och näringsbyrån ska fatta beslutet om huruvida bestämmelserna om arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet ska tillämpas på den som ansöker om lönesubvention, eller inte. Avgörande är arten av den verksamhet som den som ska anställas med subventionen ska arbeta med. Arbets- och näringsbyrån bedömer från fall till fall om den sökande producerar produkter och tjänster i konkurrensförhållanden. När arbets- och näringsbyråerna bedömer arten av den sökandes verksamhet, kan de ha hjälp av beslut som skattemyndigheten fattat med stöd av inkomstskattelagen. Skattemyndighetens beslut avses inte vara bindande för arbets- och näringsbyrån, utan byrån kan med tanke på bestämmelserna om lönesubvention självständigt bedöma om den verksamhet som den sökande bedriver till sin natur och omfattning är sådan att den skulle kunna snedvrída konkurrensen. Om skattemyndigheten har ansett att den verksamhet som den sökande bedriver inte till någon del är näringsverksamhet, anses den som ansöker om subvention inte vara en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet vid tillämpningen av bestämmelserna om lönesubvention. Om skattemyndigheten har ansett att den del av stödsökandens verksamhet som den arbetslösa personen ska anställas för inte är näringsverksamhet, ska lönesubvention beviljas enligt nuvarande villkor.

En del av de föreningar och stiftelser som fått lönesubvention anser att bestämmelserna om arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet inte ska tillämpas på dem, eftersom deras verksamhet är allmännyttig. I lagstiftningen bygger allmännyttighet mest centralt på definitionen i 22 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Ett samfund kan i inkomst- och mervärdesbeskattningen anses vara allmännyttigt om det på en och samma gång uppfyller tre kriterier som anges i inkomstskattelagen. Enligt nämnda bestämmelse kan som allmännyttiga samfund bland annat betraktas lantbrukscentraler, lantbrukssällskap och lantmannagillen, arbetarföreningar, arbets-

marknadsorganisationer, ungdoms- och idrottsföreningar, med dem jämförbara föreningar som främjar hobby- och fritidsverksamhet baserad på frivilligt medborgararbete, i partiregistret införda partier och deras medlems-, lokal-, parallell- eller understödsföreningar, liksom även andra samfund vars egentliga syfte är att påverka statliga angelägenheter eller att bedriva social verksamhet eller understöda vetenskap eller konst.

Allmännyttiga samfund är i inkomstbeskattningen endast skattepliktiga för inkomst av näringsverksamhet och för inkomst av fastigheter. Enligt skattemyndighetens tolkning har näringsverksamhet till exempel inte varit den del av verksamheten vid föreningar inom social- och hälsovården som består av att producera och förmedla information, bevaka medborgarnas intressen, organisera frivilligverksamhet och ordna kamratstöd. Skattemyndigheten har till exempel inte heller ansett att motions-, idrotts- och fritidsföreningars verksamhet som främjar hobby- och fritidsverksamheten, som inte bedrivs i förvärvssyfte på de villkor som gäller för näringsverksamhet, utgör näringsverksamhet.

I inkomstskattelagen föreskrivs om de former av kapitalanskaffning som inte betraktas som ett allmännyttigt samfunds inkomst av näringsverksamhet. Som exempel kan nämnas inkomst som samfundet för finansiering av sin verksamhet har fått genom att anordna lotterier, basarer, idrottstävlingar, dans- och andra nöjeställningar, varuinsamlingar och annan därmed jämförbar verksamhet. Inte heller inkomst som erhållits genom serverings- och försäljningsverksamhet i samband med ovan nämnda tillställningar eller inkomst som förvärvats genom försäljning av adresser, kort eller andra motsvarande nytigheter beaktas. Med varuinsamling avses att varor som fåtts utan vederlag överläts nästan som sådana mot vederlag (bl.a. loppmarknader och återvinningscentraler). Allmännyttiga samfunds inkomster som beskattas i enlighet med inkomstskattelagen kan i beskattningen betraktas som delvis eller helt skattefria. Skattelättnad kan beviljas endast då lättnaden kan anses berättigad med tanke på den fördel samfundets verksamhet medför för samhället. Skattelättnad för inkomst av näringsverk-

samhet kan beviljas om lättningen inte innebär olägenhet som inte är ringa för näringsidkare som bedriver motsvarande verksamhet.

Om skattemyndigheten har ansett att den sammanslutning som ansöker om lönesubvention är allmännyttig och den som ska anställas med subventionen ska sysselsättas i verksamhet som inbringar inkomst som inte betraktas som allmännyttigt samfunds inkomst av näringsverksamhet, ska inte bestämmelserna om arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet tillämpas vid beviljande av lönesubvention. Om skattemyndigheten har beviljat skattelättnad för ett allmännyttigt samfund som ansöker om lönesubvention, bedömer arbets- och näringsbyrån från fall till fall på vilka villkor lönesubvention ska beviljas.

Lönesubvention beviljas olika föreningar och stiftelser. De föreslagna ändringarna inverkar inte på sådan lönesubvention som beviljas till föreningar och stiftelser som inte bedriver näringsverksamhet, eller som anställer personen för att sköta uppgifter som inte är förknippade med näringsverksamhet. Arbets- och näringsministeriet har, utgående från statistikuppgifter och uppgifter som arbets- och näringscentralerna, arbets- och näringsbyråerna och sådana föreningar och stiftelser som under 2008 sysselsatte ett stort antal personer med lönesubvention (minst 50 personer) lämnat, bedömt att den antalsmässigt största delen av de föreningar och stiftelser som under 2008 fick lönesubvention inte bedriver näringsverksamhet på det sätt som avses i de föreslagna bestämmelserna om lönesubvention, eller så utgör näringsverksamheten bara en del av föreningens eller stiftelsens verksamhet. Av de föreningar som fick lönesubvention har hälso-, motions-, idrotts- och fritidsföreningar, kultur- och konstföreningar och föreningar för fritt bildningsarbete, föreningar med barn- och ungdomsarbete, fack-, bransch-, företagar- och studentföreningar, religiösa och politiska föreningar och föreningar som bedriver miljövårds-, djurskydds- och återvinningsverksamhet nästan inte alls producerat tjänster i konkurrensförhållanden.

De föreslagna ändringarna kommer att inverka på beviljandet av lönesubvention till de föreningar och stiftelser som i konkurrens-

förhållanden på marknaden erbjuder kommuner, företag och hushåll samma tjänster som andra privata tjänsteproducenter. Av de tjänster som föreningar och stiftelser producerat kan tjänster som producerats i konkurrensförhållanden till exempel vara boendetjänster, städ-, hemhjälp-, måltids- och tvätttjänster, fastighetskötsels-, renoverings-, bygg- och verkstadstjänster samt inkvarterings-, kafé-, restaurang- och cateringtjänster. Ovan nämnda tjänster produceras av en del av de föreningar och stiftelser som producerar socialtjänster, boendetjänster och sysselsättningstjänster. Tjänster som producerats i konkurrensförhållanden är underleverantörsarbeten för företag och uthyrning av arbetskraft. De föreslagna ändringarna innebär att ovan nämnda föreningar och stiftelser måste betala en del av lönekostnaderna med inkomster som de förvärvat genom försäljning av produkter och tjänster. Om föreningarna och stiftelserna kan utveckla sin tjänsteproduktion och utöver lönesubventionen också använda annan finansiering för lönekostnaderna, kan den positiva effekten vara att ett större antal subventionerade anställda än nu kan få ett mera sysselsättande arbete hos sin arbetsgivare än nu. Detta i sin tur höjer lönen och förbättrar utkomsten.

De ändringar som föreslås i stödnivån kan ha betydelse för vilka grupper av arbetslösa som arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet framöver kommer att anställa med lönesubvention. Det är möjligt att arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet oftare än för närvarande kommer att anställa handikappade och långtidsarbetslösa vars arbetslöshet har varat i ett år men under två år. Det att lönesubventionerat arbete erbjuds i ett tidigare skede än för närvarande medför kortare arbetslöshetsperioder och har eventuellt positiva effekter på sysselsättningen efter stödperioden. Skillnaden mellan arbetslösa som fått arbetslöshetsförmån för 500 dagar och andra långtidsarbetslösa är att arbetsgivare som anställer en arbetslös som fått arbetslöshetsförmån för minst 500 dagar kan få lönesubvention för två år, medan arbetsgivare som anställer en arbetslös som fått arbetslöshetsförmån för mindre än 500 dagar kan få lönesubvention för högst tio månader, eller för tolv månader om arbetsgivaren är ett

socialt företag.

Pendlingsregioner

De nuvarande kommunbaserade pendlingsregionerna innebär bland annat att en person som bor i ytterkanten av en kommun som ingår i en pendlingsregion i regel inte behöver ta emot arbete i en grannkommun som inte ingår i den egna pendlingsregionen, fast vägen till arbetet endast skulle vara några kilometer. Den nämnda personen måste dock ta emot en arbetsplats inom sin egen pendlingsregion, även om den är belägen till exempel på 120 kilometers avstånd.

Kommunändringarna har nästan utan undantag lett till att pendlingsregionerna blivit större. Om pendlingsregionerna fastställs på det föreslagna sättet är de inte beroende av kommunändringar. Reformen ökar avsevärt den jämlika behandlingen av arbetssökande, när pendlingsregionens verkliga omfattning inte längre fastställs enligt boendekommunen och bostadsadressen i kommunen, utan är i princip samma för alla. Det att pendlingsregionen definieras i kilometer och att möjligheterna att ta sig till arbetet beaktas, tar på ett bättre sätt än den kommunbaserade definieringen hänsyn till verkliga möjligheter att arbeta och möjliggör bättre än för närvarande sammanjämkning av arbete och familjeliv. Den kilometerbaserade definieringen medför också att de förmåner som betalas till arbetssökande bättre än nu motsvarar de verkliga kostnaderna för resorna.

I genomsnitt utvidgar den ändrade definieringsgrunden inte de nuvarande pendlingsregionerna. Det är inte möjligt att ändra definieringsgrunden så att ändringen inte har konsekvenser för de situationer som enskilda medborgare befinner sig i. Till följd av de ändrade fastställelsegrunderna blir mindre pendlingsregioner en aning större och de största pendlingsregionerna mindre.

Eftersom storleken på ersättningarna för uppehälle som betalas under arbetskraftspolitiska åtgärder och andra stöd som är avsedda för regional rörlighet är bundna till pendlingsregionerna, påverkar ändringen av definieringsgrunderna för pendlingsregionen också grunderna för beviljande av de nämnda förmånerna. Jämfört med nuläget förbättras

förmånerna för vissa arbetssökande, medan de försämras för vissa andra arbetssökande.

Mest betalas förmåner som är bundna till pendlingsregionen under tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Av dem som årligen påbörjar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning studerar cirka 70 procent i sin hemkommun. Cirka 95 procent inleder studierna inom sin pendlingsregion och cirka 5 procent utanför sin pendlingsregion. På grund av de ändrade definieringsgrunderna för pendlingsregionerna kommer en del av de studerande som för närvarande studerar utanför sin pendlingsregion framöver att studera inom sin pendlingsregion. I stället för förhöjd ersättning för uppehälle skulle de få vanlig ersättning för uppehälle. Detta gäller dem som studerar utanför sin nuvarande pendlingsregion, när avståndet mellan deras bostad och studieplatsen är högst 80 kilometer. År 2007 var uppskattningsvis 2 procent av dem som påbörjade utbildning sådana personer. En del av dem skulle fortfarande få förhöjd ersättning för uppehälle, om det för dem uppstår inkvarteringskostnader för boende utanför hemkommunen under utbildningstiden. Emellertid skulle ett antal studerande vars nuvarande pendlingsregion är vidare än 80 kilometer bli berättigade till ersättning för uppehälle.

Propositionen uppskattas inte ha några särskilda könsrelaterade konsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

De föreslagna ändringarna baserar sig delvis på SATA-kommitténs förslag av den 27.1.2009 till grundläggande riktlinjer för totalreformen av den sociala tryggheten. Dessutom avtalade arbetsmarknadsorganisationerna den 21 januari 2009 om förslag som gäller pensionspolitik och utkomstskydd för arbetslösa för 2009–2014. Dessa förslag ingår i SATA-kommitténs förslag. SATA-kommitténs förslag till centrala riktlinjer för helhetsreformen av den sociala tryggheten finns tillgängligt på social- och hälsovårdsministeriets webbplats på adressen

www.stm.fi/julkaisut. Förslaget offentliggjordes den 23 februari 2009.

Denna regeringsproposition har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Det har begärts utlåtanden om utkastet till proposition av undervisningsministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsregering, dataombudsmannens byrå, Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten, Finlands Kommunförbund, Akava r.f., Finlands Näringsliv EK, Finlands Fack-förbunds Centralorganisation FFC r.f., Tjänstemannacentralorganisationen STTK r.f., Företagarna i Finland, Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation TVY r.f. och av Arbetslöshetskassornas Samorganisation r.f. Därtill har ministeriet med anledning av propositionen hört Social- och hälsoorganisationernas samarbetsförening SAF r.f.

Dessutom begärdes utlåtanden av arbets- och näringscentralerna, som i sin tur ombads att höra arbets- och näringsbyråerna inom sitt verksamhetsområde för utlåtandet.

I fråga om de förslag som gäller lönesubvention har det begärts ett separat utlåtande från TE-centralerna samt av sammanlagt 40 föreningar och stiftelser som anställde ett stort antal arbetslösa (minst 50 personer) under 2008. Förutom de begärda utlåtandena har också många organisationer och sysselsättningspolitiska projekt lämnat ställningstaganden och utlåtanden. Utlåtanden har bl.a. inlämnats av Centralförbundet för Socialskydd och Hälsa r.f., Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Finlands Röda Kors, Krigsinvalidernas Brödraförbund, det riksomfattande utvecklingsprojektet för sociala företag som samordnas av Institutet för hälsa och välfärd, samarbetsgruppen för landsbygds politik (YTR), Suomen Kierrätyskeskusten yhdistys ry och av föreningar, sociala företag och projekt i Kajanalands (gemensamt ställningstagande). Utöver de skriftliga utlåtanden

dena har arbets- och näringsministeriet också arrangerat flera diskussionsmöten där man behandlat olika lagstiftningsalternativ och konsekvenser.

När det gäller lönesubvention som företag beviljas för visstidsanställningar för utförande av skogsförbättringsarbeten, har det med anledning av förslaget om upphävande särskilt begärts utlåtande av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt utlåtandet finns det inte hinder för upphävande av bestämmelsen.

Finansministeriet har hörts särskilt om ändringen av fastställelsegrunden för pendlingsregionerna. Ministeriet hade ingenting att anmärka mot förslaget.

Merparten av remissgivarna var positivt inställda till de ändringar som gäller serviceprocessen och sysselsättningsplanerna. De föreslagna ändringarna ansågs strömlinjeforma serviceprocessen, förbättra arbetsmarknadens funktion och servicen för arbetslösa samt underlätta tillämpningen av bestämmelserna i kundbetjäningssituationer.

Minskningen av antalet plantyper ansågs minska onödig byråkrati samt rikta uppmärksamheten på frågor som är viktiga med tanke på arbetsökandens servicebehov i kundbetjäningen. Det att intervjun med arbetssökande ordnas och planen utarbetas inom två veckor från jobsökningens början samt de granskningstidpunkter som fastställs i lagen ansågs för det mesta förtydliga och effektivisera serviceprocessen samt främja snabb sysselsättning för arbetssökanden. Också förslaget om att arbets- och näringsbyrån undersöker om arbetssökanden uppfyller villkoren för att bli omfattad av omställningsskyddet utan att arbetssökanden särskilt begär det ansågs i utlåtandena vara motiverat. Detta ansågs göra servicepraxisen mera rimlig jämfört med nuläget.

Många remissgivare fäste uppmärksamhet vid att om intervjuerna med arbetssökande ordnas och planerna utarbetas på det föreslagna sättet, medför det mera arbete för arbets- och näringsbyråerna och att det måste säkerställas att byråerna har tillräckliga resurser.

Arbets- och näringscentralerna och arbets- och näringsbyråerna har haft svårt att bedöma vilka konsekvenser de föreslagna änd-

ringar som gäller lönesubvention kommer att ha, bland annat därför att de inte har tillräcklig information om i vilken mån enskilda föreningar och stiftelser producerar avgiftsbelagda tjänster, och vilka tjänster som ska anses vara näringsverksamhet på det sätt som avses i bestämmelserna om lönesubvention. I fråga om lönesubvention konstaterade arbets- och näringscentralerna och andra ovan nämnda remissgivare att införandet av enbart de minimis-förfarandet skulle vara ett dåligt alternativ. De som förordade att förfarings-sätten kombineras ansåg att lagstiftningsalternativen har olika konsekvenser för olika stora aktörer och aktörer av olika typer, varför det i lagstiftningen bör lämnas spelrum för olika sysselsättningsalternativ. De minimis-förfarandet ansågs försämra tredje sektorns möjlighet att erbjuda svår- och svårsvårssysselsatta personer arbetsplatser med låg tröskel. Dessutom ansågs de minimis-förfarandet påverka tredje sektorns möjlighet att producera tjänster som kommuner och företag inte producerar, eller som kommunerna vill spara in på.

Arbets- och näringscentralerna och arbets- och näringsbyråerna anser att det är positivt att likabehandlingen av näringsidkare vid erhållande av stöd ökar och att företagens verksamhetsbetingelser därigenom kan förbättras. Det ansågs att antalet hemtjänster, renoveringstjänster, kafétjänster och catering-tjänster som samhället stöder kommer att minska i och med de föreslagna ändringarna. Det betraktades som bra att de föreslagna ändringarna kan tvinga föreningar att utveckla sin verksamhet i en sådan riktning att den finansieras också på andra sätt än enbart genom stöd. Utvecklingen av verksamheten kan i sin tur skapa intressantare arbetsplatser än nu för dem med svag ställning på arbetsmarknaden. Som en risk betraktar arbets- och näringscentralerna och arbets- och näringsbyråerna att föreningarnas sysselsättningsverksamhet kan minska inom vissa områden och att man inte finner tillräckligt med ersättande jobb. Arbets- och näringscentralerna har framfört en önskan om att ministeriet ska ge så tydliga anvisningar som möjligt om beviljande av lönesubvention.

Remissgivarna ansåg att den föreslagna definitionen av pendlingsregioner var bra. I ett fåtal utlåtanden fästes uppmärksamhet vid

gränsen 80 kilometer, som ansågs vara antingen för kort eller för lång. I huvudsak förordade remissgivarna att verkliga svårigheter att ta sig till arbetet och den tid som går åt till arbetsresan betraktas som giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete inom pendlingsregionen. När det gäller den tid som går åt till arbetsresan ombads remissgivarna i arbets- och näringsministeriets begäran om utlåtande att ta ställning till om den genomsnittliga tid som går åt till arbetsresan vid heltidsarbete skulle vara tre eller fyra timmar. Remissgivarna hade olika åsikter om antalet timmar som ska anges i lagen. En del remissgivare ansåg att en daglig arbetsresa på fyra timmar är mera befogad med tanke på arbetskraftens rörlighet. Andra remissgivare ansåg i sin tur att arbetsgruppens ursprungliga förslag om tre timmars tidsgräns räcker. Utifrån diskussioner med remissgivarna beslöt man sig för att i propositionen föreslå tidsgränsen tre timmar, som är ett lindrigare alternativ för arbetssökandena.

I TE-centralernas utlåtanden ansågs att den föreslagna längden (15 dagar) på tiden utan ersättning till följd av uteblivande från möte för utarbetande eller revidering av jobbsökarplanen var motiverad.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen har samband med regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice och vissa andra lagar (RP 178/2009 rd) samt regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa lagar som har samband med den (RP 179/2009 rd), vilka riksdagen godkände. I denna proposition föreslås att sysselsättningsplanen ska ersätta de nuvarande jobbsökarplanerna, specificerade jobbsökarplanerna, reviderade, specificerade jobbsökarplanerna samt sysselsättningsplanerna i anslutning till omställningsskydd. Dessutom föreslås att det i lagen ska ingå en definition av plan som ersätter sysselsättningsplanen, som avser en aktiveringsplan i enlighet med lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte samt en integrationsplan i enlighet med lagen

om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande.

De förslag som gäller sysselsättningsplan och den plan som ersätter sysselsättningsplanen medför att de bestämmelser som föreslagits i regeringens proposition RP 178/2009 rd måste ändras. Föreslagna 2, 4 och 7 § i 9 kap. (Arbetsökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån) i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt 11 kap. 4 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa måste ändras så att omnämningarna av jobbsökarplan och tidigare sysselsättningsplan ska bytas ut till sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen. Dessutom måste det göras ändringar som gäller att vara omfattad av omställningsskyddet. I 11 kap. 4 § 1 mom. måste det nämnas att sysselsättningsfrämjande service ingår i sysselsättningsplanen också när det inte är fråga om arbetsökande som omfattas av omställningsskyddet.

I regeringens proposition RP 179/2009 rd finns ändringsförslag som gäller 6 kap. 3 b § 1 mom. och 3 c § 1 mom. samt 7 kap. 5 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I förslagen används termerna sysselsättningsplan och plan som ersätter sysselsättningsplanen. Vid riksdagsbehandlingen har det i enlighet med social- och hälsovårdsutskottets förslag (ShUB 50/2009 rd) till lagförslaget fogats en ikraftträdelsebestämmelse, där det sågs att det som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om sysselsättningsplan också tillämpas på jobbsökarplaner och tidigare sysselsättningsplaner. Dessutom ska det som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om en plan som ersätter sysselsättningsplanen också tillämpas på aktiveringsplaner i enlighet med lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och på integrationsplaner i enlighet med lagen om främjande av invandrades integra-

tion samt mottagande av asylsökande. Därmed har ändringar som föreslås i denna proposition till denna del redan i förväg beaktats i den nämnda propositionen. Dessutom bör föreslagna 5 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att hänvisningen till deltagande i arbetskraftspolitisk åtgärd ersätts med en hänvisning till sysselsättningsfrämjande service, på motsvarande sätt som 2 kap. 11 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli ändrad i denna proposition.

I föreslagna 5 a kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice har lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) samt lagen om införande av lagstiftningen om statens regionförvaltningsreform (903/2009) beaktats. Med stöd av lagarna blir arbets- och näringscentralerna den 1 januari 2010 en del av de närings-, trafik- och miljöcentraler som ska inrättas. Föreslagna 5 a kap. 5 § motsvarar till sitt innehåll mestadels 5 a kap. 7 § i den gällande lagen. På grund av statens regionförvaltningsreform träder en ändring av 2 mom. i lagrummet i kraft den 1 januari 2010.

Riksdagen har godkänt Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 2 och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, 8 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och 10 och 10 a § i lagen om utkomststöd (RP 194/2009 rd). I nämnda proposition föreslås en ändring av 10 § 2 mom. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagrummet bör ändras så att där i fråga om lagen om utkomstskydd för arbetslösa hänvisas till uteblivande från möte för utarbetande av en aktiveringsplan (2 kap. 18 §), vägran att delta i utarbetandet av en aktiveringsplan (2 kap. 18 a §) samt på motsvarande sätt som nu till 8 kap. 6 §.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om offentlig arbetskraftsservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

7 §. Definitioner. Avsikten är att språkmässigt precisera definitionen av arbetssökande, så att begreppet hålla jobbsökningen i kraft ska användas i stället för begreppet hålla arbetsansökan i kraft.

Föreslås att det till paragrafen fogas definitioner av begreppen sysselsättningsplan och plan som ersätter sysselsättningsplanen. Med sysselsättningsplan avses en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetar tillsammans med den arbetssökande och med plan som ersätter sysselsättningsplanen en aktiveringsplan i enlighet med lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte samt en integrationsplan i enlighet med lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande.

Det föreslås också att en definition av de minimis-stöd fogas till paragrafen (en ny 16 punkt), eftersom stödformen i fråga ska tillämpas när sysselsättningsstöd i form av startpeng beviljas enskilda kunder som blir företagare samt när lönesubvention beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet.

Dessutom föreslås att det i 1 mom. 8 punkten görs en ändring som beror på att arbetsministeriet upphört med sin verksamhet och arbets- och näringsministeriet inrättats.

2 kap. Principer inom offentlig arbetskraftsservice

2 §. Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag. Föreslås att 2 mom. ändras så att arbets- och näringsbyrån vid främjandet och stödjandet av sysselsättningen först ska utreda den enskilda kundens möjligheter att få arbete inom den jobbsökningsregion som överenskommit med kunden i stället för inom pendlingsregionen.

Med jobbsökningsregion avses det område inom vilket enskilda kunder söker arbete och inom vilket de i första hand erbjuds arbete. Bestämmelsen ska till sin natur vara en allmän bestämmelse om lagens syfte som styr arbets- och näringsbyråernas verksamhet. Ett mål är att arbetssökandenas intresse och möjligheter för regional rörlighet kartläggs bättre än nu och att arbetssökanden erbjuds lämpligt arbete inom en större region än för närvarande. Ett annat mål är att ändra tillvägagångssätten vid arbets- och näringsbyråerna så att arbetsplatsens läge och eventuella påföljder med tanke på utkomstskyddet för arbetslösa när den sökande vägrar att ta emot arbete inte påverkar erbjudandet av arbete.

Avsikten är att arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande kommer överens om arbetssökandens jobbsökningsregion vid den första intervjun med arbetssökande. Jobbsökningsregionen bör alltid vara så stor som möjligt. Jobbsökningsregionen ska inte ha rättsverkningar vid bedömningen av vägran att ta emot arbete eller skyldigheten att delta i arbetskraftspolitiska åtgärder, utan eventuella påföljder bedöms utifrån den pendlingsregion som definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås en sådan ändring att pendlingsregionen ska utgöras av det område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad.

II AVDELNINGEN

Arbets- och näringsbyråns service och serviceprocessen

3 kap. Grunder för arbets- och näringsbyråns service

I kapitlet föreslås ändringar som beror på att jobbsökarplanen och den tidigare sysselsättningsplanen ersätts med en sysselsättningsplan. Det föreslås att bestämmelserna i gällande 3 kap. om serviceprocessen för enskilda kunder och utarbetandet av planer flyttas över till 5 kap. som ska gälla intervjun med arbetssökande och sysselsättningsplanen.

Dessutom föreslås att de bestämmelser som hänför sig till registrering som arbetssökande och jobbsökningens giltighetstid ska ändras. Det primära sättet att registrera sig som arbetssökande avses vara elektronisk registrering via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Det föreslås också att 6 § om giltighetstiden för arbetsansökan delas upp i 6 och 6 a §. 6 § ska gälla jobbsökningens giltighetstid och 6 a § ange i vilka situationer jobbsökningen upphör att vara i kraft. Utlänningsmöjligheter att registrera sig som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrå föreslås bli utvidgade. Det föreslås dessutom att skyldigheterna för arbetslösa arbetssökande, som är utspridda i den gällande lagen, samlas till 9 § i kapitlet.

Till en del av de paragrafer som föreslås bli ändrade ska det endast fogas språkliga preciseringar och göras ändringar som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer samt på att Arbetsministeriet upphört med sin verksamhet och Arbets- och Näringsministeriet inrättats. I övrigt ska paragraferna mestadels innehållsmässigt motsvara den gällande lagen.

2 §. Bedömning av behovet av service och tillhandahållande av service. I gällande 2 § finns bestämmelser om bedömning av servicebehovet hos enskilda kunder och arbetsgivarkunder och om tillhandahållande av service. 1 mom. innehåller också en bestämmelse om så kallad profilering av enskilda kunder. Eftersom profileringen endast gäller enskilda kunder och är avsedd att göras genast i början av jobbsökningen som en del av en stark början av servicen, föreslås att 1 mom. ändras så att bestämmelsen om profileringsförfarande flyttas över till 5 kap. 2 §, dit den kontextmässigt hör.

Kundernas behov av att utträtta ärenden hos arbets- och näringsbyrån och hålla kontakt med byrån varierar utgående från kundernas servicebehov. Av denna orsak föreslås att det till 1 mom. fogas en bestämmelse som framhäver betydelsen av kundens servicebehov, när man bedömer det mest ändamålsenliga sättet att utträtta ärenden och hålla kontakt med arbets- och näringsbyrån.

Dessutom föreslås att det i 1 och 3 mom. görs ändringar som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

3 §. Serviceprocessens framskridande. I gällande 4 kap. 4 § 3 mom. finns ett bemyndigande att utfärda förordning om serviceprocessen för enskilda kunder. I samma lagrum föreskrivs också om bemyndigande att utfärda förordning om jobbsökarplaner och intervjuer för arbetssökande. För att göra lagens struktur mera logisk föreslås att gällande 4 kap. 4 § 3 mom. upphävs och att det ska föreskrivs om bemyndigande att utfärda förordning i respektive lagrum som gäller den aktuella frågan. Det föreslås att det till 3 kap. 3 § om serviceprocessens framskridande fogas ett nytt 5 mom. enligt vilket det vid behov ska utfärdas närmare bestämmelser om serviceprocessen genom förordning av statsrådet. Med avvikelse från den gällande lagen ska bemyndigandet att utfärda förordning enligt 5 mom. också gälla serviceprocessen för andra än enskilda kunder. Således kan det vid behov genom förordning också utfärdas bestämmelser om serviceprocessen för arbetsgivarkunder.

Dessutom föreslås att det i 1 och 4 mom. görs ändringar som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

4 §. Hänvisning till andra myndigheters service. Föreslås att det i 1 mom. görs en ändring som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer. Föreslås att 2 mom. i den gällande paragrafen upphävs, eftersom det föreslås att bestämmelser om arbets- och näringsbyråns medverkan i utarbetandet av aktiveringsplaner ska finnas i 5 kap. 3 § 1 mom. om utarbetande och revidering av sysselsättningsplaner.

5 §. Registrering som arbetssökande. Målet är att kunderna i fortsättningen i första hand ska registrera sig som arbetssökande elektroniskt via den därtill avsedda nättjänsten. Eftersom man inte kan förutsätta att alla kunder ska registrera sig elektroniskt, är det också möjligt att registrera sig personligen. I enlighet med det ovan nämnda målet föreslås att 1 mom. ändras så att registrering via nättjänsten nämns först och det alternativa sättet ska vara registrering personligen hos arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån kan också i fortsättningen godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Avsikten är att i stället för arbetserfarenhet använda begreppet arbetshistoria som förekommer annanstans i lagen.

6 §. Giltighetstiden för jobbsökningen. Föreslås att gällande 6 § delas upp i 6 och 6 a §. 6 § ska gälla jobbsökningens giltighetstid och 6 a § ange i vilka situationer jobbsökningen upphör att vara i kraft. Den föreslagna 6 § motsvarar gällande 6 § 1 mom. och första meningen i 2 mom. Avsikten är att det i stället för arbetsansökan ska användas de etablerade uttrycken jobbsökning och jobbsökningens giltighetstid. Ändringen påverkar inte rättigheterna och skyldigheterna för arbetssökande.

Enligt 2 mom. ska arbetssökanden hålla jobbsökningen i kraft på det sätt som arbets- och näringsbyrån förutsätter. Till förnyandet av jobbsökningen hör ofta en intervju med arbetssökande och en bedömning av servicebehovet samt utarbetande eller revidering av jobbsökarplanen. Därför förutsätts oftast att arbetssökanden förnyar sin jobbsökning personligen hos arbets- och näringsbyrån. Med tanke på personens servicebehov kan också ett annat sätt att sköta ärendet vara ändamålsenligt.

6 a §. Jobbsökningen upphör att vara i kraft. Det är en ny paragraf. I paragrafen föreskrivs om situationer där jobbsökningen upphör att vara i kraft.

1 mom. 1–3 och 6 punkten samt 2 mom. motsvarar den gällande lagen. Avsikten är att det i stället för arbetsansökan ska användas de etablerade uttrycken jobbsökning och jobbsökningens giltighetstid.

1 mom. 5 punkten motsvarar den gällande lagen, men ordalydelsen har förtydligats i syfte att förbättra förståeligheten. Enligt punkten upphör jobbsökningen att vara i kraft om arbetssökanden inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen underrättar arbets- och näringsbyrån om hur han eller hon har genomfört planen.

1 mom. 4 punkten i paragrafen är ny. Enligt punkten upphör jobbsökningen att vara i kraft även i situationer där arbetssökanden uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras. Bestämmelsen gäller si-

tuationer där arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån gemensamt har kommit överens om en viss tidpunkt för utarbetande eller revidering av planen. Bestämmelsen gäller också situationer där arbets- och näringsbyrån har skickat en kallelse till arbetssökanden och det i kallelsen ombes att arbetssökanden vid en viss tidpunkt ska komma till arbets- och näringsbyrån för utarbetande eller revidering av planen. Det är emellertid inte fråga om att utebli från ett avtalat möte på det sätt som avses i bestämmelsen, om arbetssökanden i förväg underrättar arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner en ny tidpunkt för utarbetandet eller revideringen av planen.

Den föreslagna ändringen medför inte någon större ändring i nuvarande praxis, eftersom de flesta arbets- och näringsbyråerna redan nu i enlighet med ministeriets anvisningar förnyar jobbsökningen i samband med mötet för utarbetande av en jobbsökarplan. Om bestämmelsen fogas till lagen uppnås enhetligare praxis, vilket leder till förbättrad lika-behandling av arbetssökande.

Om personen uteblir från ett möte för utarbetande eller revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den, eller om arbetssökanden inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i planen underrättar arbets- och näringsbyrån om hur han eller hon har genomfört planen, är jobbsökningen ännu i kraft den aktuella dagen men inte längre den därpå följande dagen. Jobbsökningen träder dock i kraft på nytt när arbetssökanden ber om registrering som arbetssökande på det sätt som föreskrivs i 6 a § 2 mom. Personen kan således själv påverka längden på avbrottet i jobbsökningens giltighet. Om personen ber om att bli registrerad som arbetssökande redan den dag som följer efter mötet för utarbetande eller revidering av planen, eller den utsatta sista dagen för anmälingsskyldigheten, blir det i praktiken inte något avbrott i jobbsökningen. En eventuell påföljd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms separat. När lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa stiftades, ansåg

riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott i sitt betänkande (AjUB 10/2002 rd) i fråga om den samarbetskyldighet för arbetslösa arbetssökande som avses i 5 kap. 4 § att påföljden för försummelse av samarbetskyldigheten inte kan vara både att jobbsökningen upphör att vara i kraft enligt 3 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och att en tidsperiod utan ersättning föreläggs i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det att bestämmelserna tillämpas samtidigt på det föreslagna sättet leder dock inte till en sanktionskumulation. Om en tidsperiod utan ersättning ska föreläggas enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, infaller den i praktiken samtidigt som ett eventuellt avbrott i jobbsökningen.

Enligt gällande 3 kap. 7 § förutsätter registrering som arbetssökande av andra än medborgare i EU- eller EES-länder att de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär och att det inte till uppehållstillståndet hänför sig några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Om personens uppehållstillstånd upphör att vara i kraft antingen på grund av att giltighetstiden går ut eller av annan orsak, är det dock enligt den gällande lagen inte möjligt att avsluta personens jobbsökning. Av denna anledning föreslås att det till 6 a § 1 mom. fogas en ny 7 punkt, enligt vilken jobbsökningen upphör att vara i kraft också om arbetssökanden inte längre uppfyller de förutsättningar enligt 7 § under vilka utlänningar kan registreras som arbetssökande.

I 2 mom. i paragrafen ska det föreskrivas om hur jobbsökningen träder i kraft på nytt i situationer där jobbsökningen har upphört att vara i kraft. Momentet motsvarar gällande 6 § 3 mom. Om jobbsökningen upphör att vara i kraft, träder den i regel i kraft på nytt när personen har registrerat sig som arbetssökande på det sätt som anges i den föreslagna 5 §. Om jobbsökningen har upphört att vara i kraft på grund av att arbetssökanden inte har deltagit i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga arbetssökandens servicebehov, krävs det för att jobbsökningen ska träda i kraft att den enskilda kunden förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsför-

mågan eller arbetskonditionen, när han eller hon ber om att bli registrerad som arbetssökande.

Dessutom föreslås att det i paragrafen görs ändringar som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

7 §. Registrering av utlänningar som arbetssökande

Det föreslås att 2 mom. ändras så att även de som fått ett tidsbegränsat tillfälligt uppehållstillstånd (B) kan registreras som arbetssökande. Grunden för beviljandet av uppehållstillståndet saknar betydelse. Förutsättningen avses dock vara att personen har rätt att förvärvsarbete och att det till uppehållstillståndet inte hänför sig några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Andra begränsningar som gäller arbete i uppehållstillstånd saknar betydelse med tanke på registreringen som arbetssökande.

Enligt 81 § i utlänningslagen (301/2004) har de som ansökt om asyl rätt att arbeta i Finland, även om de inte har något uppehållstillstånd. Det är dock inte möjligt att bli registrerad som arbetssökande utan uppehållstillstånd. Till denna del föreslås inga ändringar i lagen. Om det till den som ansökt om asyl har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd kan personen registreras som arbetssökande.

8 §. Information till arbetssökande. Det föreslås att 1 mom. ska ändras så att den som registrerar sig som arbetssökande också ska informeras om de omständigheter som hänför sig till jobbsökningen.

I paragrafen ska användas det i praktiken etablerade uttrycket att hålla jobbsökningen i kraft i stället för uttrycket att hålla arbetsansökan i kraft. På grund av att den tidigare sysselsättningsplan avskaffas förslås att hänvisningen till den stryks i 1 mom. Dessutom föreslås att det i momentet görs en teknisk ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

Det föreslås att hänvisningen till skyldigheten att hålla jobbsökningen i kraft i enlighet med 6 § stryks ur 2 mom., eftersom man enligt det föreslagna 1 mom. ska informera alla arbetssökande om detta, såväl som om andra omständigheter som hänför sig till jobbsökningen. Det faktum att rätten att få arbetslöshetsförmån är beroende av att jobbsökningen

är i kraft hör till de centrala arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmån om vilka arbetslösa arbetssökande alltid ska informeras.

9 §. Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande. I den gällande lagen föreskrivs det om skyldigheter för arbetslösa arbetssökande i 3 kap. 9 § (Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande) samt i 5 kap. 4 § (Samarbetskyldighet för arbetslösa arbetssökande). Det föreslås att 3 kap. 9 § i lagen ändras så att där på ett täckande sätt ska föreskrivas om skyldigheterna för arbetslösa arbetssökande. Utöver de allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande som anges i gällande 9 § ska det till paragrafen fogas bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes skyldighet att delta i intervjuer för arbetssökande enligt det föreslagna 5 kap. och skyldighet att delta i utarbetandet eller revideringen av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Dessutom ska det i paragrafen föreskrivas om arbetssökandenas skyldighet att följa planen och underrätta arbets- och näringsbyrån om hur planen genomförts.

Avsikten är att det ska föreskrivas om påföljder för sådan försummelse av arbetssökandes skyldigheter som avses i bestämmelsen annanstans i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 kap. Arbetsförmedlingstjänster

2 §. Förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling. Enligt gällande 2 § 2 mom. är arbetsförmedling för sjöfarare förbjuden, om avgift tas ut för den. Förbudet att ta ut avgifter för arbetsförmedling för sjöfarare har baserat sig på ILO-konvention nr 9 från 1920 om arbetsförmedling för sjömän. Detta förbud att ta ut avgifter som baserar sig på konventionen var till sin karaktär fullständigt. ILO-konvention nr 9 har ersatts med ILO-konvention nr 179 om rekrytering av och arbetsförmedling för sjömän, som Finland ratificerade år 1999. Enligt artikel 4 i ILO-konvention nr 179 ska medlemsstaterna se till att sjömän inte direkt eller indirekt, delvis eller helt, behöver betala de kostnader och

avgifter som uppstår av rekrytering eller arbetsförmedling.

Enligt gällande 2 § 1 mom. får någon avgift inte tas ut hos enskilda kunder för sådana arbetsförmedlingstjänster som har direkt sysselsättande verkan. Eftersom lagrummets ordalydelse omfattar alla enskilda kunder, inklusive sjömän, föreslås att 2 mom. upphävs som onödigt.

Ärendet har behandlats i den trepartsbaseade delegationen för sjömansärenden, som anser att Finland fullgör de lagstiftningsskyldigheter som ILO-konvention nr 179 förutsätter (tillstånds- eller kvalifikationsförfarande eller annan reglering), eftersom det i Finland har föreskrivits om skyldighet för privata tillhandahållare av arbetskraftsservice att anmäla sig till handelsregistret samt om skyldighet att underrätta arbetarskyddsmyndigheten om att de inlett verksamheten.

4 §. Arbetsförmedlingstjänster för enskilda kunder. I gällande 4 § 3 mom. finns bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes rätt till en jobbsökarplan, som utarbetas till stöd för sökandet av arbete, samt om arbetskraftsbyråns skyldighet att regelbundet ge arbetssökandena tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande i syfte att utarbeta, se över eller revidera planen. Dessutom ingår i momentet ett bemyndigande att utfärda förordning i anslutning till serviceprocessen för enskilda kunder, jobbsökarplaner och intervjuer för arbetssökande.

Eftersom målsättningen är att samla ihop de för närvarande utspridda bestämmelserna om jobbsökarplaner till 5 kap., föreslås att 3 mom. upphävs. Avsikten är att föreskriva om intervjuer med arbetssökande och ordnande av intervjuerna i föreslagna 5 kap. 1 § och om rätten till sysselsättningsplan i 3 §. I ovan nämnda lagrum ska det också föreskrivas om bemyndigande att utfärda förordning.

5 §. Intervjuer för arbetssökande. Föreslås att paragrafen upphävs. Eftersom intervjun för arbetssökande och utarbetandet av planen på ett väsentligt sätt hör ihop inom serviceprocessen för arbetssökande, föreslås att det ska föreskrivas om intervjuer med arbetssökande och sysselsättningsplaner i 5 kap.

6 §. Avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivarkunder. I paragrafen föreslås ändringar som beror på att de avgiftsbelagda sär-

skilda tjänsterna för arbetsgivarkunder, Personallösningar och Personaluthyrning, slås samman till tjänster för personallösningar och personaluthyrning. Dessutom föreslås att det i paragrafen görs ändringar som beror på att partnerverksamheten avslutas och på att verksamheten förutsätts vara lönsam på riksomfattande nivå.

Arbets- och näringsministeriet förutsätter att de avgiftsbelagda särskilda tjänsterna vid arbets- och näringsbyråerna är lönsamma minst upp till 100 procent. Dessutom förutsätts att avkastningskravet enligt statens nominella ränteprocent uppnås.

Det föreslås också att i paragrafen görs ändringar som beror på att arbetsministeriet upphört med sin verksamhet och arbets- och näringsministeriet inrättats samt ändringar som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

5 kap. **Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan**

Föreslås att 5 kap. ändras helt. Avsikten är att i kapitlet föreskriva om element som är centrala med tanke på framskridandet av serviceprocessen för arbetssökande, intervjuer med arbetssökande och sysselsättningsplaner. I den gällande lagen finns bestämmelsen om intervjuer för arbetssökande i 4 kap. 5 § om arbetsförmedlingstjänster och bestämmelserna om jobbsökarplaner mestadels i 5 kap. Eftersom intervjun och planen är nära sammankopplade i serviceprocessen för arbetssökande, föreslås att bestämmelserna om dem ska finnas i samma kapitel. Sambandet mellan intervjun och planen ska också betonas i kapitelrubriken.

Det föreslås att man slopar jobbsökarplaner, specificerade jobbsökarplaner och reviderade, specificerade jobbsökarplaner samt sysselsättningsplaner som separata typer av planer. Syftet med planen, som utarbetas tillsammans med alla arbetssökande, är att arbetssökanden så fort som möjligt får sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom ska det i planen avtalas om den service och de åtgärder som främjar uppnåendet av detta mål. Därför är det inte motiverat att planerna namnges efter de förmåner som betalas till den sökande eller utgående

från andra orsaker. Det föreslås att de olika planerna slås samman till en plan, sysselsättningsplan. Planen (*työllistymisohjelma*) som utarbetas för dem som omfattas av omställningsskyddet har på svenska hetat sysselsättningsplan. Den nya planen (*työllistymissuunnitelma*) heter också sysselsättningsplan på svenska. För att undvika missförstånd används i motiveringen *tidigare sysselsättningsplan* när "työllistymisohjelma" avses och *sysselsättningsplan* när "työllistymissuunnitelma" avses. Namnet sysselsättningsplan beskriver på ett bättre sätt den centrala målsättningen med planen, sysselsättning. Namnet beskriver också på ett bättre sätt att det i planen förutom omständigheter kring jobbsökning också överenskomms om den service som syftar till att främja sysselsättningen. Det att namnet på planen ändras medför ingen ändring i den centrala utgångspunkten att arbetslöshet som ett förhållande mellan individen och staten utgörs av jobbsökning på heltid. Ovan nämnda utgångspunkt utgjorde grunden för att den plan som utarbetas tillsammans med arbetssökande fick namnet jobbsökarplan.

Målsättningen är att övergången till en sysselsättningsplan hjälper både arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån att på ett tydligare sätt uppfatta karaktären av och innehållet i den plan som utarbetas, såväl som hela sysselsättningsprocessens karaktär och innehåll. Också framöver är innehållet i den plan som utarbetas beroende av arbetssökandens servicebehov och ställning på arbetsmarknaden. Även arbetslöshetens längd påverkar innehållet i sysselsättningsplanen.

Det att man slopar den tidigare sysselsättningsplanen som en separat typ av plan försvagar inte ställningen för dem som omfattas av omställningsskyddet. De kommer fortfarande att omfattas av omställningsskyddet, för dem utarbetas en individuell plan och det anslag som reserverats för genomförandet av åtgärdsmodellen för omställningsskydd kan användas när åtgärder anordnas. Ändringen har inte heller några betydande konsekvenser för verksamheten för dem som betalar ut arbetslöshetsförmånen och de förmåner som hänförs till omställningsskyddet. Den som betalar ut arbetslöshetsförmånen får även framöver uppgiften om att den sökande om-

fattas av omställningsskydd genom det arbetskraftspolitiska utlåtandet som arbets- och näringsbyrån utfärdar.

Det föreskrivs om integrationsplan i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande. Om aktiveringsplan föreskrivs det i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Också kommunerna utarbetar en integrationsplan med invandrare och en aktiveringsplan med de kunder som får utkomststöd. Eftersom de aktuella plantyperna också används i kundarbetet hos andra än arbets- och näringsbyråerna, föreslås i propositionen inga ändringar som gäller de nämnda planerna. Avsikten har dock varit att förenkla och harmonisera bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskraftsservice också i fråga om de aktuella plantyperna.

I 5 kap. 4 § i den gällande lagen finns bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes samarbetskyldighet. Samarbetskyldigheten för arbetslösa arbetssökande gäller arbetssökandens skyldighet att delta i intervjuer för arbetssökande, i utarbetandet av en jobbsökarplan eller en aktiveringsplan och i den service eller de åtgärder som överenskomms i planen. Dessutom gäller samarbetskyldigheten skyldighet att följa planen och att underätta arbets- och näringsbyrån om hur planen genomförts. Någon motsvarande bestämmelse föreslås inte i det nya 5 kap., eftersom 3 kap. 9 § i lagen föreslås bli ändrad så att där på ett täckande sätt föreskrivs om skyldigheter för arbetslösa arbetssökande.

I 5 kap. 5 § i den gällande lagen finns bestämmelser om samarbetskyldighetens giltighetstid. Enligt lagrummet är samarbetskyldigheten i anslutning till en specificerad jobbsökarplan och en sysselsättningsplan i kraft under den tid personen är arbetslös arbetssökande. Samarbetskyldigheten upphör när personen uppfyller det arbetsvillkor som förutsätts för arbetslöshetsdagpenning.

Det råder viss oklarhet i fråga om betydelsen av bestämmelsen om hur uppfyllandet av arbetsvillkoret inverkar på samarbetskyldigheten och i fråga om bestämmelsens förhållande till bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Detta kan följaktligen medföra tolkningsproblem i kundarbetet vid arbets- och näringsbyråerna. Utgångs-

punkten är att arbetslösa arbetssökande har samma skyldigheter, oberoende av vilken arbetslöshetsförmån de får. Av denna anledning föreslås inte någon motsvarande bestämmelse i det nya 5 kap. I föreslagna 3 kap. 9 § föreskrivs om skyldigheter för arbetslösa arbetssökande. Begreppet arbetslös arbetssökande har definierats i 1 kap. 8 §. På grund av detta är det inte nödvändigt att särskilt föreskriva om samarbetskyldighetens giltighet.

1 §. Ordning av intervju med arbetssökande. I paragrafen bestäms om skyldighet att ordna intervjuer med arbetssökande. I den gällande lagen används det begreppet intervju för arbetssökande och det föreslås att begreppet ersätts med intervju med arbetssökande, eftersom det som namn bättre än för närvarande beskriver intervjuens innehåll. Även om målsättningen är att arbetssökanden får sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden, kan det vid intervjun med arbetssökande också i stor utsträckning behandlas omständigheter som inte är direkt anknutna till jobbsökningen.

I propositionen föreslås att arbets- och näringsbyrån ska ordna en första intervju med arbetssökanden inom två veckor från jobbsökningens början. Jämfört med den nuvarande lagen innebär detta att tidpunkten för den första intervjun tidigareläggs med två veckor. Tidsgränsen två veckor motsvarar det som skrivits in i regeringsprogrammet att arbetssökande ska kartläggas inom två veckor från anmälan, de riktlinjer för effektiviserad sysselsättning som kommittén för en reform av den sociala tryggheten (SATA) dragit upp och det som konstateras i den s.k. socialinpon, som centralorganisationerna på arbetsmarknaden ingick i januari 2009, att arbetssökandens förutsättningar för sysselsättning bedöms inom två veckor från anmälan som arbetssökande.

Avsikten är att en intervju för arbetssökande ordnas för alla som anmält sig som arbetssökande, också för dem som inte är arbetslösa arbetssökande. Arbets- och näringsbyrån har dock inte skyldighet att ordna intervjun, om det med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Det är uppenbart onödigt att ordna intervjun åtminstone i situationer där den som anmäler sig som ar-

betssökande med säkerhet vet att ett nytt arbete börjar inom en ganska kort tid, att studier börjar, att värnplikt eller civiltjänstgöring börjar, att han eller hon påbörjar familjeledighet eller går i pension eller någon annan motsvarande omställning. För arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet eller är helt arbetslösa ska intervjun i regel ordnas. För deras del kan ordnandet av intervjun betraktas som uppenbart onödigt endast av grundad anledning.

I föreslagna 2 mom. föreskrivs om tidpunkten för senare intervjuer med arbetssökande. Utgångspunkten är att intervjuer ordnas med jämna mellanrum enligt arbetssökandens individuella servicebehov. I enlighet med SATA-kommitténs riktlinjer och den s.k. socialinpon för centralorganisationerna på arbetsmarknaden föreskrivs i momentet om vissa granskningstidpunkter då intervjun alltid ska ordnas. En intervju med arbetssökande ska alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader och i sex månader. Efter sex månaders arbetslöshet ska intervjun alltid ordnas med sex månaders mellanrum. Arbets- och näringsbyråerna har dock inte skyldighet att ordna senare intervjuer, om det med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

När arbetssökandens servicebehov det kräver, intervjuas alltid arbetssökandena eller kontaktas personligen också mellan de tidsfrister som föreslås i bestämmelsen. Detta är speciellt viktigt under de tre första månaderna som arbetslös, för att säkerställa att servicen får en stark början och för att förebygga förlängd arbetslöshet.

2 §. Innehållet i intervjun med arbetssökande. I paragrafen bestäms om innehållet i intervjun med arbetssökande. Enligt föreslagna 1 mom. ska man vid den första intervjun kontrollera och komplettera uppgifterna om jobbsökningen, bedöma det omedelbara servicebehovet, utarbeta en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den samt avtala sättet att uträtta ärenden hos arbets- och näringsbyrån samt kontakten mellan byrån och arbetssökanden. Det hur ingående intervjun är och den tid som intervjun tar i anspråk är alltid beroende av kundens situation. Målet är dock att arbets- och näringsbyrån genast i början av jobbsökningen får täckan-

de information om kunden och kundens situation, för att man så fort som möjligt ska kunna erbjuda kunden tjänster som motsvarar hans eller hennes servicebehov. Också sättet att sköta ärenden och hur ofta kontakt hålls, vilket överenskomms vid intervjun för arbetssökande, är beroende av kundens situation och servicebehov. Vid de senare intervjuerna bedöms hur resultatrik jobbsökningen varit samt hur planen genomförts. Dessutom revideras planen.

Målsättningen är att intervjuer som ordnas med arbetssökande alltid på ett konkret sätt medför att arbetssökanden avancerar. För att betona detta ska det i 2 mom. föreskrivas om att arbets- och näringsbyrån i samband med intervjun erbjuder arbets- och utbildningstillfällena som lämpar sig för arbetssökanden samt annan service enligt arbetssökandens servicebehov och den plan som utarbetats med honom eller henne.

Enligt föreslagna 3 mom. ska närmare bestämmelser om intervjuer med arbetssökande vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan. I föreslagna 1 mom. föreskrivs om rätten till sysselsättningsplan. Till sitt sakinnehåll motsvarar momentet den gällande lagen. För att göra lagens struktur mera logisk har det till momentet samlats bestämmelser om planerna från de gällande 3 kap. 4 § 2 mom., 4 kap. 2 § 3 mom., 5 kap. 3 § och 5 a kap. 3 §.

Avsikten är att arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet enligt 5 a kap. ska ha rätt till en sysselsättningsplan. Vid behov kan en sysselsättningsplan också utarbetas för andra arbetssökande. Dessutom ska det i momentet finnas hänvisningar till lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande, där det finns bestämmelser om invandrades rätt till en integrationsplan och arbets- och näringsbyråns medverkan i utarbetandet av planen. För aktiveringsplanens del ska det också finnas motsvarande hänvisningar till lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

I föreslagna 2 mom. ska det föreskrivas om tidpunkten för utarbetandet av sysselsättningsplanen. Sysselsättningsplanen ska utar-

betas vid den första intervjun med arbetssökande. Om utarbetandet av sysselsättningsplanen förutsätts ske vid intervjun med arbetssökande, knyts också de centrala delarna av serviceprocessen för enskilda kunder tydligare än nu samman på lagstiftningsnivå.

Således ska den första sysselsättningsplanen utarbetas senast inom två veckor från jobbsökningens början. Jämfört med den nuvarande lagen, enligt vilken planen ska utarbetas senast efter fem månaders oavbruten arbetslöshet, tidigareläggs utarbetandet av planen avsevärt. Det finns många omständigheter som talar för att den första planen ska utarbetas i ett så tidigt skede som möjligt. En väl uppgjord sysselsättningsplan strukturerar arbetssökandens jobbsökning, bidrar till att arbets- och näringsbyrån kan göra sakkunniga arbetsplatsanvisningar och stöder därmed att arbetssökanden så fort som möjligt kan få sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. På samma sätt bidrar detta till att andra tjänster enligt kundernas behov kan erbjudas i rätt tid.

Utarbetandet av planerna binder personalresurser vid arbets- och näringsbyråerna och processen har i viss mån upplevts som tung och tidskrävande. I början av 2008 gjordes dock ändringar i URA, informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning, och dessa ändringar har i betydande mån förenklat processen med att utarbeta planen. Syftet är också att öka arbetssökandens eget ansvar för att planen utarbetas genom att nättjänsten för påbörjande av jobbsökningen utvecklas så att personen i samband med registrering som arbetssökande på ett väglett sätt utarbetar en egen plan med hjälp av frågor som kartlägger hans eller hennes situation. Denna plan fungerar bättre än nu som ett underlag för den sysselsättningsplan som arbets- och näringsbyrån och kunden tillsammans utarbetar.

Enligt föreslagna 3 mom. ska sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen alltid revideras i samband med intervjun med arbetssökande. Eftersom det i föreslagna 1 § 2 mom. fastställs i förväg bestämda granskningstidpunkter för intervjuerna med arbetssökande, leder det också till motsvarande i förväg bestämda granskningstidpunkter för sysselsättningsplanen eller den

plan som ersätter sysselsättningsplanen. Planen kan också ses över mellan de granskningstidpunkter som fastställs i lagen, beroende på kundens situation och de individuellt bestämda intervallerna för skötseln av ärenden. Dessutom ska sysselsättningsplanen alltid revideras när arbetssökanden begär det. På motsvarande sätt som i gällande 5 kap. 1 § 2 mom. ska planen också utan dröjsmål ses över i syfte att erbjuda effektiviserad service, om arbetssökandens rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in i enlighet med 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om sysselsättningsplanen har utarbetats för en yrkesverksam arbetssökande som hotas av arbetslöshet, ska planen ses över när anställningsförhållandet upphör eller permitteringen börjar. Då kan man samtidigt och konstatera att de krav för att omfattas av omställningsskyddet som avses i föreslagna 5 a kap. 2 § uppfylls.

Då utarbetas eller revideras inte sysselsättningsplanen, eftersom det är uppenbart onödigt att utarbeta eller revidera den. Det är uppenbart onödigt att utarbeta eller revidera planen åtminstone i situationer där det också är uppenbart onödigt att ordna en intervju med arbetssökande.

I gällande 5 a kap. 3 § 1 mom. finns en bestämmelse om arbetsgivarens medverkan i utarbetandet av sysselsättningsplanen. Enligt föreslagna 4 mom. kan arbetsgivaren med arbetssökandens samtycke delta i utarbetandet eller revideringen av planen också i fråga om arbetssökande som inte omfattas av omställningsskyddet. I utarbetandet eller revideringen av planen kan delta den nuvarande arbetsgivaren för en uppsagd eller permitterad person, eller en potentiell arbetsgivare. Att arbetsgivaren deltar i utarbetandet eller revideringen av sysselsättningsplanen medför bättre möjligheter än för närvarande till exempel att bedöma arbetstagarens behov av kompetensutveckling samt att skräddarsy sådana servicehelheter som främjar att arbetssökanden blir anställd hos den arbetsgivare som deltar i utarbetandet eller revideringen av planen.

4 §. Sysselsättningsplanens innehåll. Bestämmelser om sysselsättningsplanens innehåll och i tillämpliga delar också om innehållet i de planer som ersätter sysselsättnings-

planen ska finnas i 4 §. Till sitt innehåll motsvarar paragrafen mestadels den gällande lagen. Ordalydelse i den gällande lagen har preciserats i syfte att skapa klarhet i de frågor som ska överenskommas i planen.

I föreslagna 1 mom. framhävs sysselsättningsplanens kundorienterade karaktär. I planen samordnas å ena sidan de mål som gäller arbetssökandens arbete och utbildning och å andra sidan hans eller hennes uppskattade servicebehov.

I sysselsättningsplanen ska det på motsvarande sätt som nu överenskommas om jobbsökning och målen med jobbsökningen samt olika sysselsättningsfrämjande tjänster. Den service som avtalas i planen baserar sig på kundens servicebehov. Vid behov avtalas det i planen om tjänster som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan, om åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet, eller om andra tjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller.

Enligt föreslagna 3 mom. ska arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån också komma överens om hur genomförandet av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen följs upp. Ett mål är att arbetssökandena ännu bättre ska förbinda sig till genomförandet av planen. Ett annat mål är att öka kundens eget ansvar för uppföljningen av planens utfall och samtidigt underlätta arbetet vid arbets- och näringsbyråerna. I detta syfte ska nättjänsten utvecklas så att arbetssökanden via webben kan meddela hur han eller hon följt planen. I momentet föreskrivs på motsvarande sätt som i 5 kap. 4 § 3 mom. att om arbets- och näringsbyrån av arbetssökanden förutsätter någon annan redogörelse än arbetssökandens eget meddelande om hur planen följts, ska villkoret skrivas in i planen.

Planen anses vara uppgjord först när arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån har undertecknat den. Avsikten med undertecknandet av planen är att betona att planen har karaktären av ett avtal och få såväl kunden som arbets- och näringsbyrån att förbinda sig till genomförandet av planen. Undertecknandet har också betydelse med tanke på rätten till utkomstskydd för arbetslösa. Närmare bestämmelser om sysselsättningsplaner,

undertecknande och arkivering av planen utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. Arbets- och näringsbyråns skyldigheter. I paragrafen ska det föreskrivas om arbets- och näringsbyråns skyldigheter. Till sitt innehåll motsvarar den föreslagna paragrafen mestadels gällande 5 kap. 6 § 1 och 2 mom., men ordalydelsen i den gällande paragrafen har preciserats och förtydligats.

När det i enlighet med föreslagna 4 § i sysselsättningsplanen har avtalats om jobbsökning och dess mål, service som stöder jobbsökningen och främjar sysselsättningen eller andra tjänster enligt arbetssökandens servicebehov, ska arbets- och näringsbyrån för sin del inom ramen för anvisade anslag aktivt och med alla till buds stående medel bidra till att planen genomförs. Till exempel när det gäller lönesubventionerat arbete, arbetslivsträning, arbetspraktik eller arbetsprovning på en arbetsplats kan det hända att det som avtalats i planen inte förverkligas på grund av att det inte går att finna en lämplig arbetsgivare eller anordnare av åtgärd, trots att arbets- och näringsbyrån och arbetssökanden är aktiva.

I gällande 6 § 3 mom. föreskrivs om sådan service som förutsätter en jobbsökarplan. Någon motsvarande bestämmelse föreslås inte i nya 6 §, eftersom det enligt föreslagna 4 § 2 mom. i sysselsättningsplanen bland annat ska avtalas om sysselsättningsfrämjande service och tjänster som stöder jobbsökningen. Det föreslagna lagrummet inbegriper således också avtalande om användning av lönesubvention och startpeng samt arbetslivsträning.

Påföljderna för vägran att ta emot lönesubventionerat arbete och vägran att delta i arbetslivsträning eller avbrytande av någondera åtgärden bestäms utgående från bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har arbetslösa arbetssökande inte något giltigt skäl att vägra ta emot ett arbete av den orsaken att arbetsgivaren beviljas lönesubvention eller därför att arbetet inte har överenskommit i jobbsökarplanen. Deltidstillägg beviljas arbetstagare som frivilligt övergår från heltidsarbete till deltidarbete, om arbetsgivaren samtidigt förbinder sig att för motsvarande tid anställa en arbetslös arbetssökande som anvisas av arbets- och närings-

byrån. Med tanke på den arbetslösa arbetssökande som anställs som vikarie är det fråga om vanligt lönearbete. Av denna anledning behöver man inte särskilt komma överens om detta i sysselsättningsplaner som utarbetas tillsammans med arbetslösa arbetssökande.

5 a kapitel. Omställningsskydd

Föreslås att 5 a kap. ändras helt. Det föreslås att man avstår från tidigare sysselsättningsplanen som en separat typ av plan och att det i fortsättningen ska utarbetas en sysselsättningsplan enligt 5 kap. också till arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet. I gällande 5 a kap. 3 § finns bestämmelser om utarbetande av sysselsättningsplaner, i 4 § om innehållet i sysselsättningsplanen och i 6 § om sysselsättningsplanens förhållande till jobbsökarplanen. I och med att den tidigare sysselsättningsplanen avskaffas, behövs inte längre särskilda bestämmelser om det som avses i paragraferna. I övrigt motsvarar innehållet i det föreslagna 5 a kap. mestadels den gällande lagen.

1 §. Omställningsskydd. I huvudsak ska paragrafen innehållsmässigt motsvara gällande 5 a kap. 1 §. Eftersom det föreslås att man slopar den tidigare sysselsättningsplanen som en separat typ av plan, ska omställningsskyddet således enligt det föreslagna 2 mom. utgöras av den offentliga arbetskraftsservice som överenskomms i sysselsättningsplanen samt eventuella andra tjänster som utvecklar yrkesfärdigheterna.

I regeringens proposition (RP 178/2009 rd) med förslag till ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice och vissa andra lagar, som har godkänts i riksdagen, föreslås att bestämmelserna om utbildningsstöd upphävs. Därför föreslås att hänvisningen till 9 kap. 2 § stryks ur paragrafen.

2 §. Förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet. 1 mom. motsvarar till sitt innehåll 2 § 1 mom. i det gällande 5 a kap. Avsikten är att i 1 mom. föreskriva om förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet i stället för att vara berättigad till sysselsättningsplan. De förutsättningar

under vilka personer omfattas av omställningsskyddet motsvarar den gällande lagen.

I gällande 5 a kap. 2 § 2 mom. bestäms att arbetssökanden ska begära att en sysselsättningsplan utarbetas inom 30 dagar från att anställningsförhållandet upphörde eller att villkoren för permitteringen längd uppfylldes. I situationer där personen inte söker sig till arbets- och näringsbyråns service, när villkoren för utarbetande av en sysselsättningsplan uppfyllts till exempel på grund av ett nytt anställningsförhållande, ledighet som hänförs till föräldraskap eller en annan godtagbar orsak som anges i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, kan planen utarbetas under förutsättning att det har begärts när hindret upphört. Eftersom det föreslås att man slopar den tidigare sysselsättningsplanen som en separat typ av plan, föreslås också att man avstår från begäran att utarbeta en sysselsättningsplan. I fortsättningen ska arbets- och näringsbyrån undersöka förutsättningarna för att vara omfattad av omställningsskyddet utan att arbetssökanden särskilt begär det.

Syftet med åtgärdsmodellen för omställningsskydd är att arbetssökanden ska få sysselsättning så fort som möjligt. Därför är det ändamålsenligt att personen själv aktivt söker sig till arbets- och näringsbyråernas service, när han eller hon omfattas av omställningsskyddet. Även om arbetssökanden inte längre särskilt behöver be om att bli omfattad av omställningsskyddet, förutsätts för detta dock enligt det föreslagna 2 mom. förutom de villkor som anges i 1 mom. också att personens jobbsökning börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att de villkor som gäller permitteringen längd uppfylldes. Om det att jobbsökningen började senare beror på att arbetssökanden varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, på omständigheter som anges i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller om det annars är oskäligt att förvägra rätten att omfattas av omställningsskyddet, anses personen vara omfattad av omställningsskyddet. De godtagbara situationer som nämns i momentet motsvarar den gällande lagens godtagbara skäl att be om en sysselsättningsplan efter att de 30 dagarna har gått ut.

I 3 mom. ska det föreskrivas om arbets- och näringsbyråns skyldighet att undersöka om arbetssökanden uppfyller villkoren för att omfattas av omställningsskyddet. Enligt den föreslagna bestämmelsen undersöks förutsättningarna för att bli omfattad av omställningsskyddet i samband med att sysselsättningsplanen utarbetas eller revideras. Samtidigt kan man komma överens om sysselsättningsfrämjande tjänster, under tiden för vilka personen har rätt till högre förmån.

3 §. Ordnande av avgiftsbelagda särskilda tjänster för den som omfattas av omställningsskyddet. I 5 a kap. 4 § i den gällande lagen finns bestämmelser om innehållet i den tidigare sysselsättningsplanen. I fortsättningen ska det också utarbetas en sysselsättningsplan till dem som omfattas av omställningsskyddet. Bestämmelserna om planens innehåll ska huvudsakligen finnas i föreslagna 5 kap. 4 §. I föreslagna 5 a kap. 3 § ska det dock på motsvarande sätt som i gällande 5 a kap. 4 § 2 och 3 mom. föreskrivas om ordnande av avgiftsbelagda särskilda tjänster för dem som omfattas av omställningsskyddet.

Enligt det föreslagna 1 mom. kan det i en sysselsättningsplan som utarbetas med en arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet överenskommas om tjänster för personlösningar och personaluthyrning enligt 4 kap. 6 §, eller om andra för arbetsgivaren avgiftsbelagda tjänster, endast med arbetsgivarens samtycke. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om de förutsättningar under vilka arbets- och näringsbyrån kan fatta ett beslut som gäller finansieringsansvar för arbetsgivaren utan att detta särskilt överenskommit med arbetsgivaren. Förutsättningarna motsvarar mestadels den gällande lagen. Det föreslås dock att frasen ”helt eller delvis” i samband med arbetsgivarens finansieringsandel av avgiftsbelagd omplaceringsträning stryks ur bestämmelsen. Denna fras i den gällande lagen är vilseledande, eftersom arbetsgivaren alltid helt finansierar avgiftsbelagd service och eftersom det inte finns någon instans som kan subventionera servicen.

4 §. Tid då personen omfattas av omställningsskyddet. I den föreslagna 4 § ska det föreskrivas om den tid då personen omfattas av omställningsskyddet. En person omfattas

av omställningsskyddet under den tid han eller hon är arbetssökande. Arbetssökanden omfattas inte längre av omställningsskyddet när hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut. Till sitt sakinnehåll motsvarar paragrafen 5 § i gällande 5 a kap., där det finns bestämmelser om giltighetstiden för sysselsättningsplanen.

5 §. Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter. Till sitt innehåll motsvarar paragrafen gällande 5 a kap. 7 §. I den föreslagna paragrafen ska det beaktas att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

Dessutom har det i föreslagna 5 § beaktats lagen om närings-, trafik- och miljöcentralen (897/2009) samt lagen om införande av lagstiftningen om statens regionförvaltningsreform (903/2009). Med stöd av lagarna blir arbets- och näringscentralerna den 1 januari 2010 en del av de närings-, trafik- och miljöcentraler som ska inrättas.

6 kap. **Tjänster för kompetensutveckling**

14 §. Försäkringsskydd. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det till de åtgärder i samband med vilka enskilda kunder får ersättning av statliga medel om det vid deltagandet i åtgärden inträffat ett olycksfall eller ådragits en yrkessjukdom fogas arbetsträning vid annan serviceenhet. Den föreslagna ändringen motsvarar etablerad praxis och har ingen kostnadsökande effekt. Den gruppsvarensförsäkring som avses i 3 mom. täcker redan för närvarande arbetsträning vid annan serviceenhet. Försäkringsskyddet gäller inte arbetsträning på arbetslinik.

Det föreslås att det i 3 mom. görs en ändring som beror på att arbetsministeriet blivit arbets- och näringsministeriet.

7 kap. **Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag**

På grund av EG:s bestämmelser om statligt stöd föreslås att det till kapitlet fogas en ny 1 a §, som tillämpas när lönesubvention beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. På grund av EG:s bestämmelser om

statligt stöd föreslås ändringar som gäller stödets belopp (9 §) och stödets varaktighet (11 §). Till de enskilda kunder som blir företagare beviljas startpeng i form av de minimis-stöd. I propositionen föreslås att det ska föreskrivas om beviljande av stödet på lagnivå. Dessutom föreslås för åren 2010-2011 temporära lättnader när det gäller beviljande av lönesubvention i fråga om dem som inte fyllt 25 år. Det föreslås att rätten till vidareplacering utvidgas så att den också gäller privata personalserviceföretag.

1 a §. Beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. Föreslås att det till lagen fogas en ny 1 a paragraf som föreskriver om beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. Bestämmelsen syftar till att anpassa den nationella lagstiftningen till EG:s bestämmelser om statligt stöd.

Enligt 1 mom. ska lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen (kommissionens förordning 800/2008, EUT 9.8.2008 L214/16), när den som anställs med subventionen är handikappad, långtidsarbetslös eller svårssystemstätt, eller har varit arbetslös i minst sex månader, saknar yrkesutbildning, är över 50 år eller är med stöd av 11 § i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) berättigad till en integrationsplan. Ovan nämnda målgrupper ingår i den allmänna gruppundantagsförordningens definition av personer med sämre förutsättningar. Det föreslås inte att bestämmelsen ska inkludera ensamförsörjare eller arbetstagare i ett yrke eller inom en sektor med obalans mellan könen. I Finland är utgångspunkten för beviljande av subvention i fråga om alla arbetslösa att det uppskattas att man med hjälp av lönesubventionen kan främja sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. I Finland utgör enbart det att personen är ensamförsörjare eller har ett yrke förknippat med obalans mellan könen ingen grund för att bevilja lönesubvention. Det att grupperna lämnas bort från bestämmelsen innebär inte att lönesubvention inte kan beviljas till exempel för att främja sysselsättningen av ensamförsörjare.

Paragrafen ska endast tillämpas på arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. Begreppet näringsverksamhet ska inte definieras i bestämmelsen. När det gäller föreningar och stiftelser bedöms det från fall till fall om de omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelsen.

Som näringsidkare betraktas alla arbetsgivare som är verksamma i bolagsform och oberoende av juridisk form alla sociala företag, eftersom ett socialt företag enligt definitionen är en näringsidkare som producerar nyttigheter enligt företagsekonomiska principer och som införts i handelsregistret. Den största delen (cirka 97 procent) av dem som var registrerade i registret över sociala företag i oktober 2009 bedrev verksamhet i bolagsform.

Begreppet näringsidkare förekommer annanstans i lagstiftningen. Definitionen av näringsidkare i den gällande lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992) avviker i viss mån från det begrepp företag som bestämmer tillämpningsområdet för EG:s konkurrensregler. Arbets- och näringsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för konkurrenslagen 2010. I arbetsgruppens förslag till en ny konkurrenslag föreslås att begreppet näringsidkare ska preciseras så att det motsvarar det begrepp företag som bestämmer tillämpningsområdet för EG:s konkurrensrätt. Enligt förslaget syftar ändringen till att säkerställa att den nationella konkurrenslagstiftningen och tillämpningsområdet för förbudsbestämmelserna i EG:s konkurrensregler tolkas enhetligt. Den föreslagna bestämmelsen förbättrar lagstiftningens tydlighet och förutsägbarhet samt företagets rättssäkerhet. Med näringsidkare ska det fortfarande avses fysiska personer eller privata eller offentliga juridiska personer. Det centrala kriteriet blir utövande av ekonomisk verksamhet på marknaden. Begreppet näringsidkare avses vara omfattande i lagen.

Avsikten är att arbets- och näringsbyrån fattar beslutet om huruvida arbetsgivare som ansöker om lönesubvention ska betraktas som idkare av näringsverksamhet såsom avses i den föreslagna bestämmelsen. När beslutet fattas är det av väsentlig betydelse om den arbetsgivare som ansöker om lönesubvention producerar produkter och tjänster i

konkurrensförhållanden och om den som ska anställas med subventionen ska anställas för att utföra uppgifter som uttryckligen betraktas som näringsverksamhet. När arbets- och näringsbyråerna bedömer verksamhetens art kan de ha hjälp av beslut som skattemyndigheten fattat med stöd av inkomstskattelagen. Skattemyndighetens beslut i ärendet ska dock inte vara bindande för arbets- och näringsbyrån. Byrån kan med tanke på bestämmelserna om lönesubvention självständigt bedöma om den verksamhet som den sökande bedriver till sin natur och omfattning är sådan att den snedvrider konkurrensen. Lönesubvention kan beviljas på nuvarande villkor, när den som anställs med subventionen utför uppgifter som skattemyndigheten inte har betraktat som näringsverksamhet. Det är möjligt att en del av stödsökandens verksamhet är näringsverksamhet. Då beviljas lönesubvention i fråga om dem som blir sysselsatta i näringsverksamhet på de villkor som gäller för arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet. När det gäller personer som blir sysselsatta i andra uppgifter beviljas subventionen enligt nuvarande villkor.

De föreningar och stiftelser som har fått lönesubvention anser ofta att deras verksamhet är allmännyttig och inte näringsverksamhet. I lagstiftningen bygger allmännyttighet mest centralt på definitionen i 22 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Ett samfund kan i inkomst- och mervärdesbeskattningen anses vara allmännyttigt om det på en och samma gång uppfyller tre kriterier som anges i inkomstskattelagen. I inkomstskattelagen föreskrivs om de former av kapitalanskaffning som inte betraktas som ett allmännyttigt samfunds inkomst av näringsverksamhet. Som exempel kan nämnas inkomst som samfundet för finansiering av sin verksamhet har fått genom att anordna lotterier, basarer, idrottstävlingar, dans- och andra nöjeställningar, varuinsamlingar och annan därmed jämförbar verksamhet. Inte heller inkomst som erhållits genom serverings- och försäljningsverksamhet i samband med ovan nämnda tillställningar eller inkomst som förvärvats genom försäljning av adresser, kort eller andra motsvarande nyttigheter beaktas. Med varuinsamling avses att varor som fås utan vederlag överläts nästan som sådana mot veder-

lag (bland annat loppmarknader och återvinningscentraler). Allmännyttiga samfunds inkomster som beskattas i enlighet med inkomstskattelagen kan i beskattningen betraktas som delvis eller helt skattefria. Skattelättnad kan beviljas endast då lättnaden kan anses berättigad med tanke på den fördel samfundets verksamhet medför för samhället. Skattelättnad för inkomst av näringsverksamhet kan beviljas om lättnaden inte innebär olägenhet som inte är ringa för näringsidkare som bedriver motsvarande verksamhet.

Om skattemyndigheten har ansett att den sammanslutning som ansöker om lönesubvention är allmännyttig och den som ska anställas med subventionen ska sysselsättas i verksamhet som inbringar inkomst som inte betraktas som allmännyttigt samfunds inkomst av näringsverksamhet, ska inte bestämmelserna om arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet tillämpas vid beviljande av lönesubvention. Om skattemyndigheten har beviljat skattelättnad till ett allmännyttigt samfund som ansöker om lönesubvention, bedömer arbets- och näringsbyrån från fall till fall om den verksamhet som den som anställs med subventionen ska arbeta med betraktas som näringsverksamhet enligt bestämmelserna om lönesubvention.

Enligt skattemyndighetens tolkning har näringsverksamhet till exempel inte varit den del av verksamheten vid föreningar inom social- och hälsovården som består av att producera och förmedla information, bevaka medborgarnas intressen, organisera frivilligverksamhet och ordna kamratstöd. Som näringsverksamhet har man inte heller betraktat motions-, idrotts- och fritidsföreningars verksamhet som främjar hobby- och fritidsverksamheten, som inte bedrivs i förvärvssyfte på de villkor som gäller för näringsverksamhet.

Sådan näringsverksamhet i konkurrensförhållanden med företag som avses i bestämmelserna om lönesubvention kan bedrivas av de föreningar och stiftelser som till exempel säljer bostadstjänster för äldre och funktionshindrade eller hem-, städ-, flytt-, fastighetskötsels-, renoverings- och byggservice, inkvarterings-, måltids-, kafé- och cateringtjänster, bilverkstads- eller maskinservice till kommuner, företag och hushåll, eller som ut-

för underleverantörsarbeten för företag eller hyr ut arbetskraft.

EG:s regler om statligt stöd gäller inte beviljande av lönesubvention till föreningar och stiftelser annat än i det fall att aktören i fråga bedriver näringsverksamhet och personen ska anställas med lönesubvention uttryckligen för uppgifter inom den delen av sammanslutningens verksamhet. Sammanslutningar har möjlighet att saredovisa affärsverksamheten och den övriga verksamheten. Således ska lönesubvention beviljas enligt gruppundantagsförordningens villkor eller de minimisvillkoren för den del av verksamheten som bokföringsmässigt ansetts vara affärsverksamhet. För övrig verksamhet beviljas lönesubvention enligt de gällande villkoren.

Om den arbetsgivare som ansökt om lönesubvention anses bedriva sådan näringsverksamhet som avses i den föreslagna paragrafen och den som ska anställas med subventioner inte hör till någon av de målgrupper som avses i 1 mom., beviljas lönesubventionen i form av stöd av mindre betydelse, dvs. de minimis-stöd. ((EG) nr 1998/2006, EUT 28.12.2006 L 379). Enligt kommissionens förordning är stödet av mindre betydelse om det totala beloppet av stöd av mindre betydelse som beviljas ett och samma företag inte överstiger 200 000 euro under en period av tre beskattningsår. I bedömningen beaktas över det år då stödet söks också de två tidigare beskattningsåren. Om det sammanlagda beloppet av de minimis-stöd för stödåtgärden överstiger detta maximibelopp, kan de minimis-förordningen inte tillämpas på stödet ens i fråga om den del som inte överstiger maximibeloppet. I ett sådant fall kan förordningen inte åberopas när den aktuella stödåtgärden beviljas, och inte heller senare. Enligt förordningen ska myndigheten uttryckligen underrätta stödmottagaren att stödet i fråga har beviljats som de minimis-stöd. Företaget ska på motsvarande sätt underrätta myndigheten om samtliga de minimis-stöd som företaget beviljats under de tre åren.

De minimis-stöden till företag som hör till samma koncern och de minimis-stöden till företagets olika verksamhetsställen ska räknas ihop. I praktiken lämpar sig den koncernbaserade regeln om att stöd kumulerar dåligt på verksamhet mellan en centralorga-

nisation och lokalföreningar. Således ska kumulationsregeln som hänför sig till koncerndefinitionen inte tillämpas på föreningar. Denna tolkning läggs också fram i promemorian från arbetsgruppen för beskattningen av allmännyttiga samfund (finansministeriets publikation 31/2009).

Kommissionen har godkänt ett temporärt företagsstödsprogram på 500 000 euro för Finland (N224/2009). Stödprogrammet är ett nationellt ramprogram, enligt vilket även regionala och lokala myndigheter kan bevilja stöd. Programmet gäller under åren 2009–2010. Tillämpningen av programmet möjliggör en anpassningsperiod på åtta månader efter att de minimis-regeln har trätt i kraft. Således kan de sammanslutningar och stiftelser som de minimis-regeln tillämpas på i fråga om lagändringarna anpassa sin verksamhet med hjälp av ett högre maximistödbelopp.

Enligt 4 mom. ska paragrafen inte tillämpas på läroavtalsutbildning. Således ska lönesubvention för läroavtal beviljas alla arbetsgivare under de gällande villkoren. EG:s bestämmelser om statligt stöd tillämpas inte på allmän eller examensinriktad grundutbildning.

2 §. Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention. Enligt 2 mom. 1 punkten beviljas lönesubvention inte om arbetsgivaren under de nio månaderna närmast innan ansökan inlämnades av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat arbetstagare inom pendlingsregionen i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid.

I artiklarna 40 och 41 i EG:s gruppundantagsförordning föreskrivs om beviljande av lönesubvention för rekrytering av personer med sämre förutsättningar och personer med funktionshinder. I fjärde punkten i artikeln konstateras att om rekryteringen, jämfört med genomsnittet de föregående tolv månaderna, inte medför en nettoökning av antalet anställda i det berörda företaget måste arbetsplatserna ha blivit vakanta till följd av annat än uppsägningar.

För att granskningsperioden ska vara enhetlig i fråga om hela systemet med lönesubvention, föreslås att granskningsperioden på nio månader i 2 mom. ändras till en period på 12 månader.

Enligt 2 mom. 5 punkten kan lönesubvention inte beviljas, om subventionen skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som tillhandahåller samma produkter eller tjänster. Enligt förslaget ska lönesubvention beviljas på lika villkor till alla arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet, antingen i enlighet med gruppundantagsförordningen eller i form av de minimis-stöd. De föreslagna bestämmelserna syftar till att för sin del säkerställa att konkurrensneutralitet mellan företag uppnås. Därför behövs i fortsättningen inte någon särskild bestämmelse som förhindrar snedvridning av konkurrensen. Därmed föreslås att nämnda 5 punkt upphävs.

3 §. Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention. Enligt 3 mom. får arbetsgivaren inte placera den som anställts med lönesubventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Kommuner, föreningar och stiftelser samt sociala företag har dock rätt att vidareplacera arbetstagare som anställts med subvention. Förbudet att placera den som anställts med lönesubventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete utgör ett hinder för beviljande av lönesubvention till personalserviceföretag. Enligt 4 kap. 8 § 1 mom. i lagen avses med privat arbetskraftsservice arbetsförmedlingstjänster och uthyrning av arbetskraft som är oberoende av arbetskraftsmyndigheterna och som tillhandahålls av fysiska eller juridiska personer samt annan service i anslutning till sökande av arbete.

Det bedöms att arbetslösa möjligheter till sysselsättning kan utökas med hjälp av personaluthyrning. För att ett personalserviceföretag som hyr ut arbetskraft ska kunna beviljas lönesubvention, föreslås att rätten att vidareplacera dem som anställts med stödet utvidgas så att rätten också gäller privat arbetskraftsservice. Förutsättningarna för beviljande av lönesubvention preciseras på förordningsnivå så att personalserviceföretaget ska ordna ett kontinuerligt anställningsförhållande som varar minst en månad. Utöver det som konstaterats ovan ska anställningsförhållandet vara på heltid på det sätt som avses i 7 kap. 10 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice, dvs. att arbetstiden under en tidsperiod som motsvarar lönebetalnings-

perioden är minst 85 procent av den ordinarie arbetstiden i branschen.

Föreslås att det till 4 mom. i paragrafen fogas en ny 2 a punkt. Enligt förslaget kan lönesubvention beviljas på grund av ett arbetsavtal för viss tid till företag som anställer en arbetslös arbetssökande som är under 25 år och vars oavbrutna arbetslöshet har varat i minst tre månader. Den föreslagna åldersgränsen motsvarar den åldersgräns för unga personer som används i lagstiftningen om arbetskraftsservice. Bestämmelsen syftar till att främja i synnerhet unga nyutexaminerade personers placering på arbetsmarknaden under den pågående recessionen och därmed förebygga förlängd arbetslöshet. Den föreslagna bestämmelsen ska vara tidsbegränsad och gälla fram till utgången av 2011.

Enligt 4 mom. 4 punkten kan lönesubvention beviljas på grundval av ett arbetsavtal för viss tid för utförande av skogsförbättringsarbeten. I praktiken har det aktuella lagrummet tillämpats sällan. Enbart skogsförbättringsarbeten utgjorde år 2008 grunden för användningen av arbetsavtal för viss tid i fråga om 23 arbetslösa. Eftersom den största delen av dem som anställs för att utföra skogsförbättringsarbeten har varit arbetslösa utan avbrott i minst ett halvt år, föreslås att 4 punkten i momentet stryks.

5 §. Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen. Föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs om beviljande av startpeng i form av de minimis-stöd. Som motivering till ändringen hänvisas till införandet av de minimis-stödet som nämns i motiveringen till 7 kap. 1 a §. Beviljandet av startpeng avviker från beviljandet av lönesubvention så att beslut om startpeng alltid gäller enskilda kunder och beslut om lönesubvention arbetsgivare. Enligt etablerad rättspraxis för gemenskapens domstol avses med företag varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens juridiska form och sättet för dess finansiering eller vinstsyfte. Stödet anses rikta sig till företagsverksamhet, även om beslutet om startpeng gäller enskilda kunder, eftersom startpeng beviljas för startande och etablering av företagsverksamhet på heltid. Dessutom är ett krav för beviljande av startpeng att det företag som ska startas har förutsättningar för

lönsam verksamhet. De föreslagna bestämmelserna motsvarar det förfarande som redan är i bruk.

9 §. Sysselsättningsstödet belopp. Enligt den allmänna gruppundantagsförordningen kan maximibeloppet av lönesubvention för funktionshindrade vara högst 75 procent av lönekostnaderna. För de andra grupperna av arbetslösa som nämns i förordningen får maximibeloppet vara högst 50 procent av lönekostnaderna. Enligt föreslagna 4 mom. kan lönesubventionen vara högst så stor som arbetsgivarens lönekostnader för en arbetstagarare som anställts med subventionen. På grund av maximigränserna för stöd i den allmänna gruppundantagsförordningen föreslås att bestämmelsen ska preciseras i fråga om arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet, så att den subvention som beviljas för anställning av personer i den målgrupp som avses i 1 mom. kan utgöra högst 50 procent av lönekostnaderna. Om det gäller handikappade, subventionen för anställning av handikappade kan uppgå till 75 procent av lönekostnaderna. Föreläggandet av maximigränser för subventionen ändrar inte de nuvarande stödbeloppen, utan stöden bestäms enligt gällande bestämmelser.

11 §. Sysselsättningsstödet varaktighet. Enligt den allmänna gruppundantagsförordningen kan långtidsarbetslösas lönekostnader subventioneras i högst 12 och svårssysselsattas lönekostnader i högst 24 månader. Enligt 11 § 3 mom. 2 punkten i kapitlet kan sociala företag beviljas lönesubvention för 24 månader i sänder per person om den som ska anställas med subventionen är långtidsarbetslös eller svårssysselsatt. På grund av maximitiden enligt gruppundantagsförordningen föreslås att 2 punkten i momentet ändras så att subvention kan beviljas för sysselsättning av långtidsarbetslösa för högst 12 månader. Omnämmandet av stödperioden för svårssysselsatta föreslås bli struken, eftersom det redan föreskrivs om 24 månaders stödperiod i 2 mom. i paragrafen.

Enligt 4 mom. i paragrafen kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader om ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en kommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person för att planera och ordna arbets- och utbildnings-

platser för arbetslösa eller vidtar andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Eftersom gruppundantagsförordningen inte möjliggör en stödperiod på 24 månader för arbetsplanerare, föreslås att bestämmelsen ändras så att man inte avviker från regeln om maximitid i 1 mom. i fråga om föreningar och stiftelser som bedriver näringsverksamhet. Lagstiftningen kommer således att vara likadan i fråga om föreningar, stiftelser och företag som bedriver näringsverksamhet.

8 kap. Arbetsmarknadsåtgärder

I propositionen föreslås att lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas på behandling av uppgifter om hälsotillstånd, behandling av uppgifter om användning av narkotika när ett avtal om arbetsmarknadsåtgärd ingås (s.k. anställningssituation), genomförande av kameraövervakning, hämtning och öppnande av e-postmeddelanden som hör till arbetsgivaren, teknisk övervakning som hänför sig till arbetsgivarens skyldighet att meddela och på straffbestämmelser. Det föreslås att maximitiden för arbetspraktik och arbetslivsträning ska vara 12 månader. Dessutom föreslås att den nu gällande bestämmelsen om sex månaders maximitid för arbetsprövning hos samma åtgärdsanordnare också ska tillämpas på andra åtgärder. I propositionen föreslås att villkoren för nytt tillträde till arbetsmarknadsåtgärd ska ändras så att arbets sökande, när maximitiden gått ut, på nytt får delta i arbetslivsträning efter 12 månaders oavbruten arbetslöshet. Unga personer under 25 år som har rätt till arbetsmarknadsstöd och som saknar yrkesutbildning kan på nytt delta i arbetspraktik efter tre månaders oavbruten arbetslöshet.

2 §. Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna. Föreslås att det till 1 mom. fogas en ny 4 punkt enligt vilken enskilda kunder inte hänvisas eller anvisas till sådana uppgifter i en arbetsmarknadsåtgärd för vilka anordnaren av åtgärden kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om den enskilda kunden inte vill uppvisa det nämnda intyget.

Bestämmelsen har samband med den ändring som föreslås i 3 §, enligt vilken bestämmelserna om arbetsgivare och arbetsta-

gare i lagen om integritetsskydd i arbetslivet i tillämpliga delar ska tillämpas på den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden och den som deltar i åtgärden. Utgångspunkten är att bestämmelserna om uppvisande av intyg över narkotikatest i lagen om integritetsskydd i arbetslivet också ska tillämpas på arbetsmarknadsåtgärder. Narkotikatest och intyg över narkotikatest kan förutsättas när det på grund av särskilda krav som gäller arbetsuppgifterna är nödvändigt att arbetstagaren testas för att reda ut hans eller hennes arbets- och funktionsförmåga.

De uppgifter som framgår av intyget över narkotikatest är känsliga uppgifter om personens hälsotillstånd. Den föreslagna bestämmelsen är liknande som bestämmelsen om uppvisande av straffregisteruppgifter i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002 den s.k. lagen om kontroll av brottslig bakgrund). I lagen om kontroll av brottslig bakgrund ges de som deltar i arbetsmarknadsåtgärd möjlighet att vägra ta emot uppgifter som omfattas av det aktuella förfarandet. Arbets- och näringsbyrån får inte utan personens samtycke ingå avtal om sådan arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik där det ingår uppgifter som omfattas av lagens tillämpningsområde. Syftet med bestämmelsen är att ge dem som deltar i arbetskraftspolitisk åtgärd möjlighet att utan påföljder (förlust av arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd) vägra ta emot uppgifter som omfattas av förfarandet för utredning av brottslig bakgrund. Lagstiftningen bör vara motsvarande också när det gäller uppvisande av intyg över narkotikatest. Personen ska ha möjlighet att vägra delta i en sådan arbetsmarknadsåtgärd som förutsätter uppvisande av intyg över narkotikatest.

När ett avtal om arbetsmarknadsåtgärd ingås tillämpas bestämmelserna om intyg över narkotikatest inte ofta med tanke på åtgärdens natur och de krav som gäller arbetsplats, handledning och arbetsledning. Villkoren för behandling av intyget är strikta. Det är dock möjligt att anordna arbetsmarknadsåtgärder med uppgifter där den som ordnar åtgärden kan kräva att ett intyg över narkotikatest när avtalet ingås. Sådana uppgifter är trafikering och uppgifter där praktikantens

egen säkerhet eller andra personers säkerhet kan äventyras. I praktiken ges sådana uppgifter sällan till dem som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd.

3 §. Rättslig ställning samt ansvar för arbetarskyddet och dataskyddet. Föreslås att paragrafrubriken preciseras så att den motsvarar de ändringar som föreslås i paragrafen. Den som ordnar åtgärden ansvarar utöver arbetarskyddet också för dataskyddet.

Föreslås att det i 1 mom. görs en ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

Föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket bestämmelserna om arbetsgivare och arbetstagare i lagen om integritetsskydd i arbetslivet i tillämpliga delar ska tillämpas på den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden och den som deltar i åtgärden, om inte något annat föreskrivs någon annanstans. I momentet uppräknas de paragrafer som ska tillämpas särskilt. Förslaget syftar till att få alla som är verksamma på samma arbetsplats att omfattas av ett skydd av samma nivå samt främja likabehandling bland dem som arbetar på arbetsplatsen och god praxis för behandling av personuppgifter.

Bestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas på behandling av personuppgifter för den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd, på behandling av uppgifter om bruk av narkotika för den som antagits till en åtgärd eller deltar i en åtgärd, på tester och kontroller för den som deltar i en åtgärd samt därmed sammanhängande krav, på kameraövervakning på arbetsplatsen för den som ordnar åtgärden och på hämtning och öppnande av e-postmeddelanden till den som deltar i åtgärden.

Den som ordnar en arbetsmarknadsåtgärd ska i enlighet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet iaktta motsvarande förfarande vid behandling av uppgifter om hälsotillstånd inom arbetsmarknadsåtgärden som vid anställningsförhållanden. Bestämmelserna skapar klarhet i behandlingen av uppgifter om hälsotillstånd beträffande deltagare i en åtgärd och främjar god sed för informationsbehandling samt integritetsskyddet för dem som deltar i åtgärder. Vid arbetsmarknadsåtgärder kan behov att behandla uppgifter om hälsotillstånd förekomma främst i samband

med behandlingen av intyg över narkotikatest och situationer där det på grund av de krav som ställs på uppgifterna har utlämnats uppgifter om deltagarnas hälsotillstånd till den som ordnar åtgärden. Vid arbetsmarknadsåtgärder ska rätten att behandla intyg över narkotikatest bedömas med samma kriterier som gäller för personer i anställningsförhållande, om inte något annat följer av åtgärdernas karaktär och regler. I lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning (1058/2002) finns särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter om hälsotillstånd till den som ordnar åtgärden.

I lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns bestämmelser om kameraövervakning på arbetsplatser. Enligt förslaget ska bestämmelserna om kameraövervakning också inbegripa dem som deltar i en åtgärd. Också bestämmelserna om behandling av e-postmeddelanden tillämpas till den del som de som deltar i en åtgärd får utföra arbetsuppgifter som uppfyller de villkor som föreskrivs i lagen. Tillsynen över efterlevnaden av lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska utövas av arbetarskyddsmyndigheterna tillsammans med dataombudsmannen.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket straffet för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet föreskrivs i 24 § i nämnda lag. På grund av ovan nämnda förslag ska straffbestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet också tillämpas på den som ordnar en arbetsmarknadsåtgärd på motsvarande sätt som i fråga om anställningsförhållanden. I syfte att säkerställa straffbestämmelsernas tydlighet och rättssäkerheten för den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden behövs en informativ hänvisning till straffparagrafen i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

Att 24 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet tillämpas på den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden innebär att en åtgärdsanordnare som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om förfaringssätt i lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska dömas till böter för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag. I Regeringens propo-

sition till Riksdagen med förslag till lag om integritetsskydd i arbetslivet samt till ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 162/2003 rd) konstateras att för att gärningen ska vara straffbar förutsätts uppsåt eller grov oaktsamhet, trots att de gärningar som ska straffas enligt strafflagen (39/1889), till vilka det hänvisas nedan i 3 a §, med undantag för personregisterbrott förutsätter uppsåt. Till denna del är tillämpningsområdet för den föreslagna straffbestämmelsen mera omfattande än i fråga om de gärningar som nämns i 3 a §.

3 a §. Hänvisningar till straffbestämmelser. Det föreslås att det till kapitlet fogas en ny 3 a §, som ska vara en informativ hänvisningsbestämmelse till strafflagen. Enligt bestämmelsen finns det i strafflagen bestämmelser om straff för personregisterbrott, dataintrång, olovlig observation, olovlig avlyssning, kränkning av kommunikationshemlighet, sekretessbrott och tjänstebrott.

Hänvisningsbestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 24 § 2 mom. i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Den föreslagna hänvisningsbestämmelsen behövs med tanke på rättssäkerheten för den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden. Enligt regeringens proposition (162/2003) döms arbetsgivaren vid brott mot bestämmelserna om kameraövervakning eller hämtning och öppnande av arbetstagares elektroniska post ofta för kränkning av kommunikationshemlighet eller olovlig observation enligt strafflagen och inte för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Därmed ska man till exempel vid bedömning av kameraövervakning på arbetsplatsen av den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden i första hand undersöka om det misstänkta brottet uppfyller brottsrekvisiten för olovlig observation enligt strafflagen. Om brottsrekvisiten enligt strafflagen inte uppfylls, ska förfarandet bedömas på basis av bestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

5 §. Avtalets maximitid. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras så att maximitiden på sex månader för samma anordnare ska gälla samtliga arbetsmarknadsåtgärder. 2 och 3 punkterna i momentet ska sammanföras så att den sammanlagda maximitiden för

avtalet eller avtalen om såväl arbetslivsträning som arbetspraktik är 12 månader.

Förslaget syftar till att förenhetliga de bestämmelser som gäller maximitiden för arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsåtgärderna avses enligt sina mål vara kortvariga åtgärder. Arbets- och näringsbyrån kan ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Enligt förslaget ska maximitiden för arbetsmarknadsåtgärden både vid arbetslivsträning och arbetspraktik vara 12 månader oberoende av den arbetslöshetsförmån som personen får.

Bestämmelsen om när maximitiden börjar räknas på nytt förelås bli ändrad. Avsikten är att förenhetliga och mildra de villkor under vilka personen på nytt kan delta i arbetsmarknadsåtgärder när maximitiden gått ut. Det föreslås att 2 mom. ändras så att maximitiden för arbetslivsträning börjar räknas på nytt när personen har varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader efter att maximitiden gått ut. Maximitiden för arbetspraktik börjar räknas på nytt när personen efter att maximitiden gått ut har varit arbetslös utan avbrott i minst tre månader. I fråga om unga personer stödjer ändringen verkställandet av samhällsgarantin för unga. Samtidigt föreslås att 3 och 4 mom. i paragrafen som innehåller bestämmelser om när maximitiderna börjar räknas på nytt ska strykas.

10 kap. **Ersättning för kostnader för uppehålle**

1 §. Rörlighetsunderstöd. Det föreslås att 3 mom. ändras så att det i 1 punkten talas om att omfattas av omställningsskyddet i stället för att ha rätt till sysselsättningsplan. Den föreslagna ändringen beror på förslaget att sysselsättningsplanen (työllistymisohjelma) ersätts med sysselsättningsplan (työllistymisuunnitelma).

11 kap. **Samarbete i anslutning till verkställigheten**

7 §. Arbetsgivarens rätt att erhålla uppgifter. Det är en ny paragraf. I 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen föreskrivs om arbetsgivarens

skyldighet att erbjuda arbete åt en tidigare arbetstagare som av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker eller i anslutning till saneringsförfarande sagts upp, om arbetstagaren är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån och om arbetsgivaren inom nio månader från det anställningsförhållandet upphörde behöver arbetstagare för samma eller liknande uppgifter.

I praktiken kontaktar arbetsgivaren arbets- och näringsbyrån för att fullgöra sin skyldighet att återanställa i enlighet med arbetsavtalslagen. 24 § 25 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) utgör dock ett hinder för arbets- och näringsbyrån att underrätta arbetsgivaren om huruvida de arbetstagare som arbetsgivaren frågar om är arbetssökande, om arbetssökanden inte särskilt gett sitt samtycke till att uppgifterna lämnas ut till arbetsgivaren. Om arbetssökanden inte gett ett sådant samtycke, kontaktar arbets- och näringsbyrån arbetssökanden och berättar att arbetsgivaren tagit kontakt och att det för arbetssökanden medför en skyldighet att kontakta arbetsgivaren som ett villkor för erhållande av arbetslöshetsförmån.

Problemet med förfarandet är att arbetsgivaren inte kan försäkra sig om att arbets- och näringsbyrån kontaktat alla arbetstagare som eventuellt ska återanställas, även om arbetsgivaren kan få skadeståndsansvar gentemot arbetstagaren på grund av en eventuell försummelse. Dessutom medförs extra arbete för arbets- och näringsbyrån i en situation där det är naturligtast att arbetsgivaren kontaktar arbetstagaren direkt.

Avsikten är att i paragrafen föreskriva att arbets- och näringsbyrån oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har rätt att informera arbetsgivaren om en specificerad person som arbetsgivaren sagt upp är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån, för att arbetsgivaren ska kunna fullgöra sin skyldighet att återanställa.

13 kap. **Sökande av ändring**

3 §. Sökande av ändring i beslut om att inte tillhandahålla tjänster för arbetsgivarkunder och i beslut om arbetsgivarens finansierings-

ansvar. Hänvisningarna i 1 mom. ska ändras så att de motsvarar de ändringar som föreslås i 5 a kap. Dessutom föreslås att det i paragrafen görs ändringar som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

1.2 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Förmånstagarnas allmänna rättigheter och skyldigheter. Det föreslås att paragrafen ändras så termen jobbsökarplan byts ut till sysselsättningsplan i överensstämmelse med de ändringar som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Avsikten är att i stället för arbetserfarenhet använda begreppet arbetshistoria som förekommer i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Den terminologiska ändringen påverkar inte arbetssökandenas rättigheter eller skyldigheter. Dessutom föreslås i paragrafen en ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

5 §. Definitioner. Det ges inte längre någon definition av en arbetskraftspolitisk åtgärd i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Av denna orsak föreslås att definitionen av skyldighet att vara i arbete i 1 mom. 9 punkten ändras. Att omnämnandet av arbetskraftspolitisk åtgärd ersätts med ett omnämnande av sysselsättningsfrämjande service har ingen betydelse med tanke på fullgörande av skyldigheten att vara i arbete, eftersom det finns bestämmelser om fullgörande av skyldigheterna i varje paragraf som gäller skyldighet att vara i arbete.

I 1 mom. 10 och 10 a punkterna i paragrafen definieras begreppet sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen i överensstämmelse med de ändringar som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

9 §. Pendlingsregion. För att främja arbetskraftens regionala rörlighet och sysselsättningen av arbetssökande hänvisas de som registrerat sig som arbetssökande att söka arbete inom en region som är så stor som möjligt. Avsikten är att arbets- och näringsbyrå och den arbetssökande kommer överens om ar-

betssökandens jobbsökningsregion vid den första intervjun för arbetssökande. Jobbsökningsregionen är det område där en enskild kund söker arbete och inom vilket kunden i första hand erbjuds arbete.

Eftersom alla arbetslösa arbetssökande kunder inte har möjlighet att ta emot ett arbete eller att delta i sysselsättningsfrämjande service inom ett stort geografiskt område, behövs en definition av begreppet pendlingsregion, inom vilken personen måste ta emot erbjudet arbete och delta i sysselsättningsfrämjande service för att få arbetslöshetsförmån. Det hur begreppet pendlingsregion definieras påverkar också den ersättning för uppehälle, det rörlighetsunderstöd samt det resebidrag enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa som betalas till arbetssökanden.

Det föreslås att definitionen av pendlingsregion i paragrafen bestäms i kilometer, så att personens pendlingsregion är det område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad. Man utgår ifrån att personen kan ordna med pendling inom detta område. När avståndet bestäms beaktas vägen från personens bostadsadress till arbetsplatsens adress via allmän väg. Med bostad avses den adress där personen i verkligheten bor. Utgångspunkten är att personen anses bo på den adress som han eller hon meddelat till arbets- och näringsbyrå och som införts i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

Den föreslagna ändringen syftar inte till att utvidga de nuvarande pendlingsregionerna. Vid en analys av alla nuvarande pendlingsregioner är det genomsnittliga maximivståndet cirka 80 kilometer. För närvarande är maximivstånden i pendlingsregionerna över hundra kilometer. När pendlingsregionens omfattning bedöms måste man ta hänsyn till att de 80 kilometer som föreslås är maximiomfattningen för pendlingsregionen. Enligt Statistikcentralens statistik över pendlingsregioner ökade andelen personer som pendlar till en annan kommun med cirka åtta procent från år 1990 till år 2005 och var 33,5 % år 2005. Fast den genomsnittliga längden på resan till arbetet har ökat, har de flesta yrkesverksamma en daglig arbetsresa som understiger 80 kilometer. Detta torde åtminstone delvis bero på att bosättningen och arbets-

platserna koncentrerar sig till vissa regioner. Även om den föreslagna ändringen inte i genomsnitt utvidgar pendlingsregionerna, innebär ändringen för vissa arbetssökande att deras nuvarande pendlingsregion blir större. Detta sker också för närvarande, när pendlingsregionerna fastställs på nytt på grund av kommunsammanslagningar.

Arbetssökandens verkliga möjligheter att ta emot ett erbjudet arbete påverkas bland annat av på vilket sätt han eller hon kan ordna sin arbetsresa.

Det föreslås att det ska föreskrivas om giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete på basis av den tid som går åt till arbetsresan i 2 kap. 14 §. Enligt den nuvarande lagen ska den arbetssökande ges skälig tid att undanröja svårigheter som beror på arbetsväg och andra motsvarande begränsningar. Dessutom har arbetssökande rätt att vägra ta emot ett erbjudet deltidarbete då lönen för arbetet och den jämkade arbetslöshetsförmån som eventuellt betalas till honom eller henne, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsförmån som annars betalas till honom eller henne. Det föreslås inga ändringar i dessa bestämmelser.

2 kap. **Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner**

1 §. Arbetslös arbetssökande. Det föreslås att den definition av person som har rätt till arbetslöshetsförmåner som anges i 1 mom. ändras. Avsikten är att arbetslösa arbetssökande som söker heltidsarbete ska ha rätt till arbetslöshetsförmåner. Omnämmandet av att stå till arbetsmarknadens förfogande i den nuvarande bestämmelsen saknar i praktiken betydelse, eftersom arbetssökandens rätt till arbetslöshetsförmåner i situationer där han eller hon ställer begränsningar i fråga om att stå till arbetsmarknadens förfogande avgörs enligt andra bestämmelser som finns i 2 och 8 kap.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om vilka som ska betraktas som arbetslösa, på motsvarande sätt som i den nuvarande lagen. Definitionen av begreppet arbetssökande ska anges

i 3 mom. Definitionen av arbetssökande motsvarar i övrigt den nuvarande lagen till sitt innehåll, men i bestämmelsen ska tyngdpunkten ligga på användning av nättjänster i stället för personligt besök. Av denna anledning ska det i 3 mom. 3 punkten föreskrivas att villkoret för att arbetssökanden ska få arbetslöshetsförmåner är att han eller hon sköter ärenden vid arbets- och näringsbyrån på det sätt som byrån förutsätter. Enligt bestämmelsen kan det när en person registrerar sig som arbetssökande via nättjänsten uppställas som krav för att få arbetslöshetsförmån att personen inom en viss tid besöker arbets- och näringsbyrån personligen. Då kan arbetslöshetsförmånen när de andra villkoren uppfylls betalas ut från och med anmälan via webben. Detta motsvarar nuvarande tillämpningspraxis.

Klarläggandet av arbetssökandens servicebehov och ordnandet av den service som arbetssökanden behöver förutsätter oftast ett personligt besök. Avsikten är att kravet på personligt besök för att förnya jobbsökningen alltid ska basera sig på arbetssökandens individuella servicebehov eller på förhindrande eller utredande av missbruk.

4 mom. i paragrafen motsvarar nuvarande 3 mom., men den ändras så att begreppen jobbsökarplan och sysselsättningsplan ersätts med begreppet sysselsättningsplan.

1 a §. Rätt till arbetslöshetsförmåner för utlänningar. I propositionen föreslås det att lagen om offentlig arbetskraftsservice ska ändras så att de förutsättningar för utländska personers registrering som arbetssökande som anges i 3 kap. 7 § mildras. I fortsättningen kan också personer som fått ett tidsbegränsat, tillfälligt uppehållstillstånd (B) registreras som arbetssökande, om det till uppehållstillståndet inte hänför sig några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Ändringsförslaget syftar till att förbättra utlänningars möjligheter att bli omfattade av offentlig arbetskraftsservice. Eftersom syftet emellertid inte är att utvidga utländska personers rätt att få arbetslöshetsförmåner, föreslås att det i 2 kap. i lagen om utkomtskydd för arbetslösa intas en ny 1 a §, där det föreskrivs om utlänningars rätt till arbetslöshetsförmåner. Samtidigt föreslås att gällande 8 kap. 1 § upphävs.

I 1 mom. ska det på motsvarande sätt som i gällande 8 kap. 1 § föreskrivas om rätten att få arbetslöshetsförmåner för personer som inte är finländska medborgare och som har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete på basis av en för Finland bindande internationell överenskommelse. Den föreslagna bestämmelsen gäller också personer som ansöker om arbetslöshetsdagpenning.

I huvudsak ska 2 mom. innehållsmässigt motsvara gällande 8 kap. 1 §. Eftersom ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (P-EG) enligt 33 § i utlänningslagen i fråga om giltighetstid jämföras med ett permanent uppehållstillstånd (P), föreslås att EG-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare fogas till paragrafen. Den föreslagna ändringen motsvarar nuvarande tillämpningspraxis. Enligt bestämmelsen har de som fått ett tillfälligt, tidsbegränsat uppehållstillstånd (B) inte rätt till arbetsmarknadsstöd, även om de registrerats som arbetsökande.

I fråga om rätten till arbetslöshetsdagpenning finns i den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte villkor som gäller uppehållstillstånd. Av denna anledning kan den ändring som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice innebära att en del av dem som fått ett tillfälligt, tidsbegränsat uppehållstillstånd (B) vid arbetslöshet kan få rätt till arbetslöshetsdagpenning. Eftersom avsikten inte är att utvidga kretsen av dem som är berättigade till arbetslöshetsdagpenning, föreslås att det i 3 mom. ska föreskrivas att för att de som avses i momentet ska ha rätt till arbetslöshetsdagpenning, förutsätts att de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är tillfälligt. Den föreslagna bestämmelsen medför att nuläget kvarstår oberoende av den ändring som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

11 §. Frånvaro från arbetsmarknaden. Eftersom begreppet arbetskraftspolitisk åtgärd inte längre definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ska 1 mom. ändras så att arbetssökanden anses ha varit på arbetsmarknaden under den tid som han eller hon har deltagit i någon av de sysselsättningsfrämjande tjänster som nämns i 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten. Således anses arbetsökande också vara på arbetsmarknaden när

de deltar i frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån i enlighet med 9 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning för invandrare, eller i service som jämföras med en arbetsmarknadsåtgärd.

I paragrafen föreslås också en ändring som beror på att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

14 §. Regional rörlighet. I paragrafen ska det föreskrivas om giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete inom pendlingsregionen med åberopande av den tid som går åt till arbetsresan samt om giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete utanför pendlingsregionen.

Även om den föreslagna definitionen av pendlingsregioner i kilometer för vissa arbetssökande medför en kortare resa till arbetet i fråga om det område inom vilket arbete måste tas emot, beaktas inte de verkliga möjligheterna att ta sig till och från arbetet. Av denna orsak föreslås att det i 1 mom. ska föreskrivas att arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete, om den dagliga arbetsresan vid heltidsarbete sammanlagt överstiger tre timmar i genomsnitt. Eftersom en daglig arbetsresa på tre timmar vid deltidsarbete kan innebära att den dagliga arbetsresan är längre än arbetstiden, föreslås att motsvarande tid som går åt till den dagliga arbetsresan vid deltidsarbete sammanlagt ska vara två timmar i genomsnitt. Beaktandet av arbetsdagens och arbetsresans totala längd ger bättre möjligheter än nu att fästa uppmärksamhet vid samordnandet av arbete och familjeliv. Heltidsarbete och deltidsarbete motsvarar definitionerna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vid granskningen av den tid som går åt till den dagliga arbetsresan ska man utöver kollektivtrafiken till exempel beakta möjligheten att använda egen bil eller cykel, såväl som möjligheten att promenera till och från arbetet. När den tid som går åt till arbetsresan räknas ut, beaktas den tid som personen använder till resan från sin bostad till arbetsplatsen via allmän väg i normala väderförhållanden och andra förhållanden. Granskningen av den genomsnittliga restiden innebär att man vid granskningen beaktar den tid som i genomsnitt går åt till arbetsresan i normala

situationer. Således föreligger inte giltig orsak att vägra ta emot arbetet, om den tid som går åt till arbetsresan till exempel vissa veckodagar eller under sommarperioden är längre än vanligt på grund av kollektivtrafikens tidtabeller.

När restiden beräknas beaktas också byte av färdmedel inklusive väntetider. Däremot beaktas inte den tid som totalt går åt till arbetsresan, när det i tiden till exempel också ingår att lämna barn på daghem. Om arbetsgivaren förutsätter att arbetstagaren rör sig mellan olika arbetsställen under arbetsdagen, beaktas inte restiden mellan arbetsställena när den tid som går åt till arbetsresan beräknas.

2—5 mom. motsvarar med avvikelse för det undantag som anges nedan 1 och 3—5 mom. i den gällande lagen. Bestämmelsens läsbarhet förbättras genom att det i 2 mom. i form av punktuppställning ska föreskrivas om giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför pendlingsregionen. Förteckningen ska preciseras i 3 och 4 mom. Dessutom beaktas i paragrafen att pendlingsregionerna ändras så att de bestäms individuellt. De nämnda ändringarna påverkar inte arbetssökandenas rättigheter eller skyldigheter.

I 2 mom. i den nuvarande lagen förutsätts att Arbetskraftsbyrån har utrett att det inte finns lämplig arbetskraft för det erbjudna arbetet i den pendlingsregion där den lediga arbetsplatsen finns. Eftersom pendlingsregionen i fortsättningen ska fastställas enligt arbetssökandens faktiska bostad, föreslås att bestämmelse ersätts så att det i 2 mom. 1 punkten föreskrivs att arbetssökanden har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om det till arbetsplatsen enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstare inom vars pendlingsregion den lediga platsen är belägen.

I paragrafen ska också göras ändringar som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer.

17 §. Giltig orsak att vägra delta i eller att lämna utbildning. I lagen används på ett oenhetligt sätt termer som hänför sig till service och åtgärder som arbets- och näringsbyrån ordnar. Avsikten är att skapa klarhet i de använda uttrycken genom att i 1 mom. före-

skriva om dem som deltar i utbildningen i stället för åtgärden.

18 §. Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas. Föreslås att det i 1 mom. föreskrivs att en tid utan ersättning kan föreläggas arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras.

Det föreslagna momentet gäller också uteblivande från ett möte för utarbetande eller revidering av en integrationsplan eller en aktiveringsplan. I den nuvarande lagen finns bestämmelsen om vägran att utarbeta en aktiveringsplan i 8 kap. 6 § 1 mom. Den nuvarande bestämmelsen gäller endast dem som får arbetsmarknadsstöd. Det är dock inte ändamålsenligt att avgränsa föreslagna 18 § 1 mom. utgående från den förmån som personen får. Eftersom en aktiveringsplan utarbetas till mottagare av arbetslöshetsdagpenning endast på mottagarens begäran, föreläggs mottagare av arbetslöshetsdagpenning en tidsperiod utan ersättning enligt den föreslagna paragrafen när han eller hon bett att en aktiveringsplan ska utarbetas, men uteblivit från mötet för utarbetande av planen.

I den gällande lagen finns ingen separat bestämmelse om vägran att utarbeta en integrationsplan. Invandrare som vägrar att utarbeta en integrationsplan har inte förelagts någon tidsperiod utan ersättning, eftersom de enligt lagen inte har rätt till arbetsmarknadsstöd i form av integrationsstöd innan en integrationsplan har utarbetats till dem. Enligt etablerad tillämpningspraxis har också invandrare för vilka det redan har utarbetats en integrationsplan och som vägrar att revidera den förelagts en tidsperiod utan ersättning enligt 2 kap. 18 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Med tanke på likabehandling av arbetslösa arbetssökande är det motiverat att påföljden för försummelse att utarbeta planen är likadan för alla arbetssökande.

Enligt den gällande lagen föreläggs en tid utan ersättning på 60 dagar för uteblivande från möte för att utarbeta eller revidera sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. I praktiken har denna tid ansetts vara för lång. Därför föreslås att tiden utan ersättning ska vara 15 dagar. Detta avser kalenderdagar såsom vid andra tidspe-

rioder utan ersättning. Oberoende av orsaken till uteblivandet upphör dessutom personens jobbsökning att vara i kraft i enlighet med en ändring som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Sysselsättningsplanen utgör grunden för tjänsterna för arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån samt underlaget för de åtgärder genom vilka arbetssökanden själv försöker få sysselsättning eller förbättra sina förutsättningar för sysselsättning. Därför är det motiverat att rätten till arbetslöshetsförmåner inte fås tillbaka efter försummelsen förrän en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats.

Det är inte alltid möjligt att utarbeta planen utan dröjsmål efter det ursprungliga mötet för utarbetande eller revidering av skäl som beror på arbets- och näringsbyrån, även om arbetssökanden ber att en plan ska utarbetas. Oberoende av när planen utarbetas eller när arbetssökanden ber att en plan ska utarbetas efter att ha försummat att infinna sig till det ursprungliga mötet för utarbetande av planen, ska tidsperioden utan ersättning alltid vara minst 15 dagar. Om arbetssökanden inom dessa 15 dagar har framfört begäran om att en plan ska utarbetas, får han eller hon tillbaka sin rätt till arbetslöshetsförmån 15 dagar efter att han eller hon uteblev från det ursprungliga mötet. Om arbetssökanden först senare ber att en plan ska utarbetas, men planen inte kan utarbetas av en orsak som beror på arbets- och näringsbyrån, får arbetssökanden tillbaka sin rätt till förmånen från och med den dag som han eller hon framfört begäran.

Förlusten av arbetslöshetsförmånen på grund av uteblivande från ett möte för utarbetande eller revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den är till sin karaktär en tidsperiod utan ersättning också i fråga om tiden efter de första 15 dagarna. Detta har betydelse när man avgör arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Föreslås att det i 2 mom. ska föreskrivas att arbetssökande inte ska föreläggas en tidsperiod utan ersättning enligt 1 mom., om han eller hon i förväg har informerat arbets- och

näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner det skäl för senareläggande av tidpunkten för mötet som arbetssökanden framfört. I praktiken kräver arbets- och näringsbyrån inte den första gången att arbetssökanden utöver meddelandet ger någon annan redogörelse för uteblivandet från mötet, men när arbetssökanden upprepade gånger lämnar återbud krävs en redogörelse för detta. Som giltig orsak betraktas åtminstone skäl som hänför sig till sjukdom, arbete, jobbsökning eller förbättrande av arbetsmarknadsfärdigheterna, eller en annan orsak vars giltighet kan jämföras med dessa skäl.

Om arbetssökanden före den avtalade tidpunkten för mötet inte kontaktat arbets- och näringsbyrån för att få en ny tid, föreläggs en tidsperiod utan ersättning enligt 1 mom. i alla andra situationer förutom när orsaken till uteblivandet har varit en sjukdom, ett olycksfall eller en annan orsak som inte är beroende av personen själv.

Det föreslås att gällande 2 och 4 mom. i 18 § flyttas över till 19 §. Föreslås att 18 § 3 mom. upphävs, eftersom man med tanke på principen om likabehandling av arbetssökande inte utan grund ska försätta mottagare av arbetsmarknadsstöd och mottagare av arbetslöshetsdagpenning i olika ställning på grund av vägran att delta i en åtgärd.

18 a §. Vägran att utarbeta sysselsättningsplan. Det är en ny paragraf, men till sitt sakinnehåll motsvarar den nuvarande 18 § 1 mom. och dess etablerade tillämpningspraxis, med undantag för uteblivande från ett möte för utarbetande av en jobbsökarplan.

I paragrafen ska det föreskrivas om föreläggande av en tidsperiod utan ersättning på 60 dagar när arbetssökanden vägrat utarbeta en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den. En tidsperiod utan ersättning föreläggs förutom vid uttrycklig vägran att utarbeta eller revidera planen också när arbetssökanden har förfarit på ett sätt som inte anges i 18 §, vilket har lett till att planen inte har kunnat utarbetas eller revideras. Det kan vara fråga om ett sådant förfarande till exempel när arbetssökandens berusning utgör ett hinder för utarbetande av planen, eller när

arbetssökanden vägrar att skriva under planen.

I den nuvarande lagen finns inte bestämmelser om giltig orsak att vägra utarbeta jobsökarplanen. Lagen har emellertid traditionellt tolkats så att en tidsperiod utan ersättning inte förelagts om arbetssökanden har kunnat uppvisa en giltig orsak till vägran. Föreslås att det i paragrafen ska föreskrivas att en tidsperiod utan ersättning inte föreläggs om arbetssökanden har en giltig orsak till varför sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen inte kunde utarbetas eller revideras. Arbets- och näringsbyrån bedömer om orsaken är giltig.

19 §. Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen. Det föreslås att det i paragrafen ska föreskrivas om vägran att delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i den med arbetssökanden utarbetade sysselsättningsplanen eller planen som ersätter sysselsättningsplanen och om avbrytande av servicen. De aktuella sysselsättningsfrämjande tjänsterna fastställs särskilt i paragrafen.

Paragrafen motsvarar mestadels gällande 18 och 19 §, dock så att bestämmelsen i 18 § 2 mom. i den nuvarande lagen om vägran att delta i en sysselsättningsfrämjande åtgärd som kan jämföras med arbetsprövning och arbetslivsträning och som måste anses skälig har preciserats så att det fastställs vilka tjänster som bestämmelsen gäller. Preciseringsen är befogad med tanke på rättsskyddet för arbetslösa arbetssökande. Samtidigt undanröjs problemet med vad som kan betraktas som en i lagen avsedd jämförbar sysselsättningsfrämjande åtgärd som måste anses skälig, vilket i praktiken har visat sig vara svårt.

Enligt föreslagna 19 § har arbetssökanden inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran, om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i sådan arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, i sådan arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap., eller i en sådan integrationsåtgärd för invandrare som arbets- och näringsbyrån erbjuder och som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. På motsvarande sätt som i den nuva-

rande lagen kan en tid utan ersättning på 60 dagar föreläggas också om arbetssökanden utan giltig orsak avbryter sådan service som nämns ovan. För närvarande finns bestämmelser om vägran att delta i integrationsåtgärd och avbrytande av integrationsåtgärd i gällande 8 kap. 5 §, som föreslås bli upphävd.

Bestämmelser om vägran att delta i arbetspraktik eller avbrytande av praktiken finns i 8 kap. 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Bestämmelser om vägran att delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbrytande av verksamheten finns i 8 kap. 6 §. Vägran att delta i eller avbrytande av sådana sysselsättningsfrämjande och andra tjänster på vilka 2 kap. 16 eller 19 § eller bestämmelserna i 8 kap. inte tillämpas, bedöms i enlighet med 2 kap. 20 § om försummelse att följa sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Detta framhåver arbetssökandens eget ansvar för att genomföra planen i syfte att förbättra sina förutsättningar för sysselsättning.

20 §. Att fullfölja sysselsättningsplanen. Föreslås att det i paragrafen görs ändringar som beror på införandet av begreppen sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen.

På motsvarande sätt som enligt nuvarande tillämpningspraxis ska en tidsperiod utan ersättning föreläggas utgående från genomförandet av sysselsättningsplanen till exempel i situationer där personen exempelvis inte söker de arbetsplatser eller inte söker till de utbildningsplatser som avtalats i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, eller vägrar att delta i jobsökarträning som överenskommit i planen eller avbryter träningen.

21 §. Upprepad vägran. Utgångspunkten är att paragrafen motsvarar den gällande lagen. Bestämmelsen ska dock preciseras så att den skyldighet att vara i arbete som avses i bestämmelsen kan föreläggas om det på basis av arbetssökandens förfarande kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill söka till yrkesutbildning på det sätt som avses i 8 kap. 2 §. Detta stöder för sin del den skyldighet som anges i 8 kap. 2 och 3 §, när skyldighet att vara i arbete enligt denna paragraf kan fö-

reläggas för upprepad försummelse av gemensam ansökan.

I den nuvarande lagen föreskrivs att skyldigheten att vara i arbete fullgörs bland annat när personen deltagit i utbildning i minst tre månader. Detta har lett till oklarhet om huruvida det är fråga om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller om även frivilliga studier räknas in i den tid då skyldigheten fullgörs. I syfte att lösa tolkningsproblemen föreslås att det i paragrafen ska föreskrivas att skyldigheten fullgörs vid både arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och frivilliga studier. I fråga om frivilliga studier förutsätts att de ska betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 6 § 2 mom. och att personen också i verkligheten har bedrivit de aktuella studierna.

Dessutom ska paragrafen preciseras genom att uttrycket sysselsättningsfrämjande åtgärd ersätts med sysselsättningsfrämjande service. Oavsett ändringen föreläggs skyldighet att vara i arbete enligt 8 kap. 6 § vid upprepad vägran som gäller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

8 kap. **Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd**

2 §. Unga som saknar yrkesutbildning. Eftersom begreppet arbetskraftspolitisk åtgärd inte längre definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ska 2 mom. ändras så att det hänvisas till sysselsättningsfrämjande service enligt i 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten i stället för hänvisningen till arbetskraftspolitisk åtgärd.

Enligt 3 mom. har unga personer som saknar yrkesutbildning inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om de vägrat att delta i rehabilitering eller avbrutit rehabiliteringen. Bestämmelsen ska preciseras genom en hänvisning till sådan arbets- och utbildningsprövning som avses i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Hänvisningsbestämmelsen i 5 mom. ska ändras så att den motsvarar de ändringar som föreslås i 2 kap. Bestämmelser om vägran att delta i arbetslivsträning och arbetsprövning och avbrytande av tjänsterna ska endast finnas i 2 kap. 19 §.

3 §. Att söka till yrkesutbildning. I 2 mom. ska det göras en ändring som beror på att jobbsökarplanerna har blivit sysselsättningsplaner.

4 §. Väntetid. Eftersom begreppet arbetskraftspolitisk åtgärd inte längre definieras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, ska 2 mom. ändras så att det hänvisas till sysselsättningsfrämjande service enligt i 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten i stället för hänvisningen till arbetskraftspolitisk åtgärd.

4 a §. Indragning av rätten till arbetsmarknadsstöd. I paragrafen ska det göras en ändring som beror på att jobbsökarplanerna har blivit sysselsättningsplaner. Dessutom ska paragrafen ändras så att arbetsvillkoret uppfylls av deltagande i service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten i stället för arbetskraftspolitisk åtgärd.

5 §. Vägran att delta i och avbrytande av integrationsåtgärder. Föreslås att paragrafen upphävs. Det ska föreskrivas om invandrades vägran att delta i integrationsåtgärd och avbrytande av integrationsåtgärd i föreslagna 2 kap. 19 §. Ändringen påverkar inte rättigheterna eller skyldigheterna för invandrare som får arbetsmarknadsstöd. Om det till invandrare undantagsvis betalas arbetslöshetsdagpenning, gäller samma skyldigheter i fråga om den service som överenskomms i integrationsplanen som för dem som får arbetsmarknadsstöd.

6 §. Vägran och avbrytande i anslutning till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Föreslås att 1 mom. upphävs. Det ska föreskrivas om arbetssökandens klandervärda förfarande i anslutning till utarbetande och revidering av aktiveringsplanen i föreslagna 2 kap. 18 och 18 a §. Hänvisningen till 1 mom. stryks ur 3 mom.

7 §. Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den. Eftersom begreppet arbetskraftspolitisk åtgärd inte längre definieras i lagen, har arbetssökande giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller avbryta arbetsverksamheten när de deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten.

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

2 §. *Skyldighet att lämna uppgifter.* I 3 mom. ska det göras en ändring som beror på att Arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer. Skyldigheten i 4 mom. för mottagare av arbetslöshetsförmån att underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om avslutande av en sysselsättningsfrämjande åtgärd ersätts med skyldighet att underrätta om avslutande av sysselsättningsfrämjande service.

I lagen om offentlig Arbetskraftsservice finns det bestämmelser om ersättning för upphällande som betalas till arbetssökande under tiden för deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Eftersom det i praktiken är omöjligt att skapa ett sådant system via vilket den som betalar ut arbetslöshetsförmånen alltid har uppdaterad information om arbetssökandens deltagande i sysselsättningsfrämjande service, är det med tanke på ogrundad utbetalning av ersättning för upphällande viktigt att arbetssökanden själv meddelar de dagar då han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan. Därför ska det i den nya 18 punkten i 4 mom. föreskrivas om förmånstagarens skyldighet att meddela de nämnda dagarna i sysselsättningsfrämjande service. Eftersom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte är sysselsättningsfrämjande service, kan 5 mom. 5 punkten om de dagar då personen deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte upphävas.

Samtidigt rättas den felaktiga paragrafhänvisningen i 5 mom. 3 punkten.

1.3 Lagförslagen 3–4

I fråga om lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) föreslås tekniska ändringar som hänför sig till terminologin.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Lagförslaget förutsätter ändringar i statsrådets förordning om offentlig Arbetskraftsservice (1344/2002). Avsikten är att det i förordningen görs behövliga ändringar som gäller registrering som arbetssökande och sysselsättningsplaner. I förordningen ska det finnas närmare bestämmelser om sysselsättningsplanens uppbyggnad, samt undertecknade och arkivering av planen.

Avsikten är också att ändra förordningen så att den motsvarar lagförslaget förslag om mildrande av villkoren för beviljande av lönesubvention. Dessutom ska bestämmelserna om lönesubvention revideras så att de motsvarar de lagändringar som föreslås i lagförslaget. Dessa beror på att EU:s gruppundantagsförordning trätt i kraft och gäller sådan lönesubvention som i form av de minimistöd beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet.

Dessutom ska det i förordningen göras behövliga ändringar som beror på de föreslagna ändringarna i lagförslaget och som gäller avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivare (tjänster för personallösningar och personaluthyrning).

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2010.

7 kap. 3 § 4 mom. 2 a punkten är i kraft fram till den 31 december 2011. Lönesubvention som beviljats med stöd av lagrummet kan dock utbetalas högst fram till den 31 december 2012.

I övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av lagen om offentlig Arbetskraftsservice föreslås att om en person uppfyller villkoren på arbetshistoria för att bli omfattad av omställningsskyddet i enlighet med 5 a kap. 2 § 1 mom. innan lagen träder i kraft, tillämpas 5 a kap. 2 § 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet till den del det är fråga om att framföra begäran. I praktiken innebär detta att arbets- och näringsbyrån inte har skyldighet att separerat utan att arbetssökanden begär det undersöka om de arbetssökande som uppfyllt villkoren före den 1 maj 2010 omfattas av

omställningsskyddet. Personerna ska själva begära att det undersöks om de omfattas av omställningsskyddet inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att de krav på permitteringslängd som anges i paragrafen uppfylldes. Efter att lagen trätt i kraft ska det dock utarbetas en sysselsättningsplan till alla som omfattas av omställningsskyddet, oberoende av om de har uppfyllt villkoren att bli omfattade av omställningsskyddet före eller efter ikraftträdandet.

I fråga om lönesubvention som beviljas till arbetsgivare tillämpas de nuvarande bestämmelserna, om beslutet om beviljande av subvention har fattats innan den föreslagna lagen träder i kraft. I fråga om arbetsmarknadsåtgärder tillämpas de nuvarande bestämmelserna, om avtalet om åtgärden ingåtts innan lagen träder i kraft.

I fråga om föreläggande av tidsperiod utan ersättning ska lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i situationer där arbetssökandens förfarande ägt rum efter att lagen trätt i kraft. I praktiken innebär detta bland annat att arbetssökandens regionala skyldighet att ta emot ett erbjudet arbete bedöms utifrån de pendlingsregioner som gällde vid ikraftträdandet. Om det till arbetssökanden betalas ersättning för uppehälle för sysselsättningsfrämjande service som inte slutförts när denna lag träder i kraft, bestäms rätten till ersättning för uppehälle utifrån de pendlingsregioner som gällde vid ikraftträdandet.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Bestämmelserna om grundläggande fri- och rättigheter i Finlands grundlag (731/1991, nedan grundlagen) har haft betydelse vid beredningen av propositionen. Vid bedömningen har man i synnerhet beaktat 6, 7, 9, 10 och 19 § i grundlagen.

Lagförslag 1.

Giltighetstiden för jobbsökningen och jobbsökningen upphör att vara i kraft

Enligt 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är en förutsättning för erhål-

lande av arbetslöshetsförmåner att personen är arbetslös arbetssökande. Som arbetssökande betraktas den som är registrerad i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft vid arbets- och näringsbyrån på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice. I propositionen föreslås ändringar i 3 kap. 6 § om giltighetstiden för jobbsökningen. Det föreslås att paragrafen delas upp i 6 § som gäller giltighetstiden för jobbsökningen och 6 a § om när jobbsökningen upphör att vara i kraft. De föreslagna ändringarna har ett fast samband med personens rätt att få arbetslöshetsförmåner och därigenom med 19 § 2 mom. i grundlagen.

Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 47/2002 rd) att för att arbetsansökan ska kunna upphöra att gälla i en situation där den arbetssökande försummar att vidta de åtgärder för att hålla ansökan i kraft som arbetskraftsbyrån har bestämt förutsätts att det i lagen definieras vilka dessa åtgärder är. Dessutom förutsätter proportionalitetsprincipen inom förvaltningen att en ansökan upphör att gälla bara vid allvarliga försummelser. Dessutom har grundlagsutskottet fäst uppmärksamhet vid att det i lagen också ska föreskrivas om efter vilken tid en arbetsansökan som trätt ur kraft på nytt kan träda i kraft.

Den i propositionen föreslagna 3 kap. 6 a § 1 mom. 5 punkten motsvarar till sitt innehåll den gällande 3 kap. 6 § 2 mom. 4 punkten. Det föreslås dock att bestämmelsens ordalydelse ska preciseras. Dessutom föreslås att det till momentet fogas en ny 4 punkt, enligt vilken jobbsökningen upphör att vara i kraft om arbetssökanden uteblir från ett möte för utarbetande av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller för revidering av planen som avtalats eller som arbets- och näringsbyrån i förväg på annat sätt underrättat arbetssökanden om. Att utebli från ett avtalat, eller på annat sätt i förväg meddelat möte för utarbetande av planen kan betraktas som en sådan allvarlig försummelse som grundlagsutskottet avser, med beaktande av planens betydelse för att serviceprocessen för arbetssökanden ska framskrida och som grund för den service som erbjuds.

Enligt den föreslagna 6 a § 1 mom. 7 punkten upphör jobbsökningen att vara i kraft

också om arbetssökanden inte längre uppfyller de förutsättningar enligt 3 kap. 7 § under vilka utlänningar kan registreras som arbetsökande. Jobsökningen upphör inte nödvändigtvis att vara i kraft på grund av personens eget förfarande eller egen försummelse. En person som befinner sig i motsvarande situation, som än så länge bara begär om registrering som arbetssökande, kan inte godkännas som arbetssökande. Således kan en grund som motsvarar upphörande av jobsökningen inte anses stå i strid med de grundläggande fri- och rättigheterna. Samtidigt föreslås i propositionen att utlänningars ställning förbättras genom att de förutsättningar under vilka utlänningar kan registreras som arbetsökande i 3 kap. 7 § mildras.

Sysselsättning av personer som inte fyllt 25 år med lönesubvention

Genom 7 kap. 3 § 4 mom. 2 a punkten, som föreslås i lagen om offentlig arbetskraftsservice, ska det bli möjligt att bevilja lönesubvention för tidsbegränsat anställningsförhållande när företag anställer en ung person som inte fyllt 25 år och som har varit arbetslösa utan avbrott i minst 3 månader. Bestämmelsen syftar till att göra det lättare för unga att få sysselsättning och till att motverka förlängd arbetslöshet bland unga genom att man mildrar förutsättningarna för beviljande av lönesubvention. Den föreslagna åldersgränsen har också annars använts i lagstiftningen om sysselsättning. Avsikten är att bestämmelsen är i kraft i två år. Den åldersgräns som föreslås i paragrafen ska också granskas med beaktande av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av ålder. Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Enligt 19 § 1 mom. i grundlagen har alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg. I lagrummet föreskrivs om den minimi-trygghet som individen har rätt till i alla livssituationer. Enligt 2 mom. i paragrafen garanteras genom lag var och en rätt att få sin grundläggande

försörjning tryggad vid arbetslöshet. I praktiken innebär detta att lagstiftaren ska tillförsäkra grundläggande försörjning i de fall som nämns i lagrummet. Grundlagsutskottet har ansett det vara möjligt att försörjningen vid arbetslöshet inte tryggas på samma sätt för alla (GrUU 6/2002 rd samt GrUU 17/1995 rd, GrUU 17/1996 rd, GrUU 32/1997 rd, GrUU 32/2000 rd och GrUU 43/2001 rd). Men skillnaderna ska vara godtagbara med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

Grundlagsutskottet har i sina utlåtanden om unga personers rätt till arbetsmarknadsstöd (GrUU 17/1995 rd och GrUU 17/1996 rd) ansett att särbehandling på grund av ålder är möjlig. I sitt utlåtande GrUU 17/1996 rd konstaterade grundlagsutskottet att det i lagstiftningen om social trygghet används åldersgränser för att definiera vem som hör till ett visst system och för att bestämma villkoren för beviljande av förmånen. Grundlagsutskottet ansåg att det fanns en godtagbar grund för särbehandling av unga med beaktande av sysselsättningsläget på den tiden. Grundlagsutskottet fäste också uppmärksamhet vid att det inte var fråga om en godtyckligt vald åldersgräns, eftersom den aktuella åldersgränsen 25 år redan annars ingick i sysselsättningslagstiftningen. Med avseende på grundläggande försörjning konstaterade grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 17/1995 rd, att tryggad grundläggande försörjning i sig inte utgör något hinder för att ställa villkor och begränsningar för erhållande av stödet. De system för social trygghet som tillförsäkrar den grundläggande försörjningen måste dock uppgöras så att det inte finns grupper som hamnar utanför systemen. Systemen behöver dock inte omfatta sådana personer som med beaktande av lagstadgade skyddssystem och en bedömning av personens situation som helhet, exempelvis familjeförhållanden, har förutsättningar att försörja sig, fast deras normala utkomstmöjligheter har försämrats till exempel på grund av arbetslöshet. I nämnda utlåtanden hänvisades det dessutom till att målen med lagförslagen hade samband med det allmännas skyldighet att främja arbetslöshet.

Den föreslagna bestämmelsen medför inga ändringar i de förmåner som beviljas till per-

soner, eftersom lönesubvention beviljas till arbetsgivare. Bestämmelsen innebär att de som inte fyllt 25 år får möjlighet att lättare bli anställda i tidsbegränsade anställningsförhållanden jämfört med andra åldersgrupper. Den föreslagna bestämmelsen ger dock inte subjektiv rätt till lönesubventionerat arbete för dem som är under 25 år, utan de hänvisas fortfarande till lönesubventionerat arbete utgående från arbets- och näringsbyråns prövning.

Tillämpning av lagen om integritetsskydd i arbetslivet i tillämpliga delar på den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden och den som deltar i åtgärden

I 8 kap. 3 § i den föreslagna lagens föreslås ett nytt 3 mom. enligt vilket bestämmelserna om arbetsgivare och arbetstagare i lagen om integritetsskydd i arbetslivet i tillämpliga delar ska tillämpas på den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden och den som deltar i åtgärden, om inte något annat föreskrivs någon annanstans. När lagen tillämpas jämföras den som ordnar åtgärden med arbetsgivare och den arbetssökande med arbetstagare. I momentet ska de tillämpade bestämmelserna räknas upp.

I lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns bl.a. bestämmelser om behandling av personuppgifter, behandling av uppgifter som gäller bruk av narkotika, kameraövervakning samt behandling av e-postmeddelanden som hör till arbetsgivaren. Lagstiftningen har betydelse med tanke på skyddet för privatlivet som tillförsäkras i 10 § 1 mom. i grundlagen och skyddet för personuppgifter samt med tanke på personlig integritet som tillförsäkras i 7 § i grundlagen.

Syftet med lagen om integritetsskydd i arbetslivet är att verkställa skydd för privatlivet och andra grundläggande fri- och rättigheter som tryggar integritetsskydd i arbetslivet. De som deltar i arbetsmarknadsåtgärder arbetar i regel på arbetsplatser där det finns andra anställda och där man också annars iaktar lagen i fråga. Det är befogat att se till att alla som är verksamma på arbetsplatsen omfattas av ett skydd av samma nivå. Förhållandet mellan bestämmelserna i lagen om integritetsskydd i arbetslivet och de grundläggande fri- och rättigheterna har bedömts i grundlagsutskottets utlåtande GrUU 10/2004 rd.

Lagen har stiftats i vanlig lagstiftningsordning.

I fråga om behandling av uppgifter som gäller bruk av narkotika har bestämmelserna också utvärderats i de utlåtanden (GrUU 18/2007 rd och GrUU 9/2007 rd) som begärts av grundlagsutskottet i samband med behandlingen av civiltjänstlagen (1446/2007) och värnpliktslagen (1438/2007). I utlåtandet om civiltjänst GrUU 18/2007 rd konstateras att bestämmelserna om hälsoundersökning och narkotikatest på civiltjänstgörare i 24 och 25 § i det aktuella lagförslaget inte är något konstitutionellt problem i ljuset av utskottets tidigare praxis. Det finns en viss likhet mellan systemen, trots att fullgörandet av civiltjänst baserar sig på grundlagens bestämmelser om skyldigheten att försvara landet. I praktiken sker tjänstgöringen och åtgärden på en normal arbetsplats utan arbetsavtalsförhållande. I fråga om civiltjänst har avsikten varit att minska de risker som beror på bruk av narkotika på tjänstgöringsplatserna, som är normala arbetsplatser. Motsvarande motivering kan också användas när det gäller arbetsmarknadsåtgärder. Bestämmelserna har också betydelse med tanke på säkerheten i arbetet för de andra arbetstagarna på arbetsplatsen.

Utöver det som konstaterats ovan föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket straffet för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet föreskrivs i 24 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. I syfte att iaktta den straffrättsliga laglighetsprincipen (bl.a. kraven på exakthet och noggrann avgränsning för lagar) och trygga rätts säkerheten för den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden måste det anses att det behövs en informativ hänvisning till straffparagrafen i lagen om integritetsskydd i arbetslivet, trots att straffbestämmelsen redan ska tillämpas på basis av 3 mom. i paragrafen.

Det förslås också att det till lagen fogas en ny 3 a §, som ska vara en informativ hänvisningsbestämmelse till strafflagen. Enligt bestämmelsen finns det i strafflagen bestämmelser om straff för personregisterbrott, dataintrång, olovlig observation, olovlig avlyssning, kränkning av kommunikationshemlighet, sekretessbrott och tjänstebrott. Hänvisningsbestämmelsen motsvarar bestämmelsen

i 24 § 2 mom. i nämnda lag. Den föreslagna hänvisningsbestämmelsen är nödvändig med tanke på ovan konstaterade straffrättsliga laglighetsprincip.

Lagförslag 2.

Pendlingsregioner och utkomstskyddet för arbetslösa

Genom 9 § i grundlagen tryggas för var och en rätten att välja bostadsort. Detta delområde av rörelsefriheten betonar sambanden mellan de traditionella friheterna och de sociala rättigheterna. Med stöd av 19 § 2 mom. i grundlagen garanteras genom lag var och en rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshet.

När lagen om utkomstskydd för arbetslösa stiftades, ansåg grundlagsutskottet att bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte strider mot grundlagen. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 46/2002 rd samt hänvisningarna till grundlagsutskottets tidigare praxis i utlåtandet) att grundlagen inte i sig hindrar att det ställs villkor för en förmån som tryggar en grundläggande utkomst. Enligt utskottet kan dessa villkor utgå från att den berörda personen själv aktivt medverkar till åtgärder som i sista hand kan bidra till att han eller hon bevarar sin arbetsförmåga och får arbete. Villkoren för trygghetsförmånen kan därmed gälla att stödtagaren kommer med motprestationer. Men om en förmån förvägras som sanktion måste detta i sak stå i motiverad proportion till vilket slag av sysselsättningsfrämjande åtgärder som stått till buds och vad den arbetslösa själv kan anses vara skuld till. Enligt en undersökning om utkomstskyddet och grundlagen (Pentti Arajärvi, Toimeentuloturvan oikeellisuus, Kelan julkaisu 2002, Sosiaali- och terveysturvan tutkimuksia 68) står bestämmelserna om utkomstskydd för arbetslösa inte i strid med de grundläggande fri- och rättigheterna eller de mänskliga rättigheterna.

I riksdagens social- och hälsovårdsutskotts betänkande (ShUB 43/2002 rd) finns ett ställningstagande som stöder de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet underströk ”att vars och ens grundlagsfästa rätt att fritt

välja sin bostadsort i enskilda fall bör skyddas så att bestämmelsen om pendlingsregion med anknytande skyldighet att ta emot arbete tillämpas på ett sätt som tillgodoser den arbetssökandes grundläggande fri- och rättigheter” även inom pendlingsregionen. Social- och hälsovårdsutskottets ställningstagande baserade sig på grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 46/2002 rd), där utskottet hänvisade till 9 § 2 mom. i grundlagen och poängterade att en tillämpning av skyldigheten att ta emot arbete från fall till fall också inom en pendlingsregion kan leda till ett slutresultat som står i strid med bestämmelsen om den grundläggande rättigheten att välja bostadsort, om till exempel kollektivtrafiken mellan det erbjudna arbetet och den arbetssökandes bostadsort är på så sätt dåligt ordnad att arbetsdagen blir oskäligt lång i relation till arbetsinkomsten. Utskottet ansåg att problemet i enskilda fall kunde lösas genom att lagen tolkas positivt med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna, men konstaterade dock att det är skäl att överväga om det lönar sig att komplettera lagen med en skälighetsbedömning.

I 1 kap. 9 § i förslaget föreskrivs om pendlingsregionen. Bestämmelsen definierar det område inom vilket personen måste ta emot erbjudet arbete och delta i åtgärder för att få utkomstskydd för arbetslösa. Definitionen av begreppet pendlingsregion påverkar också den ersättning för uppehälle och det rörlighetsunderstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice samt det resebidrag enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa som betalas till arbetssökanden.

Det föreslås att det i paragrafen föreskrivs att pendlingsregionerna fastställs i kilometer så att personens pendlingsregion är det område som sträcker sig ut till 80 kilometers avstånd från personens bostad. Det föreslagna definieringssättet utvidgar inte i genomsnitt de nuvarande pendlingsregionerna, eftersom det föreslagna området på 80 kilometer är de nuvarande pendlingsregionernas genomsnittliga omfattning. Dessutom måste det tas i beaktande att pendlingsregionerna redan för närvarande har omdefinierats på grund av den ändrade kommunindelningen, vilket har medfört att pendlingsregionen för vissa arbetssökande har utvidgats.

I jämförelse med de kommunbaserade pendlingsregionerna i den gällande lagen är fastställandet av pendlingsregioner på det föreslagna sättet oberoende av ändringar i kommunindelningen. Reformen ökar likabehandlingen av arbetslösa, eftersom pendlingsregionen är lika stor för alla.

I 2 kap. 14 § 1 mom. i förslaget ska det föreskrivas om giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete inom pendlingsregionen med åberopande av den tid som går åt till arbetsresan. Arbets sökande har giltig orsak att vägra ta emot ett erbjudet arbete om den dagliga arbetsresan vid heltidsarbete i genomsnitt sammanlagt överstiger tre timmar. Vid del-

tidsarbete är motsvarande tid som dagligen går åt till arbetsresan i genomsnitt sammanlagt två timmar. Den föreslagna bestämmelsen bidrar till att stärka vars och ens grundlagsfästa rätt att fritt välja sin bostadsort.

Utifrån det som konstaterats ovan anser regeringen att de föreslagna lagarna inte torde innebära sådan lagstiftning som bör anses strida mot grundlagen. På grund av frågans principiella betydelse anser regeringen dock att det är önskvärt att ett utlåtande om propositionen begärs av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 4 kap. 2 § 2 mom., 4 § 3 mom. och 5 § samt 7 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten, 3 § 4 mom. 4 punkten och 7 § 1 mom.,

av dem 7 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1216/2005 och 3 § 4 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 547/2006,

ändras 1 kap. 7 § 1 mom. 3, 8 och 13 punkten, 2 kap. 2 § 2 mom., II avdelningens rubrik, rubriken för 3 kap. samt 3 kap. 2 § 1 och 3 mom., 3 § 1 och 4 mom., 4 §, 5 § 1 mom. samt 6—9 §, 4 kap. 6 §, 5 och 5 a kap., 6 kap. 14 § 1 och 3 mom., 7 kap. 2 § 2 mom. 1 och 4 punkten, 3 § 3 mom., 7 § 2 mom., 8 § 1 mom., 9 § 4 mom. samt 11 § 3 mom. 2 punkten och 4 mom., 8 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten samt 3 och 5 §, 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt 13 kap. 3 §,

av dem 3 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 4 mom. samt 7 kap. 2 § 2 mom. 1 och 4 punkten, 3 § 3 mom., 9 § 4 mom. samt 11 § 3 mom. 2 punkten och 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1216/2005, 3 kap. 7 § sådan den lyder i lag 306/2004, 3 kap. 8 § och 13 kap. 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 458/2005, 5 och 5 a kap. sådana de lyder jämte ändringar, 7 kap. 3 § 4 mom. 3 punkten sådan den lyder i nämnda lag 547/2006 samt 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1062/2006, och

fogas till 1 kap. 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1216/2005, nya 14—16 punkter, till 3 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1216/2005, ett nytt 5 mom., och till 3 kap. en ny 6 a §, till 7 kap. en ny 1 a § och till 7 kap. 3 § 4 mom., sådant det lyder i nämnda lag 547/2006, temporärt en ny 2 a-punkt, till 7 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad lagarna 1050/2004 och 1177/2007, ett nytt 4 mom., till 8 kap. 2 § 1 mom. en ny 4 punkt, till 8 kap. en ny 3 a § samt till 11 kap. en ny 7 § som följer:

1 kap

Allmänna bestämmelser

7 §

Definitioner

I denna lag avses med:

3) *arbetssökande* enskilda kunder som registrerats som arbetssökande i informations-systemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin jobbsökning i kraft,

8) *sysselsättningsanslag* de anslag som i statsbudgeten anvisats under huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde och som är avsedda att främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten,

13) *pendlingsregion* ett område som avses i 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

14) *sysselsättningsplan* en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med den arbetssökande,

15) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och en integrationsplan som av-

ses i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande,

16) *de minimis-stöd* stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse.

2 kap

Principer inom offentlig arbetskraftsservice

2 §

Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag

Vid främjandet och stödandet av sysselsättning utreds först den enskilda kundens möjligheter att få arbete inom den jobbsökningsregion som överenskommit med kunden.

II AVDELNINGEN

ARBETS- OCH NÄRINGSBYRÅNS SERVICE OCH SERVICEPROCESSEN

3 kap

Grunder för arbets- och näringsbyråns service

2 §

Bedömning av behovet av service och tillhandahållande av service

Behovet av service bedöms i växelverkan mellan kunden och arbets- och näringsbyrån. Utgående från bedömningen av servicebehovet tillhandahålls service som på bästa sätt tryggar tillgången på kunnig arbetskraft och främjar enskilda kunders placering på den öppna arbetsmarknaden. Sättet att utträta ärenden hos arbets- och näringsbyrån samt kontakten mellan byrån och kunden bestäms utifrån det uppskattade servicebehovet.

Oavsett arbets- och näringsbyråns verksamhetsområde ska kunden kunna få service vid det verksamhetsställe där servicen tillhandahålls, om inte något annat bestäms genom lag.

3 §

Serviceprocessens framskridande

Kunderna erbjuds möjligheter att själva använda servicen med hjälp av självbetjäning och informationstjänst. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en kunds servicebehov eller inte leder till att han eller hon placerar sig i arbete eller utbildning eller till att en arbetsplats besätts, ska arbets- och näringsbyrån tillsammans med kunden planera och ordna effektiviserad service (*serviceprocess*).

Om en arbetslös arbetssökande är en svår-sysselsatt person eller om hans eller hennes arbetslöshet har förlängts så att han eller hon löper risk att bli en svår-sysselsatt person, ska arbets- och näringsbyrån effektiviserat ordna service enligt 1 och 2 mom. samt vid behov hänvisa den arbetslösa arbetssökande till annan service så som avses i 4 § 1 mom.

Närmare bestämmelser om serviceprocessen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

4 §

Hänvisning till andra myndigheters service

Om den service som en enskild kund behöver inte kan ordnas som arbets- och näringsbyråns service, ska arbets- och näringsbyrån se till att vederbörande informeras om andra rehabiliteringsmöjligheter och enligt behov hänvisas till service som ordnas av social-, undervisnings- eller hälsovårdsmyndigheterna eller Folkpensionsanstalten eller någon annan anordnare av tjänster, i samarbete med de instanser som ordnar servicen.

5 §

Registrering som arbetssökande

I informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning registrerar arbets- och näringsbyrån som arbetssökande enskilda kunder som elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån kan godkänna en begäran som framförts på annat sätt. Den enskilda kunden ska lämna för tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice behövliga uppgifter och utredningar om sin yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga. En person anses ha registrerats som arbetssökande också om arbetsgivaren till arbets- och näringsbyrån för hans eller hennes del har lämnat in ett meddelande om grupp- eller individregistrering enligt 5 kap. 4 § 3 mom. i arbetsavtalslagen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov om förfaringsåtgärden vid registrering.

6 §

Giltighetstiden för jobbsökningen

Jobbsökningen anses ha trätt i kraft den dag då begäran om registrering som arbetssökande riktats till arbets- och näringsbyrån på det sätt som anges i 5 §.

Den arbetssökande ska hålla jobbsökningen i kraft på det sätt som arbets- och näringsbyrån förutsätter.

6 a §

Jobbsökningen upphör att vara i kraft

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft,

2) inte förnyar sin jobbsökning hos arbets- och näringsbyrån inom den tid som byrån har satt ut och på det sätt som arbets- och näringsbyrån förutsätter,

3) inte inom den tid som arbets- och näringsbyrån har satt ut lägger fram utredning

om sin arbetshistoria och andra utredningar om omständigheter som avses i 5 § 1 mom. och som är behövliga med avseende på tillhandahållande av offentlig arbetskraftsservice,

4) uteblir från ett avtalat möte eller ett möte som arbets- och näringsbyrån annars i förväg informerat arbetssökanden om och som hålls för att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den,

5) inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsbyrån om hur han eller hon har följt planen,

6) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov, eller

7) inte längre uppfyller de villkor för registrering av utlänning som arbetssökande som anges i 7 §.

Sedan giltighetstiden för jobbsökningen gått ut träder jobbsökningen i kraft på nytt enligt vad som föreskrivs i 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. Om jobbsökningen har upphört att vara i kraft på grund av ett förfarande som avses i 1 mom. 6 punkten, förutsätts dessutom att en enskild kund som ansöker om att bli registrerad förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen.

7 §

Registrering av utlänningar som arbetssökande

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och utföra förvärvsarbete, registreras som arbetssökande så som anges i denna lag, om inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, registreras andra utländska medborgare och statslösa personer som arbetssökande så som anges i denna lag, om de har rätt att utföra för-

värvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd och uppehållstillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

8 §

Information till arbetssökande

En arbetssökande ska i samband med att han eller hon registreras som arbetssökande eller omedelbart därefter informeras om omständigheter som hänför sig till jobsökningen, den service som står till buds vid arbets- och näringsbyrån och om hans eller hennes skyldighet att hålla sin jobsökning i kraft samt om omställningsskydd enligt 5 a kap.

En arbetslös arbetssökande ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. vid behov informeras om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om de allmänna skyldigheterna som arbetslösa arbetssökande enligt 9 § samt om de viktigaste arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

9 §

Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbetssökande

Den som är arbetslös arbetssökande har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning. Den arbetssökande är också skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande samt i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den i enlighet med det som bestäms i 5 kap.

Arbetslösa arbetssökande med vilka det har utarbetats en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den, är skyldiga att följa sin plan samt att söka sig till och delta i service och åtgärder som främjar deras jobsökning och arbetsmarknadsfärdigheter och sysselsättning. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som avtalats i planen meddela hur han eller hon har följt planen.

4 kap

Arbetsförmedlingstjänster

6 §

Avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivarkunder

Vid de arbets- och näringsbyråer som arbets- och näringsministeriet bestämmer kan det ordnas särskilda tjänster som kompletterar arbetsförmedlingen och svarar mot arbetsgivarens behov och som hänför sig till rekrytering och minskning av personal eller utveckling av arbetsgemenskapen samt som service som kompletterar arbetsförmedlingen och som syftar till att skaffa tillfällig arbetskraft för arbetsgivaren, uthyrning av arbetstagare.

De särskilda tjänster som hänför sig till rekrytering och minskning av personal och utveckling av arbetsgemenskapen kan kompletteras på de grunder som anges i 3 kap. 1 §.

De avgiftsbelagda tjänsterna för arbetsgivare ska vara lönsamma på riksomfattande nivå. När tjänsterna ordnas ska det ses till att arbetskraftsmyndigheten inte får en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992).

Bestämmelser om kollektivavtal som ska tillämpas i fråga om hyrda arbetstagarers anställningsförhållanden finns i 2 kap. 9 § i arbetsavtalslagen. Närmare bestämmelser om de tjänster som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

1 §

Ordnande av intervju med arbetssökande

Arbets- och näringsbyrån ordnar en första intervju med arbetssökanden inom två veckor från jobsökningens början, om det med beaktande av arbetssökandens situation inte är uppenbart onödigt.

Arbets- och näringsbyrån ska ge arbetssökanden möjlighet till senare intervjuer med jämna mellanrum enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju för arbetssökanden ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre och i sex månader och efter sex månaders arbetslöshet alltid med sex månaders mellanrum, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

2 §

Innehållet i intervjun med arbetssökanden

I den första intervjun med arbetssökanden kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den samt avtalas om sättet att uträtta ärenden hos arbets- och näringsbyrån samt kontakten mellan byrån och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetslösa arbetssökandens förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt sannolikheten för förlängd arbetslöshet. I de senare intervjuerna bedöms dessutom hur resultatrik jobsökningen varit och hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har följts. Samtidigt revideras planen.

I samband med att arbetssökanden intervjuas erbjuder arbets- och näringsbyrån arbets- och utbildningstillfällen som lämpar sig för arbetssökanden samt andra tjänster i enlighet med servicebehovet och sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

Närmare bestämmelser om intervjuer med arbetssökande utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

3 §

Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan

Arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskydd enligt 5 a kap. har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om invandrades rätt till en in-

tegrationsplan och arbets- och näringsbyråns medverkande i utarbetandet av planen finns i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande. Bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes rätt till en aktiveringsplan och arbets- och näringsbyråns medverkande i utarbetandet av planen finns i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Om det inte är uppenbart onödigt, ska en sysselsättningsplan utarbetas senast vid intervjun med den arbetssökande enligt 1 § 1 mom.

Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt. Dessutom ska planen utan dröjsmål revideras i syfte att erbjuda service enligt 3 kap. 3 § 4 mom., om den arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in med stöd av 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Med arbetssökandens samtycke kan arbetsgivaren delta i utarbetandet eller revideringen av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

4 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen eller i tillämpliga delar den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska grunda sig på den arbetssökandes egna mål som gäller arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet.

I planen överenskoms om jobsökning och dess mål samt tjänster som stöder jobsökningen och främjar sysselsättningen. Vid behov kan man i planen komma överens om tjänster som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan, åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet eller andra tjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller.

Arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån ska komma överens om genomförande och uppföljning av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningspla-

nen och underteckna planen. Om arbets- och näringsbyrån kräver någon annan redogörelse för hur planen har följts än arbetssökandens eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om sysselsättningsplan, undertecknande och arkivering av planen.

5 §

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter

Arbets- och näringsbyrån ska inom ramen för de anslag som anvisats byrån aktivt erbjuda arbete och utbildning samt ordna tjänster och åtgärder som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Arbets- och näringsbyrån ska också följa hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

5 a kap

Omställningsskydd

1 §

Omställningsskydd

Med omställningsskydd avses i denna lag en åtgärdsmodell avsedd för att så snabbt som möjligt finna ny sysselsättning för en uppsagd eller av arbetslöshet hotad arbetstagar.

Omställningsskyddet består av tjänster och åtgärder enligt denna lag som överenskommit i sysselsättningsplanen samt av eventuella andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna.

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

2 §

Förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet

Omställningsskyddet omfattar arbetssökande

1) som arbetsgivaren har sagt upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen och som före uppsägningstidens utgång skulle ha en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma arbetsgivare eller olika arbetsgivare,

2) som när anställningsförhållandet upphört har stått i anställningsförhållande för viss tid till samma arbetsgivare utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid till samma arbetsgivare i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna,

3) vars anställningsförhållande har upphört på grund av att arbetsavtalet gällde för viss tid och som när anställningsförhållandet upphört har en arbetshistoria hos samma eller olika arbetsgivare på sammanlagt minst fem år under de sju år som föregår upphörandet,

4) som permitteras för minst 180 dagar och som när han eller hon får meddelandet om permittering har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

5) som har varit permitterad utan avbrott minst 180 dagar och som då har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

6) som har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen sedan en oavbruten permittering har varat minst 200 dagar och som när anställningsförhållandet upphört har den arbetshistoria som avses i 1 punkten i detta moment.

För att arbetssökanden ska omfattas av omställningsskyddet förutsätts utöver det som bestäms i 1 mom. att personens jobbsökning börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att det krav på permitteringens längd som avses i 1 mom. 4 eller 5 punkten uppfylldes, om inte det att jobbsökningen började senare beror på tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, eller omständigheter som avses i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller om det inte av annan anledning är

oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten att omfattas av omställningsskyddet.

Arbets- och näringsbyrån undersöker de i 1 och 2 mom. avsedda förutsättningarna för att bli omfattad av omställningsskyddet i samband med att en sysselsättningsplan utarbetas eller revideras. Arbetssökandens tid i arbete beaktas enligt en tillförlitlig utredning från den arbetssökande eller arbetsgivaren.

3 §

Ordnanande av avgiftsbelagda särskilda tjänster för den som omfattas av omställningsskyddet

I en sysselsättningsplan som utarbetas tillsammans med en arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet kan det överenskommas om tjänster som avses i 4 kap. 6 § eller om andra för arbetsgivaren avgiftsbelagda tjänster endast om detta har överenskommit med arbetsgivaren.

Med avvikelse från 1 mom. kan arbets- och näringsbyrån besluta att arbetsgivaren ska finansiera avgiftsbelagd omplaceringsträning i form av gruppträning. Arbets- och näringsbyrån ska ge ett skriftligt beslut i saken. Arbetsgivaren kan åläggas finansieringsansvar under förutsättning att

- 1) träningen är nödvändig för att deltagarna ska kunna sysselsättas,
- 2) träningen har avtalats i varje deltagares sysselsättningsplan,
- 3) träningen genomförs innan anställningsförhållandet upphör, och
- 4) finansieringsansvaret inte kan anses vara oskäligt med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation.

4 §

Tid då en person omfattas av omställningsskyddet

En person omfattas av omställningsskyddet under den tid han eller hon är arbetssökande. Arbetssökanden omfattas inte längre av omställningsskyddet när hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut.

5 §

Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån

1) när uppsägningsförfarandet har inletts i samarbete med arbetsgivaren och personalens företrädare kartlägga vilka tjänster enligt denna lag som behövs,

2) informera om vilka tjänster, åtgärder och förmåner som står till buds samt för den offentliga arbetskraftsservicens del bistå vid utarbetandet och genomförandet av en handlingsplan enligt 49 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (334/2007) samt enligt 9 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2007),

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av arbetsgivaren ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen, och

4) i enlighet med denna lag för dem som registreras som arbetslösa arbetssökande utarbeta en sysselsättningsplan och sträva efter att utan dröjsmål erbjuda de tjänster och åtgärder som överenskommit i den.

Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift är att informera och bistå i enlighet med 1 mom. 2 punkten.

6 kap

Tjänster för kompetensutveckling

14 §

Försäkringskydd

För olycksfall som inträffat eller yrkesjukdom som ådragits i samband med deltagande i arbets- och utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt i avsikt att stödja yrkesvägledning och placering av handikappade i arbete eller möjligheter att kvarstå i arbete, i arbets- eller utbildningsprövning eller arbetsutbildningsprövning eller i jobbsökarutbildning eller i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. eller vid orienteringsbesök vid läroanstalter betalas enskilda kunder ersättning av statens medel enligt samma grunder

som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Ersättning betalas till den del den skadade inte har rätt till minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Arbets- och näringsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i åtgärder enligt 1 mom.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

1 a §

Beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet

Till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention i form av stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning), när den som ska anställas med lönesubventionen

- 1) är handikappad,
- 2) är svårssysslös,
- 3) är långtidsarbetslös,
- 4) har varit arbetslös utan avbrott i minst sex månader,
- 5) saknar yrkesutbildning,
- 6) har fyllt 50 år,
- 7) är berättigad till en integrationsplan enligt 11 § i lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande.

För anställning av andra än i 1 mom. avsedda arbetslösa arbetssökande beviljas lönesubvention i form av de minimis-stöd.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas inte när lönesubvention beviljas för läroavtalsutbildning.

2 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention beviljas inte, om

1) arbetsgivaren under de 12 månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat arbetstagare inom pendlingsregionen i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid,

4) arbetsgivaren får annat statligt stöd för samma tid för anställande av eller främjande av sysselsättningen för den som skall anställas med subventionen.

3 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Arbetsgivaren får inte placera den som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Genom förordning av statsrådet kan det dock bestämmas om rätten i fråga om en kommun, förening och stiftelse, privat arbetskraftsservice samt ett i lagen om sociala företag (1351/2003) avsett socialt företag att placera dem som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete och om villkoren för sådan vidareplacering.

Företag kan beviljas lönesubvention på grundval av arbetsavtal som gäller tills vidare. På grundval av arbetsavtal för viss tid kan företag dock beviljas lönesubvention

2 a) för anställning av andra än i 1 punkten avsedda arbetslösa arbetssökande som inte fyllt 25 år och som varit arbetslösa minst tre månader utan avbrott,

3) för läroavtalsutbildning.

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggande av försörjningen

Startpeng beviljas i form av de minimisstöd.

9 §

Sysselsättningsstödet belopp

Lönesubventionen kan vara högst så stor som arbetsgivarens lönekostnader för en arbetstagare som anställd med subventionen. Den lönesubvention som för anställning av en person som avses i 1 a § 1 mom.

2—7 punkten beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet får utgöra högst 50 procent av lönekostnaderna och för anställning av en handikappad högst 75 procent av lönekostnaderna. Lönesubvention betalas inte, om lönekostnaderna per månad är mindre än beloppet av grunddelen per månad. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de lönekostnader för olika arbetsgivare som ska täckas med hjälp av den högsta förhöjda lönesubventionen och om avdrag för det stöd som överstiger lönekostnadernas maximibelopp.

11 §

Sysselsättningsstödet varaktighet

Med avvikelse från 1 och 2 mom. kan lönesubvention beviljas för sociala företag som avses i lagen om sociala företag:

2) för 12 månader i sänder per person, om den som anställs med subventionen är långtidsarbetslös,

Med avvikelse från 1 mom. kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader om ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en kommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person för att

planera och ordna arbets- och utbildningsplatser för arbetslösa eller vidtar andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. Det som sägs ovan tillämpas inte på föreningar eller stiftelser som bedriver näringsverksamhet.

8 kap

Arbetsmarknadsåtgärder

2 §

Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna

Enskilda kunder skall inte hänvisas till eller anvisas arbetsmarknadsåtgärder

3) om arbetsmarknadsåtgärden skulle ge den som ordnar åtgärden sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

4) för sådana uppgifter för vilkas utförande den som anordnar åtgärden förutsätter ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004), om den enskilda kunden inte vill uppvisa det nämnda intyget.

3 §

Rättslig ställning samt ansvar för arbetarskyddet och dataskyddet

Den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden eller till arbets- och näringsbyrån.

Den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i åtgärden enligt vad som bestäms i arbetarskyddslagen (738/2002) och i lagen om unga arbetstagare.

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder tillämpas lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller annanstans. När lagen tillämpas jämföras den som ordnar åtgärden med arbetsgivare och den som deltar i åtgärden med arbetstagare. Vid arbetsmarknadsåtgärder tillämpas

det som bestäms i 2 kap. 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1, 2 och 4 mom., 3 kap. 6 §, 7 § 1—3 mom., 9 och 10 §, 4 kap. 14 och 15 §, 5 och 6 kap. samt 7 kap. 21 § 2 mom., 22 § och 24 § i nämnda lag.

Bestämmelser om straff för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns i 24 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

3 a §

Hänvisningar till straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för personregisterbrott, dataintrång, olovlig observation, olovlig avlyssning, kränkning av kommunikationshemlighet, sekretessbrott och tjänstebrott finns i strafflagen (39/1889).

5 §

Avtalets maximitid

Arbets- och näringsbyrån kan ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Den tid ett avtal eller flera avtal sammanlagt kan vara i kraft får dock inte överskrida

- 1) sex månader vid åtgärd hos samma anordnare,
- 2) 12 månader vid arbetslivsträning och arbetspraktik.

Maximitiden för arbetslivsträning börjar räknas på nytt när personen efter att maximitiden gått ut har varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader. Maximitiden för arbetspraktik börjar räknas på nytt när personen efter att maximitiden gått ut har varit arbetslös utan avbrott i minst tre månader.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehålle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp

av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

- 1) omfattas av omställningsskyddet enligt 5 a kap. 2 §, eller

11 kap

Samarbete i anslutning till verkställigheten

7 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Arbetsgivaren har för att fullfölja den skyldighet som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån,

13 kap

Sökande av ändring

3 §

Sökande av ändring i beslut om att inte tillhandahålla tjänster för arbetsgivarkunder och i beslut om arbetsgivares finansieringsansvar

Ändring i ett sådant beslut av en arbets- och näringsbyrå som avses i 4 kap. 7 § 3 mom. och i 5 a kap. 3 § 2 mom. får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Arbets- och näringsbyråns beslut ska trots ändringssökande iaktas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller besvärsmydigheten med stöd av 32 § i förvaltningsprocesslagen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.

7 kap. 3 § 4 mom. 2 a punkten i lagen är i kraft fram till den 31 december 2011. Lönesubvention som beviljats med stöd av den

kan betalas ut högst till och med den 31 december 2012.

Om de förutsättningar för att bli omfattad av omställningsskyddet som anges i 5 a kap. 2 § 1 mom. uppfylls före lagens ikraftträdande, tillämpas 5 a kap. 2 § 2 mom. i sin lydelse vid ikraftträdandet av denna lag till den del det är fråga om framförande av begäran.

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder som överenskommits före lagens ikraftträdande

tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I fråga om avtal om lönesubvention som ingåtts före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 8 kap. 1 och 5 § samt 6 § 1 mom. och 11 kap. 2 § 5 mom. 5 punkten, av dem 8 kap. 1 § sådan den lyder i lag 307/2004,
ändras 1 kap. 3 §, 5 § 1 mom. 9, 10 och 10 a-punkten samt 9 §, 2 kap. 1 §, 11 § 1 mom., 14 §, 17 § 1 mom. och 18—21 §, 8 kap. 2 § 2 mom., 3 mom. 2 punkten och 5 mom., 3 § 2 mom., 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 6 § 3 mom. och 7 § 1 mom. 4 punkten samt 11 kap. 2 § 3 mom., 4 mom. 11, 16 och 17 punkten samt 5 mom. 3 punkten, av dem 1 kap. 3 § och 2 kap. 18 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 459/2005, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten och 8 kap. 4 a § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 1217/2005, 1 kap. 5 § 1 mom. 10 punkten sådan den lyder i lag 970/2003 och 10 a-punkten sådan den lyder i nämnda lag 459/2005 samt 1 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1053/2008, 2 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 459/2005 och i lag 344/2009 samt 20 § sådan den lyder i nämnda lag 459/2005 och i lag 548/2006, samt *fogas* till 2 kap. nya 1 a och 18 a § samt till 11 kap. 2 § 4 mom. en ny 18 punkt som följer:

1 kap

Allmänna bestämmelser

3 §

Förmånstagarnas allmänna rättigheter och skyldigheter

En arbetssökande har rätt till en sysselsättningsplan på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

En förmånstagare har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning, att till arbets- och näringsbyrån lämna uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga, att fullfölja den i samarbete med arbets- och näringsbyrån utarbetade sysselsättningsplanen samt vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med:

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete eller utbildning som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller den tid i arbete eller utbildning eller det deltagande i sysselsättningsfrämjande service som förutsätts innan arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid kan betalas efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom., 4 a § eller 6 § 3 mom.

10) med *sysselsättningsplan* en plan enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med arbetssökanden,

10 a) med *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) samt en integrationsplan som avses i lagen om främjande av invandrarers integration samt mottagande av asylsökande (493/1999).

9 §

Pendlingsregion

En persons pendlingsregion sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte är befogat att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbetssökande

Berättigade till arbetslöshetsförmåner är under de förutsättningar som anges i denna lag arbetslösa arbetssökande som söker heltidsarbete. Arbetssökande som får invalidpension i form av delpension har rätt till arbetslöshetsförmåner, trots att de inte söker heltidsarbete.

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten och i 4 kap. 1 § och som är permitterad på heltid.

Som arbetssökande betraktas de som meddelar sin postadress och eventuella andra kontaktuppgifter till arbets- och näringsbyrån för att ta emot arbetserbjudanden och för eventuell annan kontakt så att de kan nå utan dröjsmål och som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice

1) är registrerade som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning,

2) har hållit sin jobsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,

3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.

En arbetssökande anses söka heltidsarbete, om syftet med jobsökningen och en eventuell sysselsättningsplan är sysselsättning i heltidsarbete.

1 a §

Rätt till arbetslöshetsförmåner för utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag, om han eller hon har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete på basis av en för Finland bindande internationell överenskommelse.

Andra än de som avses i 1 mom. och som inte är finska medborgare har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag, endast om de har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett permanent uppehållstillstånd, ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare eller uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär som beviljats på grund av familjeband.

Andra än de som avses i 1 mom. och som inte är finska medborgare har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag, endast om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är tillfälligt.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En arbetssökande som under de närmast föregående sex månaderna innan han eller hon registrerade sig som arbetslös arbetssökande har varit mindre än sex veckor på arbetsmarknaden och inte kan ange någon giltig orsak till sin frånvaro, har under 60 dagar efter det han eller hon anmälde sig som arbetslös arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner. En arbetssökande anses ha varit på

arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten eller varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

14 §

Regional rörlighet

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete inom sin pendlingsregion om hans eller hennes dagliga arbetsresa vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om

1) det enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstagar för arbetsplatsen inom vars pendlingsregion den lediga arbetsplatsen är belägen,

2) arbetet inte är ett varaktigt heltidsarbete som tryggar försörjningen,

3) det på den nya orten inte finns en tillgänglig bostad som är lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj,

4) det ska anses vara oskäligt att arbetssökanden tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper, eller

5) arbetssökanden har en vägande personlig orsak att inte ta emot arbetet.

En bostad anses vara lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj om inflyttningen i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den arbetssökandes disponibla inkomster. Bostaden ska stå till den arbetssökandes och familjens förfogande senast när den arbetssökande tar emot arbete utanför sin pendlingsregion eller omedelbart därefter.

Såsom vägande personlig orsak anses makens arbete eller företagsverksamheten när detta är nödvändigt för familjens försörjning samt egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående person, det egna hälsotillståndet eller

nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under denna tid betalas arbetslöshetsdagpenning enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

17 §

Giltig orsak att vägra delta i eller att lämna utbildning

En arbetssökande har giltig orsak att vägra delta i eller att lämna en utbildning, om den inte är eller arbete inom branschen i fråga inte vore lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga. En arbetssökande har giltig orsak att lämna en utbildning utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, om utbildningsanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för den som deltar i utbildningen eller om utbildningen väsentligt avviker från utbildnings- eller läroplanen.

18 §

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyråns handlande.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbetssökanden i förväg har underrättat ar-

bets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

18 a §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om arbetssökanden utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom annat förfarande än det som avses i 18 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran.

19 §

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

Arbetssökanden har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i följande service som arbets- och näringsbyrån erbjuder och som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen

- 1) arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice,
- 2) arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller
- 3) integrationsåtgärd för invandrare.

Arbetssökanden har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom., om den ordnas utanför arbetssökandens pendlingsregion, eller om han eller hon har någon annan orsak som kan jämföras med detta.

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta service som nämns i 1 mom., har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Arbetssökanden har giltig orsak att avbryta service som nämns i 1 mom., om servicean-

ordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller försummar att iaktta villkoren i det avtal som ingåtts om åtgärden.

20 §

Fullföljande av sysselsättningsplanen

En arbetslös arbetssökande som utan giltig orsak genom eget förfarande väsentligen försummar att följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då Arbetskraftsmyndigheten har konstaterat försummelsen.

En arbetssökande har giltig orsak att inte följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del han eller hon med stöd av 12—19 § skulle ha rätt att vägra ta emot motsvarande arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

21 §

Upprepad vägran

Om en arbetssökande upprepade gånger utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som avses i 12 § eller delta i utbildning som avses i 16 § eller om det av hans eller hennes motsvarande upprepade förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i utbildning eller sysselsättningsfrämjande service, eller söka sig till yrkesutbildning på det sätt som avses i 8 kap. 2 §, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner förrän han eller hon i minst tre månader har varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 6 § 2 mom. (*skyldighet att vara i arbete*).

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

Berättigad till arbetsmarknadsstöd är med avvikelse från 1 mom. en ung person i åldern 18—24 som saknar yrkesutbildning och som trots aktivt sökande efter arbete och till utbildning inte har kunnat ordnas arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5. För att den unga ska bevara rätten till arbetsmarknadsstöd förutsätts att han eller hon är villig att ta emot arbete och delta i utbildning och sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5, samt aktivt och fortlöpande söker sig till i 1 mom. avsedd lämplig utbildning.

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig orsak

2) har vägrat delta i arbetspraktik, arbetsprövning eller arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller avbrutit sådan service, eller

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 kap. 19 § bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetslivsträning och arbetsprövning.

3 §

Att söka till yrkesutbildning

Om det i en sysselsättningsplan enligt 5 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i en aktiveringsplan enligt 3 kap. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingår att personen skall söka in till utbildning i större omfattning än vad som anges i 1 mom., anses personen aktivt och fortlöpande söka in till utbildning om planen genomförs.

4 §

Väntetid

Väntetiden uppnås när den arbetssökande efter att ha registrerat sig som arbetslös arbetssökande, i sammanlagt fem månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, företagare eller arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten.

4 a §

Indragning av rätten till arbetsmarknadsstöd

Rätten till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid dras in för den som på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar eller vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att den maximitid som avses i 6 kap. 7 eller 9 § löpt ut och som efter att ha upphört att vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning, har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet för minst 180 dagar, om han eller hon

2) utan giltig orsak vägrar delta i sådan arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik som avses i 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och om vilken avtalats i den sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen som utarbetats tillsammans med honom eller henne,

Den vars rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid har dragits in i enlighet med 1 mom. har rätt att på nytt få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet efter att han eller hon har haft ett arbete som beaktas vid beräkningen av huruvida arbetsvillkoret uppfyllts, har deltagit i utbildning som avses i 1 mom. 1 punkten eller i sysselsättningsfräm-

jande service som avses i 1 mom. 2 punkten i minst fem månader.

6 §

Vägran och avbrytande i anslutning till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Om någon upprepade gånger förfar på det sätt som avses i 2 mom. och det därför kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill delta i åtgärder som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, är han eller hon inte berättigad till arbetsmarknadsstöd förrän han eller hon i minst tre månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller, om han eller hon är under 25 år, i utbildning som avses i 2 § 1 mom. (*skyldighet att vara i arbete*).

7 §

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den har en person som

4) deltar i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta arbets- och näringsbyrån om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

De förändringar i förmånstagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som den som får en arbetslöshetsförmån omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

11) avslutande av sådan sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 §,

16) barn som sökanden försörjer,

17) andra liknande förändringar i omständigheterna,

18) de dagar då mottagaren av arbetslöshetsförmån har deltagit i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 3—6 punkten.

Dessutom skall den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna och makens samt familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

3) förälderns eller föräldrarnas inkomster som avses i 7 kap. 6 §, om det är fråga om en person som avses i 7 kap. 9 §,

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.

I fråga om en arbetssökandens förfarande som ägt rum före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I fråga om ersättning för uppehälle som betalas för sysselsättningsfrämjande service eller annan service som inte slutförts vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 3 § 2 mom. samt 5 § och 8 § 1 mom. 3 punkten och 3 och 5 mom., av dem 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 2 mom. sådana de lyder i lag 1293/2002 och 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1293/2002, som följer:

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd samt

1) för vilken har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste 12 kalendermånaderna,

2) för vilken har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningperioden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) som har deltagit i en intervju med arbetssökande enligt 5 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken tidigare har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice samt

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska utarbeta en aktiveringsplan i samarbete med den person som avses i 3 §. Aktiveringsplanen ska revideras till dess att personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret i 5 kap. 3 eller 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål efter meddelande från Folkpensionsanstalten vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. 1 eller 2 punkten.

Kommunen ska utan dröjsmål vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 3 punkten eller 2 mom. 3 punkten.

Innan arbets- och näringsbyrån vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en sysselsättningsplan enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att arbets- och näringsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en sysselsättningsplan enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller att arbets- och näringsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande enligt 5 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en sysselsättningsplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande på grund av att han eller hon inte har registrerats

som arbetslös arbetssökande, ska kommunen vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan.

Kommunen, arbets- och näringsbyrån och personen i fråga kommer överens om aktiveringsplanens varaktighet, ändringar som gäller planen och återupptagandet av en avbruten plan. Klienten har möjlighet att få assistans av en stödperson för att utarbeta och revidera aktiveringsplanen.

Arbets- och näringsbyrån eller kommunen beslutar om planen ska anses avbruten. Planen kan anses avbruten en månad från det att personen i fråga har fått sysselsättning i arbete eller företagsverksamhet eller inlett studier på heltid som leder till ett yrke eller en examen. Arbets- och näringsbyrån eller kommunen ska höra personen i fråga innan den fattar beslut om avbrott.

8 §

Planens innehåll

I en aktiveringsplan ska ingå

3) en bedömning av i vilken mån tidigare sysselsättningsplaner och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har förverkligats, och

Om arbets- och näringsbyrån bedömer att arbete eller sysselsättningsfrämjande åtgärder inte kan erbjudas personen inom tre månader, ska arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingå i aktiveringsplanen.

Aktiveringsplanen undertecknas av arbets- och näringsbyrån, kommunen och personen i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010

4.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1215/2005, som följer:

11 §

Rätt till integrationsplan

Rätt till integrationsplan har varje i Finland bosatt invandrare som är arbetslös och i enlighet med 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice registrerad i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjä-

ning eller som får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997). Integrationsplanen för invandrare ersätter den sysselsättningsplan som avses i 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010

Helsingfors den 22 december 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Anni Sinnemäki*

1.

Lag**om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 4 kap. 2 § 2 mom., 4 § 3 mom. och 5 § samt 7 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten, 3 § 4 mom. 4 punkten och 7 § 1 mom.,
 av dem 7 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1216/2005 och 3 § 4 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 547/2006,
ändras 1 kap. 7 § 1 mom. 3, 8 och 13 punkten, 2 kap. 2 § 2 mom., II avdelningens rubrik, rubriken för 3 kap. samt 3 kap. 2 § 1 och 3 mom., 3 § 1 och 4 mom., 4 §, 5 § 1 mom. samt 6—9 §, 4 kap. 6 §, 5 och 5 a kap., 6 kap. 14 § 1 och 3 mom., 7 kap. 2 § 2 mom. 1 och 4 punkten, 3 § 3 mom., 7 § 2 mom., 8 § 1 mom., 9 § 4 mom. samt 11 § 3 mom. 2 punkten och 4 mom., 8 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten samt 3 och 5 §, 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt 13 kap. 3 §,
 av dem 3 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 4 mom. samt 7 kap. 2 § 2 mom. 1 och 4 punkten, 3 § 3 mom., 9 § 4 mom. samt 11 § 3 mom. 2 punkten och 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1216/2005, 3 kap. 7 § sådan den lyder i lag 306/2004, 3 kap. 8 § och 13 kap. 3 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 458/2005, 5 och 5 a kap. sådana de lyder jämte ändringar, 7 kap. 3 § 4 mom. 3 punkten sådan den lyder i nämnda lag 547/2006 samt 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1062/2006, och
fogas till 1 kap. 7 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 1216/2005, nya 14—16 punkter, till 3 kap. 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1216/2005, ett nytt 5 mom., och till 3 kap. en ny 6 a §, till 7 kap. en ny 1 a § och till 7 kap. 3 § 4 mom., sådant det lyder i nämnda lag 547/2006, temporärt en ny 2 a-punkt, till 7 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad lagarna 1050/2004 och 1177/2007, ett nytt 4 mom., till 8 kap. 2 § 1 mom. en ny 4 punkt, till 8 kap. en ny 3 a § samt till 11 kap. en ny 7 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap

1 kap

Allmänna bestämmelser**Allmänna bestämmelser**

7 §

7 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med:

I denna lag avses med:

 3) *arbetssökande* enskilda kunder som registrerats som arbetssökande i informations-

 3) *arbetssökande* enskilda kunder som registrerats som arbetssökande i informationssy-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

systemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft,

8) *sysselsättningsanslag* de anslag som i statsbudgeten anvisats under huvudtiteln för arbetsministeriets förvaltningsområde och som är avsedda att främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten,

13) *pendlingsregion* ett område som avses i 1 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

stemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin *jobbsökning* i kraft,

8) *sysselsättningsanslag* de anslag som i statsbudgeten anvisats under huvudtiteln för *arbets- och näringsministeriets* förvaltningsområde och som är avsedda att främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten,

13) *pendlingsregion* ett område som avses i 1 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

14) *sysselsättningsplan* en plan som arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med den arbets sökande,

15) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och en integrationsplan som avses i lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande,

16) *de minimis-stöd* stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse.

2 kap

2 kap

Principer inom offentlig arbetskraftsservice

Principer inom offentlig arbetskraftsservice

2 §

2 §

Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag

Ordning för verkställighet och användning av sysselsättningsanslag

Vid främjandet och stödandet av sysselsättning utreds först den enskilda kundens möjligheter att få arbete inom sin pendlingsregion.

Vid främjandet och stödandet av sysselsättning utreds först den enskilda kundens möjligheter att få arbete *inom den jobbsökningsregion som överenskommit med kunden.*

II AVDELNINGEN

**ARBETSKRAFTSBYRÅNS SERVICE
OCH SERVICEPROCESSEN**

3 kap

Grunder för arbetskraftsbyråns service

2 §

Bedömning av behovet av service och tillhandahållande av service

Behovet av service bedöms i växelverkan mellan kunden och arbetskraftsbyrån. *I samband med bedömningen av en arbetslös arbetssökandes servicebehov bedömer arbetskraftsbyrån kundens förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden och sannolikheten för förlängd arbetslöshet.* Utgående från bedömningen av servicebehovet tillhandahålls service som på bästa sätt tryggar tillgången på kunnig arbetskraft och främjar enskilda kunders placering på den öppna arbetsmarknaden.

Oavsett av arbetskraftsbyråns verksamhetsområde skall kunden kunna få service vid det verksamhetsställe där servicen tillhandahålls, om inte något annat bestäms genom lag.

3 §

Serviceprocessens framskridande

Kunderna erbjuds möjligheter att själva använda servicen med hjälp av självbetjäning och informationstjänst. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en kunds servicebehov eller inte leder till att han eller hon placerar sig i arbete eller utbildning eller till att en arbetsplats besätts, skall arbetskraftsbyrån tillsammans med kunden planera och ordna effektiviserad service (*serviceprocess*).

Om en arbetslös arbetssökande är en svår-
sysselsatt person eller om hans eller hennes arbetslöshet har förlängts så att han eller hon

II AVDELNINGEN

**ARBETS- OCH NÄRINGSBYRÅNS SERVICE
OCH SERVICEPROCESSEN**

3 kap

Grunder för arbets- och näringsbyråns service

2 §

Bedömning av behovet av service och tillhandahållande av service

Behovet av service bedöms i växelverkan mellan kunden och *arbets- och näringsbyrån*. Utgående från bedömningen av servicebehovet tillhandahålls service som på bästa sätt tryggar tillgången på kunnig arbetskraft och främjar enskilda kunders placering på den öppna arbetsmarknaden. *Sättet att uträtta ärenden hos arbets- och näringsbyrån samt kontakten mellan byrån och kunden bestäms utifrån det uppskattade servicebehovet.*

Oavsett *arbets- och näringsbyråns* verksamhetsområde ska kunden kunna få service vid det verksamhetsställe där servicen tillhandahålls, om inte något annat bestäms genom lag.

3 §

Serviceprocessens framskridande

Kunderna erbjuds möjligheter att själva använda servicen med hjälp av självbetjäning och informationstjänst. Om användningen av service på detta sätt inte är ändamålsenlig med tanke på en kunds servicebehov eller inte leder till att han eller hon placerar sig i arbete eller utbildning eller till att en arbetsplats besätts, ska *arbets- och näringsbyrån* tillsammans med kunden planera och ordna effektiviserad service (*serviceprocess*).

Om en arbetslös arbetssökande är en svår-
sysselsatt person eller om hans eller hennes arbetslöshet har förlängts så att han eller hon

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

löper risk att bli en svårssysselsatt person, skall Arbetskraftsbyrån effektiviserat ordna service enligt 1 och 2 mom. samt vid behov hänvisa den arbetslösa arbetssökande till annan service så som avses i 4 § 1 mom.

löper risk att bli en svårssysselsatt person, ska *arbets- och näringsbyrån* effektiviserat ordna service enligt 1 och 2 mom. samt vid behov hänvisa den arbetslösa arbetssökande till annan service så som avses i 4 § 1 mom.

Närmare bestämmelser om serviceprocessen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

4 §

4 §

*Hänvisning till andra myndigheters service**Hänvisning till andra myndigheters service*

Om den service som en enskild kund behöver inte kan ordnas som Arbetskraftsbyråns service, skall Arbetskraftsbyrån se till att vederbörande informeras om andra rehabiliteringsmöjligheter och enligt behov hänvisas till service som ordnas av social-, undervisnings- eller hälsovårdsmyndigheterna eller Folkpensionsanstalten eller någon annan anordnare av tjänster, i samarbete med de instanser som ordnar servicen.

Om den service som en enskild kund behöver inte kan ordnas som *arbets- och näringsbyråns* service, ska *arbets- och näringsbyrån* se till att *kunden* informeras om andra rehabiliteringsmöjligheter och enligt behov hänvisas till service som ordnas av social-, undervisnings- eller hälsovårdsmyndigheterna eller Folkpensionsanstalten eller någon annan anordnare av tjänster, i samarbete med de instanser som ordnar servicen.

Bestämmelser om Arbetskraftsbyråns deltagande i utarbetandet av en aktiveringsplan och skyldighet att vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för arbetslösa arbetssökande finns i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001).

5 §

5 §

*Registrering som arbetssökande**Registrering som arbetssökande*

I informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning registrerar Arbetskraftsbyrån som arbetssökande enskilda kunder som personligen begär det på Arbetskraftsbyrån. Arbetskraftsbyrån kan godkänna en begäran som framförts *elektroniskt eller* på annat sätt. Den enskilda kunden skall lämna för tillhandahållandet av offentlig Arbetskraftsservice behövliga uppgifter och utredningar om sin yrkeskompetens, arbetserfarenhet, utbildning och arbetsförmåga. En person anses ha registrerats som arbetssökande också om arbetsgivaren till Arbetskraftsbyrån för hans eller hennes del har lämnat in ett meddelande om gruppermittering enligt 5 kap. 4 § 3 mom. Arbetsavtalslagen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov om förfaringsätten vid registrering.

I informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning registrerar *arbets- och näringsbyrån* som arbetssökande enskilda kunder som *elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos arbets- och näringsbyrån*. *Arbets- och näringsbyrån* kan godkänna en begäran som framförts på annat sätt. Den enskilda kunden ska lämna för tillhandahållandet av offentlig Arbetskraftsservice behövliga uppgifter och utredningar om sin yrkeskompetens, *arbetshistoria*, utbildning och arbetsförmåga. En person anses ha registrerats som arbetssökande också om arbetsgivaren till *arbets- och näringsbyrån* för hans eller hennes del har lämnat in ett meddelande om gruppermittering enligt 5 kap. 4 § 3 mom. i arbetsavtalslagen. Genom förordning av statsrådet föreskrivs vid behov

om förfaringssätten vid registrering.

6 §

Giltighetstiden för arbetsansökan

En arbetsansökan anses ha trätt i kraft den dag då den begärts hos Arbetskraftsbyrån på det sätt som anges ovan.

Den arbetssökande skall hålla arbetsansökan i kraft på det sätt som Arbetskraftsbyrån förutsätter. *Ansökan upphör att vara i kraft om den arbetssökande*

1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin ansökan i kraft,

2) inte förnyar sin arbetsansökan hos Arbetskraftsbyrån inom den tid som Arbetskraftsbyrån har angett och på det sätt som Arbetskraftsbyrån förutsätter,

3) inte inom den tid som Arbetskraftsbyrån har angett lägger fram utredning om sin arbetshistoria och andra utredningar om omständigheter som avses i 5 § 1 mom. och som är behövliga med avseende på tillhandahållande av offentlig Arbetskraftsservice,

4) inte för Arbetskraftsbyrån lägger fram sådana uppgifter eller utredningar i anslutning till en jobbsökarplan som avses i 5 kap. 4 § 2 mom., eller

5) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov.

Sedan giltighetstiden för en arbetsansökan gått ut träder en arbetsansökan i kraft på nytt enligt vad som föreskrivs i 5 § 1 mom. och ovan i 1 mom. i denna paragraf. Om ansökan har upphört att vara i kraft till följd av ett förfarande som avses i 2 mom. 5 punkten förutsätts dessutom att en enskild kund som ansöker om att bli registrerad förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen.

6 §

Giltighetstiden för jobbsökningen

Jobbsökningen anses ha trätt i kraft den dag då *begäran om registrering som arbetssökande riktats till arbets- och näringsbyrån* på det sätt som anges i 5 §.

Den arbetssökande ska hålla *jobbsökningen* i kraft på det sätt som *arbets- och näringsbyrån* förutsätter.

6 a §

Jobbsökningen upphör att vara i kraft

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande

1) meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft,

2) inte förnyar sin jobbsökning hos arbets- och näringsbyrån inom den tid som byrån har satt ut och på det sätt som arbets- och näringsbyrån förutsätter,

3) inte inom den tid som arbets- och näringsbyrån har satt ut lägger fram utredning om sin arbetshistoria och andra utredningar om omständigheter som avses i 5 § 1 mom. och som är behövliga med avseende på tillhandahållande av offentlig Arbetskraftsservice,

4) uteblir från ett avtalat möte eller ett möte som arbets- och näringsbyrån annars i förväg informerat arbetssökanden om och som hålls för att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den,

5) inte inom den tid och på det sätt som överenskommit i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsbyrån om hur han eller hon har följt planen,

6) inte deltar i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonditionen och som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov, eller

7) inte längre uppfyller de villkor för registrering av utlänning som arbetssökande som anges i 7 §.

Sedan giltighetstiden för *jobbsökningen*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gått ut träder jobbsökningen i kraft på nytt enligt vad som föreskrivs i 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. Om jobbsökningen har upphört att vara i kraft på grund av ett förfarande som avses i 1 mom. 6 punkten, förutsätts dessutom att en enskild kund som ansöker om att bli registrerad förbinder sig att delta i åtgärder som syftar till att klarlägga arbetsförmågan och arbetskonditionen.

7 §

7 §

Registrering av utlänningar som arbetssökande

Registrering av utlänningar som arbetssökande

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbetskraftsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och utföra förvärvsarbete, registreras som arbetssökande så som anges i denna lag, om inte något annat följer av avtalen.

Sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan *arbets- och näringsbyråns* arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och utföra förvärvsarbete, registreras som arbetssökande så som anges i denna lag, om inte något annat följer av avtalen.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, registreras andra utländska medborgare och statslösa personer som arbetssökande så som anges i denna lag, om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd *av kontinuerlig karaktär* och *det inte till uppehållstillståndet hänför sig några begränsningar* som gäller arbetsgivaren.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, registreras andra utländska medborgare och statslösa personer som arbetssökande så som anges i denna lag, om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd och *uppehållstillståndet inte är förenat med några begränsningar* som gäller arbetsgivaren.

8 §

8 §

Information till arbetssökande

Information till arbetssökande

En arbetssökande skall i samband med att han eller hon registreras som arbetssökande eller omedelbart därefter informeras om den service som står till buds vid arbetskraftsbyrån och om hans eller hennes skyldighet att hålla arbetsansökan i kraft *enligt 6 § 2 mom.* samt om omställningsskydd *jämte sysselsättningsplan* enligt 5 a kap.

En arbetssökande ska i samband med att han eller hon registreras som arbetssökande eller omedelbart därefter informeras om *omständigheter som hänför sig till jobbsökningen*, den service som står till buds vid *arbets- och näringsbyrån* och om hans eller hennes skyldighet att hålla sin *jobbsökning* i kraft samt om omställningsskydd enligt 5 a kap.

En arbetslös arbetssökande skall utöver vad som föreskrivs i 1 mom. informeras *om omständigheter som hänför sig till arbetssökandet*, vid behov om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om sina allmänna skyldigheter

En arbetslös arbetssökande ska utöver vad som föreskrivs i 1 mom. vid behov informeras om andra tjänster och åtgärder som syftar till att främja hans eller hennes sysselsättning, om de allmänna skyldigheterna som arbetslösa arbetssökande enligt 9 § samt om *de viktiga*

enligt 9 § samt om påföljderna vid försum-
melse av skyldigheten enligt 6 § 2 mom. och
om viktiga arbetskraftspolitiska förutsätt-
ningar för erhållande av arbetslöshetsdag-
penning eller arbetsmarknadsstöd.

9 §

*Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbets-
sökande*

Den som är arbetslös arbetssökande har en
allmän skyldighet att aktivt söka arbete och
utbildning samt att vid behov söka sig till och
delta i service och åtgärder som främjar hans
eller hennes sökande av arbete och arbets-
marknadsfärdigheter samt i sysselsättnings-
främjande tjänster och åtgärder.

4 kap

Arbetsförmedlingstjänster

2 §

Förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling

*Arbetsförmedling för sjöfarare är förbju-
den, om avgift tas ut för den.*

4 §

*Arbetsförmedlingstjänster för enskilda kun-
der*

*Arbetslösa arbetssökande har i enlighet
med 5 kap. rätt till en jobbsökarplan som ut-
arbetas till stöd för sökandet av arbete. Ar-
betskraftsbyrån skall regelbundet ge den ar-*

arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få
arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmark-
nadsstöd.

9 §

*Allmänna skyldigheter för arbetslösa arbets-
sökande*

Den som är arbetslös arbetssökande har en
allmän skyldighet att aktivt söka arbete och
utbildning. *Den arbetssökande är också skyl-
dig att delta i intervjuer för arbetssökande
samt i utarbetande och revidering av en sys-
selsättningsplan eller en plan som ersätter
den i enlighet med det som bestäms i 5 kap.*

*Arbetslösa arbetssökande med vilka det har
utarbetats en sysselsättningsplan eller en plan
som ersätter den, är skyldiga att följa sin plan
samt att söka sig till och delta i service och
åtgärder som främjar deras jobbsökning och
arbetsmarknadsfärdigheter och sysselsätt-
ning. En arbetslös arbetssökande är dessutom
skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt
som avtalats i planen meddela hur han eller
hon har följt planen.*

4 kap

Arbetsförmedlingstjänster

2 §

Förbud att ta ut avgifter för arbetsförmedling

(2 mom. upphävs)

4 §

Arbetsförmedlingstjänster för enskilda kunder

(3 mom. upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

betssökande tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande i syfte att utarbeta, se över eller revidera planen. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om den serviceprocess för enskilda kunder som avses i 3 kap. 3 § 1 mom. samt om jobb-sökarplaner och om intervjuer för arbetssökande.

5 §

Intervjuer för arbetssökande

En arbetslös arbetssökande kallas inom en månad efter det att han eller hon har registrerats som arbetssökande till en intervju för arbetssökande, om detta inte med beaktande av hans eller hennes situation är onödigt. Vid intervjun kartläggs målen för sökande av arbete, granskas och kompletteras uppgifterna i anslutning till sökande av arbete, utreds tillbudsstående arbets- och utbildningsalternativ, bedöms behovet av service samt träffas en överenskommelse om förnyad arbetsansökan, fortsatta intervjuer och fortsatta åtgärder (inledande intervju).

Vid senare intervjuer bedöms resultaten i fråga om sökande av arbete och i vilken mån planerna har förverkligats samt utreds tillbudsstående servicealternativ och överenskommet om fortsatta åtgärder. I det sammanhanget bedöms också behovet av undersökningar i syfte att utreda arbetsförmågan och hälsotillståndet.

(5 paragraf upphävs)

6 §

Avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivarkunder

Vid de Arbetskraftsbyråer som Arbetsministeriet bestämmer kan det ordnas särskilda tjänster som kompletterar arbetsförmedlingen och svarar mot arbetsgivarens behov och som hänför sig till anskaffning och minskning av personal eller utveckling av arbetsgemenskapen (*personallösningar*) samt som service som kompletterar arbetsförmedlingen och som syftar till att skaffa tillfällig arbetskraft för arbetsgivaren, uthyrning av arbetstagare (*personaluthyrning*).

En Arbetskraftsbyrå som ordnar personal-

6 §

Avgiftsbelagda särskilda tjänster för arbetsgivarkunder

Vid de arbets- och näringsbyråer som arbets- och näringsministeriet bestämmer kan det ordnas särskilda tjänster som kompletterar arbetsförmedlingen och svarar mot arbetsgivarens behov och som hänför sig till rekrytering och minskning av personal eller utveckling av arbetsgemenskapen samt som service som kompletterar arbetsförmedlingen och som syftar till att skaffa tillfällig arbetskraft för arbetsgivaren, uthyrning av arbetstagare.

De särskilda tjänster som hänför sig till rekrytering och minskning av personal och ut-

lösningar kan komma överens med en annan Arbetskraftsbyrå (partnerbyrå) om under vilka förutsättningar och till vilka kostnader partnerbyrån deltar i marknadsföringen av dessa, i anskaffning av uppdrag och i anordnande av enskilda tjänster. Personallösningarna och underleveransservicen till dem kan också kompletteras på de grunder som anges i 3 kap. 1 §.

De avgiftsbelagda tjänsterna för arbetsgivare skall vara lönsamma för respektive Arbetskraftsbyrå och partnerbyrå. När tjänsterna ordnas ska det ses till att Arbetskraftsmyndigheten inte får en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992).

Bestämmelser om kollektivavtal som ska tillämpas i fråga om hyrda arbetstagares anställningsförhållanden finns i 2 kap. 9 § Arbetsavtalslagen. Närmare bestämmelser om personallösningar och personaluthyrning utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap

Jobbsökarplan

1 §

Utarbetande av jobbsökarplan

Arbetskraftsbyrån skall tillsammans med den arbetslösa arbetssökande utarbeta en jobbsökarplan. Om det inte är uppenbart onödigt, skall planen utarbetas senast när arbetslösheten har varat i fem månader utan avbrott. Jobbsökarplanen skall då vara specificerad.

Tillsammans med en svårssysselsatt person skall en reviderad, specificerad jobbsökarplan utarbetas. Den reviderade, specificerade jobbsökarplanen skall utan dröjsmål ses över i syfte att erbjuda effektiviserad service enligt 3 kap. 3 § 4 mom., om den arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in med stöd av 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

veckling av arbetsgemenskapen kan kompletteras på de grunder som anges i 3 kap. 1 §.

De avgiftsbelagda tjänsterna för arbetsgivare ska vara lönsamma på riksomfattande nivå. När tjänsterna ordnas ska det ses till att Arbetskraftsmyndigheten inte får en sådan dominerande ställning på marknaden som avses i 3 § 2 mom. lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992).

Bestämmelser om kollektivavtal som ska tillämpas i fråga om hyrda arbetstagares anställningsförhållanden finns i 2 kap. 9 § i Arbetsavtalslagen. Närmare bestämmelser om *de tjänster som avses i 1 mom.* utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap

Intervju med arbetssökande och sysselsättningsplan

1 §

Ordnande av intervju med arbetssökande

Arbets- och näringsbyrån ordnar en första intervju med arbetssökanden inom två veckor från jobbsökningens början, om det med beaktande av arbetssökandens situation inte är uppenbart onödigt.

Arbets- och näringsbyrån ska ge arbetssökanden möjlighet till senare intervjuer med jämna mellanrum enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju för arbetssökanden ska dock alltid ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre och i sex månader och efter sex månaders arbetslöshet alltid med sex månaders mellanrum, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

*Innehållet i jobbsökarplanen**Innehållet i intervjun med arbetssökanden*

Planen innefattar en bedömning av den arbetslöse arbetssökandens kunskaper och servicebehov. I planen överenskomms om sysselsättningsfrämjande service och åtgärder och vid behov övriga åtgärder som förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan.

En specificerad jobbsökarplan innehåller arbets- eller utbildningsplatser som den arbetslöse arbetssökande kan söka, andra sysselsättningsfrämjande åtgärder eller åtgärder som hänför sig till utredande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet. Om den arbetssökandes servicebehov förutsätter det, kan den specificerade jobbsökarplanen också uppta anlita arbetssökande och arbetskraftsbyrån under tecknar jobbsökarplanen.

Den arbetssökande och arbetskraftsbyrån

I den första intervjun med arbetssökanden kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobbsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den samt avtalas om sättet att utreda ärenden hos arbets- och näringsbyrån samt kontakten mellan byrån och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet bedömer arbets- och näringsbyrån den arbetslösa arbetssökandens förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt sannolikheten för förlängd arbetslöshet. I de senare intervjuerna bedöms dessutom hur resultatet av jobbsökningen varit och hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har följts. Samtidigt revideras planen.

I samband med att arbetssökanden intervjuas erbjuder arbets- och näringsbyrån arbets- och utbildningstillfällen som lämpar sig för arbetssökanden samt andra tjänster i enlighet med servicebehovet och sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

Närmare bestämmelser om intervjuer med arbetssökande utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

3 §

3 §

*Ersättande av jobbsökarplanen med integrationsplan eller aktiveringsplan**Utarbetande och revidering av sysselsättningsplan*

Integrationsplanen för invandrare ersätter jobbsökarplanen. Bestämmelser om invandrarers rätt till en integrationsplan samt om integrationsåtgärder och jämställande av dem med service och åtgärder enligt denna lag finns i lagen om främjande av invandrarers integration samt mottagande av asylsökande.

Om en arbetslös arbetssökande har rätt till en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, kan en aktiveringsplan utarbetas i stället för jobbsökarplanen.

Arbetslösa arbetssökande och arbetssökande som omfattas av omställningsskydd enligt 5 a kap. har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om invandrarers rätt till en integrationsplan och arbets- och näringsbyråns medverkande i utarbetandet av planen finns i lagen om främjande av invandrarers integration samt mottagande av asylsökande. Bestämmelser om arbetslösa arbetssökandes rätt till en aktiveringsplan och arbets- och näringsbyråns medverkande i utarbetandet av planen finns i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Om det inte är uppenbart onödigt, ska en sysselsättningsplan utarbetas senast vid inter-

vjun med den arbetssökande enligt 1 § 1 mom.
Sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska revideras i samband med intervjun med arbetssökande eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt. Dessutom ska planen utan dröjsmål revideras i syfte att erbjuda service enligt 3 kap. 3 § 4 mom., om den arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet har dragits in med stöd av 8 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Med arbetssökandens samtycke kan arbetsgivaren delta i utarbetandet eller revideringen av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

4 §

Samarbetsskyldighet för arbetslösa arbetssökande

En arbetslös arbetssökande är skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande samt i utarbetandet av en jobbsökarplan eller en aktiveringsplan samt att delta i service och åtgärder som överenskommit i jobbsökarplanen eller i aktiveringsplanen.

En arbetslös arbetssökande med vilken man har utarbetat en specificerad jobbsökarplan, en aktiveringsplan, en integrationsplan eller en sysselsättningsplan enligt 5 a kap. 1 § 2 mom., är skyldig att följa planen till den del man i den har kommit överens om det som avses i 2 § 2 mom. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att på det sätt som avtalats i planen på bestämda tider meddela hur han eller hon har följt planen. Om arbeidskraftsbyrån förutsätter någon annan redogörelse för hur planen har följts, skall detta skrivas in i planen.

I fråga om försummelse av samarbetsskyldigheten tillämpas vad som bestäms i 3 kap. 6 § 2 mom. 4 punkten eller i 2 kap. 20 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

4 §

Sysselsättningsplanens innehåll

Sysselsättningsplanen eller i tillämpliga delar den plan som ersätter sysselsättningsplanen ska grunda sig på den arbetssökandes egna mål som gäller arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet.

I planen överenskoms om jobbsökning och dess mål samt tjänster som stöder jobbsökningen och främjar sysselsättningen. Vid behov kan man i planen komma överens om tjänster som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan, åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet eller andra tjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller.

Arbetssökanden och arbets- och näringsbyrån ska komma överens om genomförande och uppföljning av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen och underteckna planen. Om arbets- och näringsbyrån kräver någon annan redogörelse för hur planen har följts än arbetssökandens eget meddelande, ska detta skrivas in i planen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om sysselsättningsplan, undertecknande och arkivering av planen.

5 §

Samarbetskyldighetens giltighet

Samarbetskyldigheten enligt 4 § 2 mom. i anslutning till en specificerad jobbsökarplan och en sysselsättningsplan gäller under den tid personen är arbetslös arbetssökande. Samarbetskyldigheten upphör när personen uppfyller det arbetsvillkor som förutsatts för arbetslöshetsdagpenning.

6 §

Arbetskraftsbyråns skyldigheter

Arbetskraftsbyrån skall aktivt erbjuda arbete och utbildning samt tillhandahålla tjänster och åtgärder som ingår i jobbsökarplanen samt följa hur planen genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

Arbetskraftsbyrån skall tillhandahålla sådan sysselsättningsfrämjande service som ingår i den reviderade, specificerade jobbsökarplanen och för arbetslösa arbetssökande ordna övriga åtgärder enligt planen, dock inom gränserna för de anslag som anvisats arbetskraftsbyrån.

En jobbsökarplan utgör förutsättning för

1) att en arbetslös arbetssökande skall anvisas arbete där lönesubvention beviljas för lönekostnaderna eller som anvisas sysselsättningsanslag eller där deltidstillägg enligt 7 kap. 5 § beviljas för motsvarande tid,

2) att en arbetslös arbetssökande skall hänvisas till arbetslivsträning enligt 8 kap. 1 §,

3) att sysselsättningsstöd skall beviljas en arbetslös arbetssökande för tryggande av försörjningen.

5 a kap

Omställningsskydd jämte sysselsättningsplan

1 §

Omställningsskydd

Med omställningsskydd avses i denna lag

5 §

Arbets- och näringsbyråns skyldigheter

Arbets- och näringsbyrån ska inom ramen för de anslag som anvisats byrån aktivt erbjuda arbete och utbildning samt ordna tjänster och åtgärder som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Arbets- och näringsbyrån ska också följa hur sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen genomförs och för sin del se till att serviceprocessen framskrider.

5 a kap

Omställningsskydd

1 §

Omställningsskydd

Med omställningsskydd avses i denna lag en

en åtgärdsmodell avsedd att så snabbt som möjligt finna ny sysselsättning för en uppsagd eller av arbetslöshet hotad arbetstagare.

Omställningsskyddet består av en individuell plan (sysselsättningsplan), av service och åtgärder enligt denna lag som enligt avtal skall ingå i planen samt av eventuella andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna.

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 9 kap. 2 § och 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

2 §

Rätt till sysselsättningsplan

Rätt till en sysselsättningsplan har en arbetssökande

1) som arbetsgivaren har sagt upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen och som före uppsägningstidens utgång skulle ha en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma arbetsgivare eller olika arbetsgivare.

2) som när anställningsförhållandet upphör har stått i anställningsförhållande för viss tid till samma arbetsgivare utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid till samma arbetsgivare i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna,

3) vars anställningsförhållande har upphört på grund av att arbetsavtalet gällde för viss tid och som när anställningsförhållandet upphör har en arbetshistoria hos samma eller olika arbetsgivare på sammanlagt minst fem år under de sju år som föregår upphörandet,

4) som permitteras för minst 180 dagar och som när han eller hon får meddelandet om permittering har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

5) som har varit permitterad utan avbrott för minst 180 dagar och som då har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

6) som har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen sedan en oavbruten permittering har varat minst 200 dagar och som när anställningsförhål-

åtgärdsmodell avsedd för att så snabbt som möjligt finna ny sysselsättning för en uppsagd eller av arbetslöshet hotad arbetstagare.

Omställningsskyddet består av tjänster och åtgärder enligt denna lag som överenskommits i sysselsättningsplanen samt av eventuella andra tjänster och åtgärder som utvecklar yrkesfärdigheterna.

Bestämmelser om särskilda förmåner i samband med omställningsskyddet finns i 10 kap. 1 § 3 mom. 1 punkten samt i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

2 §

Förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet

Omställningsskyddet omfattar arbetssökande

1) som arbetsgivaren har sagt upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen och som före uppsägningstidens utgång skulle ha en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma arbetsgivare eller olika arbetsgivare,

2) som när anställningsförhållandet upphör har stått i anställningsförhållande för viss tid till samma arbetsgivare utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid till samma arbetsgivare i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna,

3) vars anställningsförhållande har upphört på grund av att arbetsavtalet gällde för viss tid och som när anställningsförhållandet upphör har en arbetshistoria hos samma eller olika arbetsgivare på sammanlagt minst fem år under de sju år som föregår upphörandet,

4) som permitteras för minst 180 dagar och som när han eller hon får meddelandet om permittering har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

5) som har varit permitterad utan avbrott för minst 180 dagar och som då har den arbetshistoria som avses i 1 punkten,

6) som har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen sedan en oavbruten permittering har varat minst 200 dagar och som när anställningsförhål-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

det upphör har den arbetshistoria som avses i 1 punkten i detta moment.

Sysselsättningsplanen ska utarbetas utan dröjsmål när en arbetssökande som är berättigad till sysselsättningsplan begär det. Arbetssökanden har inte rätt till en sysselsättningsplan om begäran framställs senare än 30 dagar efter det att anställningsförhållandet upphörde eller att det krav på permitteringens längd som avses i 1 mom. 4 eller 5 punkten uppfylldes, om inte det att begäran framställs senare beror på tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, eller omständigheter som avses i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller om det inte av annan anledning är oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten till en sysselsättningsplan.

Arbetssökandens tid i arbete beaktas enligt en tillförlitlig utredning från den arbetssökande eller arbetsgivaren.

3 §

Utarbetande av sysselsättningsplan

En sysselsättningsplan utarbetas av Arbetskraftsbyrån tillsammans med den till planen berättigade arbetssökanden. Med arbetssökandens samtycke kan arbetsgivaren delta i utarbetandet av sysselsättningsplanen.

Sysselsättningsplanen undertecknas av dem som deltagit i utarbetandet av planen.

landet upphör har den arbetshistoria som avses i 1 punkten i detta moment.

För att arbetssökanden ska omfattas av omställningsskyddet förutsätts utöver det som bestäms i 1 mom. att personens jobbsökning börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att det krav på permitteringens längd som avses i 1 mom. 4 eller 5 punkten uppfylldes, om inte det att jobbsökningen började senare beror på tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, eller omständigheter som avses i 2 kap. 11 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller om det inte av annan anledning är oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten att omfattas av omställningsskyddet.

Arbets- och näringsbyrån undersöker de i 1 och 2 mom. avsedda förutsättningarna för att bli omfattad av omställningsskyddet i samband med att en sysselsättningsplan utarbetas eller revideras. Arbetssökandens tid i arbete beaktas enligt en tillförlitlig utredning från den arbetssökande eller arbetsgivaren.

3 §

Ordnanande av avgiftsbelagda särskilda tjänster för den som omfattas av omställningsskyddet

I en sysselsättningsplan som utarbetas tillsammans med en arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet kan det överenskommas om tjänster som avses i 4 kap. 6 § eller om andra för arbetsgivaren avgiftsbelagda tjänster endast om detta har överenskommit med arbetsgivaren.

Med avvikelse från 1 mom. kan arbets- och näringsbyrån besluta att arbetsgivaren ska finansiera avgiftsbelagd omplaceringsträning i form av gruppträning. Arbets- och näringsbyrån ska ge ett skriftligt beslut i saken. Arbetsgivaren kan åläggas finansieringsansvar under förutsättning att

- 1) träningen är nödvändig för att deltagarna ska kunna sysselsättas,
- 2) träningen har avtalats i varje deltagares sysselsättningsplan,
- 3) träningen genomförs innan anställningsförhållandet upphör, och
- 4) finansieringsansvaret inte kan anses vara

oskäligt med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation.

4 §

Sysselsättningsplanens innehåll

I en sysselsättningsplan utreds den arbets sökandes möjligheter till sysselsättning och utbildning samt hans eller hennes förutsättningar och ambitioner. I planen överenskoms om arbetssökande på eget initiativ och stöd för detta. I fråga om sysselsättningsplanens innehåll gäller dessutom i tillämpliga delar vad som i 5 kap. 2 § 1 mom. föreskrivs om jobbsökarplanens innehåll.

I sysselsättningsplanen kan överenskommas om personallösningar enligt 4 kap. 6 § eller om andra för arbetsgivaren avgiftsbelagda tjänster endast om detta har överenskommit med arbetsgivaren.

Med avvikelse från 2 mom. kan Arbetskraftsbyrån besluta att arbetsgivaren helt eller delvis skall finansiera avgiftsbelagd omplaceringsträning i form av gruppträning. Arbetskraftsbyrån skall ge ett skriftligt beslut i saken. Arbetsgivaren kan åläggas finansieringsansvar under förutsättning att

- 1) träningen är nödvändig för att deltagarna skall kunna sysselsättas,
- 2) träningen har överenskommit i varje deltagares sysselsättningsplan,
- 3) träningen genomförs innan anställningsförhållandet upphör, och
- 4) finansieringsansvaret inte kan anses vara oskäligt med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation.

5 §

Sysselsättningsplanens giltighet

Sysselsättningsplanen är i kraft under den tid personen i fråga är arbetssökande. Arbets- och näringsbyrån och den arbetssökande reviderar och kompletterar sysselsättningsplanen vid behov.

Sysselsättningsplanen upphör att gälla när den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut.

4 §

Tid då en person omfattas av omställningsskyddet

En person omfattas av omställningsskyddet under den tid han eller hon är arbetssökande. Arbetssökanden omfattas inte längre av omställningsskyddet när hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut.

5 §

Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån

- 1) när uppsägningsförfarandet har inletts i samarbete med arbetsgivaren och personalens företrädare kartlägga vilka tjänster enligt denna lag som behövs,
- 2) informera om vilka tjänster, åtgärder och förmåner som står till buds samt för den offentliga Arbetskraftsservicens del bistå vid ut-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Sysselsättningsplan i förhållande till jobsökarplan

En sysselsättningsplan ersätter en jobsökarplan.

Sysselsättningsplanen skall revideras med iakttagande av bestämmelserna om en specificerad jobsökarplan, om den arbetssökandes arbetslöshet har varat den tid som anges i 5 kap. 1 § 1 mom.

7 §

Arbetskraftsmyndighetens skyldigheter

I syfte att genomföra omställningsskyddet skall Arbetskraftsbyrån

1) när uppsägningsförfarandet har inletts i samarbete med arbetsgivaren och personalens företrädare kartlägga vilka tjänster enligt denna lag som behövs,

2) informera om vilka tjänster, åtgärder och förmåner som står till buds samt för den offentliga Arbetskraftsservicens del bistå vid utarbetandet och genomförandet av en handlingsplan enligt 49 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (334/2007) samt enligt 9 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2007), (13.4.2007/455)

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av arbetsgivaren ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i Arbetsavtalslagen, och

4) i enlighet med denna lag för dem som registreras som arbetslösa arbetssökande utarbeta en sysselsättningsplan och sträva efter att utan dröjsmål erbjuda de tjänster och åtgärder som överenskommit i den.

Arbetskrafts- och näringscentralens uppgift är att informera och bistå i enlighet med 1 mom. 2 punkten.

arbetandet och genomförandet av en handlingsplan enligt 49 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete inom företag (334/2007) samt enligt 9 § 1 och 2 mom. i lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2007),

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av arbetsgivaren ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i Arbetsavtalslagen, och

4) i enlighet med denna lag för dem som registreras som arbetslösa arbetssökande utarbeta en sysselsättningsplan och sträva efter att utan dröjsmål erbjuda de tjänster och åtgärder som överenskommit i den.

Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift är att informera och bistå i enlighet med 1 mom. 2 punkten.

6 kap

Tjänster för kompetensutveckling

14 §

Försäkringsskydd

För olycksfall som inträffat eller yrkessjukdom som ådragits i samband med deltagande i arbets- och utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt i avsikt att stödja yrkesvägledning och placering av handikappade i arbete eller möjligheter att kvarstå i arbete, i arbets- eller utbildningsprövning eller arbets-sökningsträning eller i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. eller vid orienteringsbesök vid läroanstalter betalas enskilda kunder ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Ersättning betalas till den del den skadade inte har rätt till minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Arbetsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i åtgärder enligt 1 mom.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

6 kap

Tjänster för kompetensutveckling

14 §

Försäkringsskydd

För olycksfall som inträffat eller yrkessjukdom som ådragits i samband med deltagande i arbets- och utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt i avsikt att stödja yrkesvägledning och placering av handikappade i arbete eller möjligheter att kvarstå i arbete, i arbets- eller utbildningsprövning eller *arbetsträning vid annan serviceenhet* eller i jobbsökarträning eller i arbetsmarknadsåtgärder enligt 8 kap. eller vid orienteringsbesök vid läroanstalter betalas enskilda kunder ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Ersättning betalas till den del den skadade inte har rätt till minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Arbets- och näringsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i åtgärder enligt 1 mom.

7 kap

Främjande av sysselsättning med hjälp av sysselsättningsanslag

1 a §

Beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet

Till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention i form av stöd enligt kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning), när den som ska anställas med lönesubventionen

- 1) är handikappad,
- 2) är svårsysselsatt,
- 3) är långtidsarbetslös,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4) har varit arbetslös utan avbrott i minst sex månader,

5) saknar yrkesutbildning,

6) har fyllt 50 år,

7) är berättigad till en integrationsplan enligt 11 § i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande.

För anställning av andra än i 1 mom. avsedda arbetslösa arbetssökande beviljas lönesubvention i form av de minimis-stöd.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas inte när lönesubvention beviljas för läroavtalsutbildning.

2 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention beviljas inte, om

1) arbetsgivaren under de nio månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat arbetstagare inom pendlingsregionen i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid,

4) arbetsgivaren får annat statligt stöd för samma tid för anställande av eller främjande av sysselsättningen för den som skall anställas med subventionen,

5) subventionen skulle snedvrída konkurrensen mellan andra som erbjuder samma produkter eller tjänster.

3 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Arbetsgivaren får inte placera den som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Genom förordning av statsrådet kan dock bestämmas om rätten i fråga om en kommun, förening och stiftelse samt ett i lagen om sociala företag (1351/2003) avsett socialt företag att placera dem som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av ar-

2 §

Förutsättningar som gäller arbetsgivare i fråga om lönesubvention

Lönesubvention beviljas inte, om

1) arbetsgivaren under de 12 månaderna närmast innan ansökan inlämnades, av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp eller permitterat arbetstagare inom pendlingsregionen i samma eller likadana uppgifter eller förkortat deras arbetstid,

4) arbetsgivaren får annat statligt stöd för samma tid för anställande av eller främjande av sysselsättningen för den som skall anställas med subventionen.

(5 punkten upphävs)

3 §

Förutsättningar som gäller anställningsförhållandet i fråga om lönesubvention

Arbetsgivaren får inte placera den som anställts med subventionen i uppgifter hos någon annan anordnare av arbete. Genom förordning av statsrådet kan *det* dock bestämmas om rätten i fråga om en kommun, förening och stiftelse, *privat arbetskraftsservice* samt ett i lagen om sociala företag (1351/2003) avsett socialt företag att placera dem som anställts med subventionen i uppgifter hos nå-

bete och om villkoren för sådan vidareplacering.

Företag kan beviljas lönesubvention på grundval av arbetsavtal som gäller tills vidare. På grundval av arbetsavtal för viss tid kan företaget dock beviljas lönesubvention

- 3) för läroavtalsutbildning,
4) för utförande av skogsförbättringsarbeten.

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggnad av försörjningen

9 §

Sysselsättningsstödet belopp

Lönesubventionen kan vara högst så stor som arbetsgivarens lönekostnader för en arbetstagare som anställts med subventionen. Lönesubvention betalas inte, om lönekostnaderna per månad är mindre än beloppet av grunddelen per månad. Genom förordning av statsrådet bestäms om de lönekostnader för olika arbetsgivare som skall täckas med hjälp av den högsta förhöjda lönesubventionen och om avdrag för det stöd som överstiger lönekostnadernas maximibelopp.

gon annan anordnare av arbete och om villkoren för sådan vidareplacering.

Företag kan beviljas lönesubvention på grundval av arbetsavtal som gäller tills vidare. På grundval av arbetsavtal för viss tid kan företaget dock beviljas lönesubvention

2 a) för anställning av andra än i 1 punkten avsedda arbetslösa arbetssökande som inte fyllt 25 år och som varit arbetslösa minst tre månader utan avbrott,

- 3) för läroavtalsutbildning.
(4 punkten upphävs)

5 §

Sysselsättningsstöd för tryggnad av försörjningen

9 §

Sysselsättningsstödet belopp

Startpeng beviljas i form av de minimistöd.

Lönesubventionen kan vara högst så stor som arbetsgivarens lönekostnader för en arbetstagare som anställts med subventionen. Den lönesubvention som för anställning av en person som avses i 1 a § 1 mom. 2–7 punkten beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet får utgöra högst 50 procent av lönekostnaderna och för anställning av en handikappad högst 75 procent av lönekostnaderna. Lönesubvention betalas inte, om lönekostnaderna per månad är mindre än beloppet av grunddelen per månad. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de lönekostnader för olika arbetsgivare som ska täckas med hjälp av den högsta förhöjda lönesubventionen och om avdrag för det stöd som överstiger lönekostnadernas maximibelopp.

11 §

*Sysselsättningsstödet*s varaktighet

Med avvikelse från 1 och 2 mom. kan lönesubvention beviljas för sociala företag som avses i lagen om sociala företag

2) för 24 månader i sänder per person, om den som anställs med subventionen är långtidsarbetslös eller en svårssysselsatt person,

Med avvikelse från 1 mom. kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader om ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en kommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person för att planera och ordna arbets- och utbildningsplatser för arbetslösa eller vidtar andra sysselsättningsfrämjande åtgärder.

8 kap

Arbetsmarknadsåtgärder

2 §

Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna

Enskilda kunder skall inte hänvisas till eller anvisas arbetsmarknadsåtgärder

11 §

*Sysselsättningsstödet*s varaktighet

Med avvikelse från 1 och 2 mom. kan lönesubvention beviljas för sociala företag som avses i lagen om sociala företag

2) för 12 månader i sänder per person, om den som anställs med subventionen är långtidsarbetslös,

Med avvikelse från 1 mom. kan lönesubvention beviljas för högst 24 månader om ett statligt ämbetsverk eller en statlig inrättning, en kommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person för att planera och ordna arbets- och utbildningsplatser för arbetslösa eller vidtar andra sysselsättningsfrämjande åtgärder. *Det som sägs ovan tillämpas inte på föreningar eller stiftelser som bedriver näringsverksamhet.*

8 kap

Arbetsmarknadsåtgärder

2 §

Begränsningar i fråga om arbetsmarknadsåtgärderna

Enskilda kunder skall inte hänvisas till eller anvisas arbetsmarknadsåtgärder

3) om arbetsmarknadsåtgärden skulle ge den som ordnar åtgärden sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

4) för sådana uppgifter för vilkas utförande den som anordnar åtgärden förutsätter ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004), om den enskilda kunden inte vill uppvisa det nämnda intyget.

3 §

Rättslig ställning och ansvar för arbetarskyddet

Den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden eller till Arbetskraftsbyrån.

Den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i åtgärden enligt vad som bestäms i Arbetarskyddslagen (738/2002) och i lagen om unga arbetstagare.

3 §

Rättslig ställning samt ansvar för arbetarskyddet och dataskyddet

Den som deltar i en arbetsmarknadsåtgärd står inte i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden eller till Arbets- och näringsbyrån.

Den som ordnar arbetsmarknadsåtgärden ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i åtgärden enligt vad som bestäms i Arbetarskyddslagen (738/2002) och i lagen om unga arbetstagare.

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder tillämpas lagen om integritetsskydd i arbetslivet, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller annanstans. När lagen tillämpas jämföras den som ordnar åtgärden med arbetsgivare och den som deltar i åtgärden med arbetstagare. Vid arbetsmarknadsåtgärder tillämpas det som bestäms i 2 kap. 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1, 2 och 4 mom., 3 kap. 6 §, 7 § 1-3 mom., 9 och 10 §, 4 kap. 14 och 15 §, 5 och 6 kap. samt 7 kap. 21 § 2 mom., 22 § och 24 § i nämnda lag.

Bestämmelser om straff för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns i 24 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

3a §

Hänvisningar till straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för personregisterbrott, dataintrång, olovlig observation, olovlig avlyssning, kränkning av kommunikationshemlighet, sekretessbrott och tjänstebrott finns i strafflagen (39/1889).

5 §

Avtalets maximitid

Arbetskraftsbyrån kan ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Den tid ett avtal eller flera avtal sammanlagt kan vara i kraft får dock inte överskrida

5 §

Avtalets maximitid

Arbets- och näringsbyrån kan ingå avtal om arbetsmarknadsåtgärder för den tid målet för åtgärden, främjandet av arbetsmarknadsfärdigheterna, beräknas ta i anspråk. Den tid ett avtal eller flera avtal sammanlagt kan vara i kraft får dock inte överskrida

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

- 1) sex månader vid arbetsprovning hos samma anordnare,
- 2) 10 månader vid arbetslivsträning,
- 3) 12 månader vid arbetspraktik

Med avvikelse från 1 mom. kan dock ett avtal eller flera avtal om arbetslivsträning sammanlagt vara i kraft högst 12 månader per arbetssökande som är berättigad till arbetsmarknadsstöd. Av särskilda skäl, såsom förebyggande av utslagning från arbetsmarknaden, kan den tid flera avtal om arbetslivsträning eller arbetspraktik för den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd sammanlagt kan vara i kraft uppgå till högst 18 månader.

Den maximitid som avses i 1 mom. 2 punkten börjar räknas på nytt när en arbetssökande på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

De maximitider som avses i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. börjar räknas på nytt när en arbetssökande har uppfyllt det arbetsvillkor som utgör förutsättning för arbetslöshetsdagpenning, fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden och har rätt till arbetsmarknadsstöd. Maximitiden börjar räknas på nytt också i fråga om en sådan till arbetsmarknadsstöd berättigad person som efter arbetspraktiken eller arbetslivsträningen fått arbetsmarknadsstöd för minst 500 dagar på basis av arbetslöshet.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehålle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

- 1) har rätt till en sysselsättningsplan med stöd av 5 a kap. 2 §, eller
-

- 1) sex månader vid åtgärd hos samma anordnare,

- 2) 12 månader vid arbetslivsträning och arbetspraktik.

Maximitiden för arbetslivsträning börjar räknas på nytt när personen efter att maximitiden gått ut har varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader. Maximitiden för arbetspraktik börjar räknas på nytt när personen efter att maximitiden gått ut har varit arbetslös utan avbrott i minst tre månader.

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehålle

1 §

Rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd kan beviljas som ersättning för flyttningskostnader till ett belopp av högst 700 euro, om den arbetssökande övergår i arbete utanför sin pendlingsregion och

- 1) omfattas av omställningsskyddet enligt 5 a kap. 2 §, eller
-

11 kap

Samarbete i anslutning till verkställighe-
ten

11 kap

Samarbete i anslutning till verkställigheten

7 §

Arbetsgivarens rätt att få uppgifter

Arbetsgivaren har för att fullfölja den skyldighet som anges i 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen rätt att oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter avgiftsfritt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetsökande vid arbets- och näringsbyrån,

13 kap

Sökande av ändring

3 §

Sökande av ändring i beslut om att inte tillhandahålla tjänster för arbetsgivarkunder och i beslut om arbetsgivares finansieringsansvar

Ändring i ett sådant beslut av en Arbetskraftsbyrå som avses i 4 kap. 7 § 3 mom. och i 5 a kap. 4 § 3 mom. får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Arbetskraftsbyråns beslut skall trots ändringssökandet iakttas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller besvärsmydigheten med stöd av 32 § förvaltningsprocesslagen bestämmer något annat.

13 kap

Sökande av ändring

3 §

Sökande av ändring i beslut om att inte tillhandahålla tjänster för arbetsgivarkunder och i beslut om arbetsgivares finansieringsansvar

Ändring i ett sådant beslut av en Arbets- och näringsbyrå som avses i 4 kap. 7 § 3 mom. och i 5 a kap. 3 § 2 mom. får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Arbets- och näringsbyråns beslut ska trots ändringssökande iakttas till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut eller besvärsmydigheten med stöd av 32 § i förvaltningsprocesslagen bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.

7 kap. 3 § 4 mom. 2 a punkten i lagen är i kraft fram till den 31 december 2011. Lönesubvention som beviljats med stöd av den kan betalas ut högst till och med den 31 december 2012.

Om de föruttsättningar för att bli omfattad av omställningsskyddet som anges i 5 a kap. 2 § 1 mom. uppfylls före lagens ikraftträdande, tillämpas 5 a kap. 2 § 2 mom. i sin lydelse vid ikraftträdandet av denna lag till den del det är fråga om framförande av begäran.

I fråga om arbetsmarknadsåtgärder som överenskommits före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

I fråga om avtal om lönesubvention som ingåtts före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 8 kap. 1 och 5 § samt 6 § 1 mom. och 11 kap. 2 § 5 mom. 5 punkten, av dem 8 kap. 1 § sådan den lyder i lag 307/2004,
ändras 1 kap. 3 §, 5 § 1 mom. 9, 10 och 10 a-punkten samt 9 §, 2 kap. 1 §, 11 § 1 mom., 14 §, 17 § 1 mom. och 18—21 §, 8 kap. 2 § 2 mom., 3 mom. 2 punkten och 5 mom., 3 § 2 mom., 4 § 2 mom., 4 a § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 6 § 3 mom. och 7 § 1 mom. 4 punkten samt 11 kap. 2 § 3 mom., 4 mom. 11, 16 och 17 punkten samt 5 mom. 3 punkten, av dem 1 kap. 3 § och 2 kap. 18 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 459/2005, 1 kap. 5 § 1 mom. 9 punkten och 8 kap. 4 a § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. sådana de lyder i lag 1217/2005, 1 kap. 5 § 1 mom. 10 punkten sådan den lyder i lag 970/2003 och 10 a-punkten sådan den lyder i nämnda lag 459/2005 samt 1 kap. 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1053/2008, 2 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 459/2005 och i lag 344/2009 samt 20 § sådan den lyder i nämnda lag 459/2005 och i lag 548/2006, samt *fogas* till 2 kap. nya 1 a och 18 a § samt till 11 kap. 2 § 4 mom. en ny 18 punkt som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

3 §

Förmånstagarnas allmänna rättigheter och skyldigheter

En arbetssökande har rätt till en jobbsökarplan och en sysselsättningsplan på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

En förmånstagare har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning, att till arbetskraftsbyrån lämna uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin arbetserfarenhet, utbildning och arbetsförmåga, att fullfölja den i samarbete med arbetskraftsbyrån utarbetade jobbsökarplanen samt vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

Föreslagen lydelse

1 kap

Allmänna bestämmelser

3 §

Förmånstagarnas allmänna rättigheter och skyldigheter

En arbetssökande har rätt till en *sysselsättningsplan* på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

En förmånstagare har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning, att till *arbets- och näringsbyrån* lämna uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin *arbetshistoria*, utbildning och arbetsförmåga, att fullfölja den i samarbete med *arbets- och näringsbyrån* utarbetade *sysselsättningsplanen* samt vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med:

9) *skyldighet att vara i arbete* den tid i arbete eller utbildning som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller den tid i arbete eller utbildning eller det deltagande i en arbetskraftspolitisk åtgärd som förutsätts innan arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid kan betalas efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom., 4 a § eller 6 § 3 mom.

10) *jobbsökarplan* en plan enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som utarbetats för att utreda och förbättra sysselsättningsförutsättningarna för en arbetslös arbetsökande,

10 a) *sysselsättningsplan* en plan enligt 5 a kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice som utarbetats för att utreda en arbetssökandes möjligheter till sysselsättning och utbildning samt hans eller hennes förutsättningar och ambitioner,

5 §

Definitioner

I denna lag avses med:

9) **skyldighet att vara i arbete** den tid i arbete eller utbildning som förutsätts innan en arbetslöshetsförmån kan betalas efter upprepat förfarande som avses i 8 punkten och som visar att personen i fråga inte vill ta emot arbete, eller den tid i arbete eller utbildning eller det deltagande i *sysselsättningsfrämjande service* som förutsätts innan arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid kan betalas efter ett förfarande som avses i 8 kap. 2 § 3 mom., 4 a § eller 6 § 3 mom.

10) med **sysselsättningsplan** en plan enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som *arbets- och näringsbyrån utarbetat tillsammans med arbetssökanden*,

10 a) med **plan som ersätter sysselsättningsplanen** en aktiveringsplan som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) samt en integrationsplan som avses i lagen om främjande av invandrarens integration samt mottagande av asylsökande (493/1999).

9 §

Pendlingsregion

En persons pendlingsregion är, om inte något annat följer av särskilda skäl, hans eller hennes boningskommun samt de kommuner där personer från boningskommunen allmänt har sina arbetsplatser eller där det med motsvarande tidsåtgång och till motsvarande kostnader är möjligt att ha sin sedvanliga dagliga arbetsplats.

Pendlingsregionerna definieras genom förordning av arbets- och näringsministeriet i samarbete med de kommissioner för främjande av sysselsättningen (*sysselsättningskommission*) som avses i 11 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

9 §

Pendlingsregion

En persons pendlingsregion sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte är befogat att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning.

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbetssökande

Berättigade till arbetslöshetsförmåner är under de förutsättningar som anges i denna lag arbetslösa arbetssökande som saknar heltidsarbete och söker sådant och som står till arbetsmarknadens förfogande på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden och som inte kan erbjudas arbete eller anvisas utbildning. Arbetssökande som får invalidpension i form av delpension har rätt till arbetslöshetsförmåner, trots att de inte söker heltidsarbete.

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten och i 4 kap. 1 § och som är permitterad på heltid. Som arbetssökande betraktas den som är registrerad som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft vid arbets- och näringsbyrån på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som för arbetserbjudanden och annan kontakt har meddelat arbets- och näringsbyrån sin postadress och eventuell annan kontaktinformation med vars hjälp han eller hon kan nås utan dröjsmål.

En arbetssökande anses söka heltidsarbete, om syftet med arbetsansökan och en eventuell jobbsökarplan eller sysselsättningsplan är sysselsättning i heltidsarbete.

2 kap

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för er-
hållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbetssökande

Berättigade till arbetslöshetsförmåner är under de förutsättningar som anges i denna lag arbetslösa arbetssökande som söker heltidsarbete. Arbetssökande som får invalidpension i form av delpension har rätt till arbetslöshetsförmåner, trots att de inte söker heltidsarbete.

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten och i 4 kap. 1 § och som är permitterad på heltid.

Som arbetssökande betraktas de som meddelar sin postadress och eventuella andra kontaktuppgifter till arbets- och näringsbyrån för att ta emot arbetserbjudanden och för eventuell annan kontakt så att de kan nås utan dröjsmål och som på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice

1) är registrerade som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning,

2) har hållit sin jobbsökning i kraft vid arbets- och näringsbyrån,

3) sköter ärenden hos arbets- och näringsbyrån så som byrån förutsätter.

En arbetssökande anses söka heltidsarbete, om syftet med jobbsökningen och en eventuell sysselsättningsplan är sysselsättning i heltidsarbete.

1 a §

Rätt till arbetslöshetsförmåner för utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har rätt till arbetslöshetsförmåner enligt denna lag, om han eller hon har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete på basis av en för Finland bindande internationell överenskommelse.

Andra än de som avses i 1 mom. och som inte är finska medborgare har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag, endast om de har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett permanent uppehållstillstånd, ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare eller uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär som beviljats på grund av familjeband.

Andra än de som avses i 1 mom. och som inte är finska medborgare har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag, endast om de har rätt att utföra förvärvsarbete med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är tillfälligt.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En arbetssökande som under de närmast föregående sex månaderna innan han eller hon registrerade sig som arbetslös arbetssökande har varit mindre än sex veckor på arbetsmarknaden och inte kan ange någon giltig orsak till sin frånvaro, har under 60 dagar efter det han eller hon anmälde sig som arbetslös arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner. En arbetssökande anses ha varit på arbetsmarknaden, om han eller hon har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller deltagit i en arbetskraftspolitisk åtgärd eller varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En arbetssökande som under de närmast föregående sex månaderna innan han eller hon registrerade sig som arbetslös arbetssökande har varit mindre än sex veckor på arbetsmarknaden och inte kan ange någon giltig orsak till sin frånvaro, har under 60 dagar efter det han eller hon anmälde sig som arbetslös arbetssökande inte rätt till arbetslöshetsförmåner. En arbetssökande anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten eller varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

14 §

Regional rörlighet

En arbetssökande som saknar familj kan inte utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner vägra att ta emot sådant honom eller henne erbjudet heltidsarbete av bestående natur utanför sin pendlingsregion som tryggar hans eller hennes utkomst, om det på den nya orten finns tillgång till en bostad som lämpar sig för den arbetslösa. Detsamma gäller en arbetssökande med familj, om det på den nya orten finns tillgång till en lämplig bostad för den arbetslösa och familjen. En bostad anses vara lämplig om inflyttning i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den arbetssökandes disponibla inkomster. Bostaden skall stå till den arbetssökandes och familjens förfogande senast när den arbetssökande tar emot arbete inom en annan pendlingsregion eller omedelbart därefter.

Tillämpningen av 1 mom. förutsätter att arbetskraftsbyrån genom arbetserbjudanden eller på något annat tillförlitligt sätt har utrett att lämplig arbetskraft från den pendlingsregion där den lediga arbetsplatsen finns uppenbart inte står att få till arbetsplatsen.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utanför sin pendlingsregion, om det skall anses vara oskäligt att han eller hon tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete som erbjuds honom

14 §

Regional rörlighet

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete inom sin pendlingsregion om hans eller hennes dagliga arbetsresa vid heltidsarbete skulle överstiga i genomsnitt tre timmar och vid deltidarbete i genomsnitt två timmar.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot erbjudet arbete utanför sin pendlingsregion, om

1) det enligt arbets- och näringsbyråns bedömning kan fås sådana lämpliga arbetstagare för arbetsplatsen inom vars pendlingsregion den lediga arbetsplatsen är belägen,

2) arbetet inte är ett varaktigt heltidsarbete som tryggar försörjningen,

3) det på den nya orten inte finns en tillgänglig bostad som är lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj,

4) det ska anses vara oskäligt att arbetssökanden tar emot arbetet med beaktande av hans eller hennes språkkunskaper, eller

5) arbetssökanden har en vägande personlig orsak att inte ta emot arbetet.

En bostad anses vara lämplig för arbetssökanden och hans eller hennes familj om inflyttningen i den inte avsevärt försämrar boendet och om kostnaderna för den inte avsevärt minskar den arbetssökandes disponibla inkomster. Bostaden ska stå till den arbetssökandes och familjens förfogande senast när den arbetssökande tar emot arbete utanför sin pendlingsregion eller omedelbart därefter.

Såsom vägande personlig orsak anses makens arbete eller företagsverksamheten när detta är

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

eller henne utanför hans eller hennes pendlingsregion av en vägande personlig orsak. Såsom vägande personlig orsak anses makens arbete eller företagsverksamhet när detta är nödvändigt för familjens försörjning, egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående person, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under denna tid betalas arbetslöshetsdagpenning enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

17 §

Giltig orsak att vägra delta i eller att lämna utbildning

En arbetssökande har giltig orsak att vägra delta i eller att lämna en utbildning, om den inte är eller arbete inom branschen i fråga inte vore lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga. En arbetssökande har giltig orsak att lämna en utbildning utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, om utbildningsanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för den som deltar i åtgärden eller om utbildningen väsentligt avviker från utbildnings- eller läroplanen.

18 §

Vägran att delta i utarbetandet av en jobbsökarplan eller en sysselsättningsplan eller i en arbetskraftspolitisk åtgärd

En arbetssökande som vägrar delta i utarbetandet av en jobbsökarplan eller som vägrar delta i sådan revidering av en sysselsättningsplan som avses i 5 a kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskraftsservice är inte berättigad till arbetslöshetsför-

nödvändigt för familjens försörjning samt egna, makens eller barnens studier eller skolgång, om dessa är bundna till orten, vård av en nära släkting eller någon annan närstående person, det egna hälsotillståndet eller nära släktingars hälsotillstånd eller någon annan med dessa jämförbar orsak. En anskaffad bostad kan anses som en sådan orsak.

En arbetssökande har giltig orsak att vägra ta emot arbete utomlands, dock inte i en sådan stat där han eller hon söker arbete och till honom eller henne under denna tid betalas arbetslöshetsdagpenning enligt en för Finland bindande internationell rättsakt.

17 §

Giltig orsak att vägra delta i eller att lämna utbildning

En arbetssökande har giltig orsak att vägra delta i eller att lämna en utbildning, om den inte är eller arbete inom branschen i fråga inte vore lämpligt för honom eller henne med beaktande av hans eller hennes hälsotillstånd och arbetsförmåga. En arbetssökande har giltig orsak att lämna en utbildning utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, om utbildningsanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för den som deltar i utbildningen eller om utbildningen väsentligt avviker från utbildnings- eller läroplanen.

18 §

Uteblivande från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas

En arbetssökande som uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under de 15 dagar som följer efter uteblivandet från mötet. Rätten till förmånen fås dock tillbaka tidigast

månar under 60 dagar från vägran.

En arbetssökande som utan i 4 mom. avsedd eller därmed jämförbar giltig orsak vägrar att delta i arbetsprövning, arbetslivsträning eller någon annan med dessa jämförbar sysselsättningsfrämjande åtgärd som måste anses skälig och som Arbetskraftsbyrån erbjuder och som ingår i jobbsökarplanen eller sysselsättningsplanen, har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran. (23.6.2005/459)

Vad som bestäms i 2 mom. tillämpas på den som får arbetslöshetsdagpenning endast om vägran upprepas.

En arbetssökande har alltid rätt att vägra delta i arbetsprövning eller arbetslivsträning som ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion.

den dag då en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet med utarbetandet eller revideringen av planen beror på arbets- och näringsbyråns handlande.

Det som sägs i 1 mom. tillämpas inte, om arbetssökanden uteblir från mötet på grund av sjukdom eller, olycksfall eller av en orsak som inte beror på personen själv. En tidsperiod utan ersättning föreläggs inte heller när arbetssökanden i förväg har underrättat arbets- och näringsbyrån om att han eller hon är förhindrad att komma till mötet där en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den ska utarbetas eller revideras och arbets- och näringsbyrån godkänner den orsak som arbetssökanden angett för att mötet ska senareläggas.

18 a §

Vägran att utarbeta sysselsättningsplan

Om arbetssökanden utan giltig orsak vägrar att utarbeta eller revidera en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den eller genom annat förfarande än det som avses i 18 § orsakar att planen inte kan utarbetas eller revideras, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran.

19 §

Avbrytande av en Arbetskraftspolitisk åtgärd

En arbetssökande som utan i 2 mom. avsedd eller därmed jämförbar giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta arbetsprövning, arbetslivsträning eller någon annan med dessa jämförbar sysselsättningsfrämjande åtgärd som måste anses skälig, har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

19 §

Vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service och avbrytande av servicen

Arbetssökanden har inte rätt till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar från vägran om han eller hon utan giltig orsak vägrar att delta i följande service som arbets- och näringsbyrån erbjuder och som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen

1) arbetsprövning eller arbetslivsträning enligt 8 kap. i lagen om offentlig Arbetskraftsservice,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

En arbetssökande har giltig orsak att avbryta arbetslivsträning eller arbetsprövning utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner,

1) när han eller hon i sammanlagt sex månader skött uppgifter hos en och samma arbetslivstränings- eller arbetsprövningsarrangör, eller

2) om arbetslivstränings- eller arbetsprövningsarrangören väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för dem som deltar i åtgärden eller försummar att iaktta villkoren i avtalet om åtgärden.

20 §

Följande av jobbsökarplanen och sysselsättningsplanen

En arbetslös arbetssökande som utan giltig orsak genom eget förfarande väsentligen försummar att följa sin individuella jobbsökarplan, aktiveringsplan, integrationsplan eller sysselsättningsplan, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då Arbetskraftsmyndigheten har konstaterat försummelsen.

En arbetssökande har giltig orsak att inte följa sin jobbsökarplan eller sysselsättningsplan till den del han eller hon med stöd av 12—19 § skulle ha rätt att vägra ta emot motsvarande arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

21 §

Upprepad vägran

Om en arbetssökande upprepade gånger utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som avses i 12 § eller delta i utbildning som avses i 16 § eller om det av hans eller hennes

2) arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap. i lagen om offentlig Arbetskraftsservice, eller

3) integrationsåtgärd för invandrare.

Arbetssökanden har giltig orsak att vägra delta i sådan sysselsättningsfrämjande service som nämns i 1 mom., om den ordnas utanför arbetssökandens pendlingsregion, eller om han eller hon har någon annan orsak som kan jämföras med detta.

En arbetssökande som utan giltig orsak avbryter eller av eget förvållande måste avbryta service som nämns i 1 mom., har under 60 dagar efter avbrytandet inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Arbetssökanden har giltig orsak att avbryta service som nämns i 1 mom., om serviceanordnaren väsentligen försummar sitt ansvar för arbetarskyddet för deltagaren eller försummar att iaktta villkoren i det avtal som ingåtts om åtgärden.

20 §

Fullföljande av sysselsättningsplanen

En arbetslös arbetssökande som utan giltig orsak genom eget förfarande väsentligen försummar att följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, är inte berättigad till arbetslöshetsförmåner under 60 dagar. Tiden räknas från den dag då Arbetskraftsmyndigheten har konstaterat försummelsen.

En arbetssökande har giltig orsak att inte följa sin sysselsättningsplan eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del han eller hon med stöd av 12—19 § skulle ha rätt att vägra ta emot motsvarande arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder.

21 §

Upprepad vägran

Om en arbetssökande upprepade gånger utan giltig orsak vägrar ta emot arbete som avses i 12 § eller delta i utbildning som avses i 16 § eller om det av hans eller hennes motsvarande

motsvarande förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i utbildning eller sysselsättningsfrämjande åtgärder, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner förrän han eller hon i minst tre månader har varit i arbete eller deltagit i utbildning som räknas in i arbetsvillkoret (skyldighet att vara i arbete).

upprepade förfarande annars kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill ta emot arbete eller delta i utbildning eller sysselsättningsfrämjande service, eller söka sig till yrkesutbildning på det sätt som avses i 8 kap. 2 §, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner förrän han eller hon i minst tre månader har varit i sådant arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt 6 § 2 mom. (skyldighet att vara i arbete).

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

1 §

Utlänning

En person som inte är finsk medborgare har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag, om han eller hon har obegränsad rätt att utföra förvärvsarbete på basis av en för Finland bindande internationell överenskommelse eller med stöd av ett permanent uppehållstillstånd eller ett uppehållstillstånd av kontinuerlig karaktär som beviljats på grund av familjeband.

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

Berättigad till arbetsmarknadsstöd är med avvikelse från 1 mom. en ung person i åldern 18–24 som saknar yrkesutbildning och som trots aktivt sökande efter arbete och till utbildning inte har kunnat ordnas arbete, utbildning eller någon arbetskraftspolitisk åtgärd. För att han eller hon skall bevara rätten till arbetsmarknadsstöd förutsätts att han eller hon är villig att ta emot arbete och delta i utbildning och arbetskraftspolitiska åtgärder, samt aktivt och fortlöpande söker sig till i 1 mom. avsedd lämplig utbildning.

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig

8 kap

Särskilda arbetskraftspolitiska begränsningar för arbetsmarknadsstöd

(upphävs)

2 §

Unga som saknar yrkesutbildning

Berättigad till arbetsmarknadsstöd är med avvikelse från 1 mom. en ung person i åldern 18–24 som saknar yrkesutbildning och som trots aktivt sökande efter arbete och till utbildning inte har kunnat ordnas arbete, utbildning eller sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 § 2 mom. 1–5. För att den unga ska bevara rätten till arbetsmarknadsstöd förutsätts att han eller hon är villig att ta emot arbete och delta i utbildning och sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 § 2 mom. 1–5, samt aktivt och fortlöpande söker sig till i 1 mom. avsedd lämplig utbildning.

En ung person som saknar yrkesutbildning har inte rätt att få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet, om han eller hon utan giltig orsak

tig orsak

2) har vägrat delta i arbetspraktik, arbetsprövning eller rehabilitering eller avbrutit en sådan åtgärd, eller

2) har vägrat delta i arbetspraktik, arbetsprövning eller *arbets- och utbildningsprövning enligt 6 kap i lagen om offentlig arbetskraftsservice*, eller avbrutit sådan service, eller

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 kap. 18 och 19 § bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetslivsträning och arbetsprövning.

I fråga om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetspraktik tillämpas vad som i 2 kap. 19 § bestäms om giltig orsak att vägra delta i eller att avbryta arbetslivsträning och arbetsprövning.

3 §

3 §

Att söka till yrkesutbildning

Att söka till yrkesutbildning

Om det i en jobbsökarplan enligt 5 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i en aktiveringsplan enligt 3 kap. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingår att personen skall söka in till utbildning i större omfattning än 1 mom. anger, anses personen aktivt och fortlöpande söka in till utbildning om planen genomförs.

Om det i en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice eller i en aktiveringsplan enligt 3 kap. i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingår att personen skall söka in till utbildning i större omfattning än vad som anges i 1 mom., anses personen aktivt och fortlöpande söka in till utbildning om planen genomförs.

4 §

4 §

Väntetid

Väntetid

Väntetiden uppnås när den arbetssökande efter att han eller hon, efter att ha registrerat sig som arbetslös arbetssökande, i sammanlagt fem månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, företagare eller arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån eller deltagit i en arbetskraftspolitisk åtgärd.

Väntetiden uppnås när den arbetssökande efter att ha registrerat sig som arbetslös arbetssökande, i sammanlagt fem månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, företagare eller arbetslös arbetssökande vid *arbets- och näringsbyrån* eller deltagit i *sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1—5 punkten*.

4 a §

4 a §

Indragning av rätten till arbetsmarknadsstöd

Indragning av rätten till arbetsmarknadsstöd

Rätten till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid dras in för den som på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd

Rätten till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid dras in för den som på grundval av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst

för minst 500 dagar eller vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att den maximitid som avses i 6 kap. 7 eller 9 § löpt ut och som efter att ha upphört att vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning, har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet för minst 180 dagar, om han eller hon

500 dagar eller vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att den maximitid som avses i 6 kap. 7 eller 9 § löpt ut och som efter att ha upphört att vara berättigad till arbetslöshetsdagpenning, har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet för minst 180 dagar, om han eller hon

2) utan giltig orsak vägrar delta att i sådan arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik som avses i 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och om vilken avtalats i den jobbsökar-, aktiverings- eller integrationsplan som utarbetats tillsammans med personen,

2) utan giltig orsak vägrar delta i sådan arbetsprövning, arbetslivsträning eller arbetspraktik som avses i 8 kap. i lagen om offentlig arbetskraftsservice och om vilken avtalats i den *sysseleättningsplan eller den plan som ersätter sysseleättningsplanen* som utarbetats tillsammans med honom eller henne,

En person vars rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid har dragits in i enlighet med 1 mom. har rätt att på nytt få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet efter att han eller hon har haft ett arbete som beaktas vid beräkningen av huruvida arbetsvillkoret uppfyllts, har deltagit i utbildning som avses i 1 mom. 1 punkten eller i en arbetskraftspolitisk åtgärd som avses i 1 mom. 2 punkten i minst fem månader.

Den vars rätt till arbetsmarknadsstöd för arbetslöshetstid har dragits in i enlighet med 1 mom. har rätt att på nytt få arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet efter att han eller hon har haft ett arbete som beaktas vid beräkningen av huruvida arbetsvillkoret uppfyllts, har deltagit i utbildning som avses i 1 mom. 1 punkten eller i *sysseleättningsfrämjande service* som avses i 1 mom. 2 punkten i minst fem månader.

5 §

Vägran att delta i och avbrytande av integrationsåtgärder

En invandrare som utan giltig orsak vägrar delta i en sysseleättningsfrämjande åtgärd som avtalats specificerat i integrationsplanen och som skall anses skälig eller avbryter en sådan åtgärd, är inte berättigad till arbetsmarknadsstöd under 60 dagar från tidpunkten för vägran eller avbrytandet.

(upphävs)

6 §

Vägran och avbrytande i anslutning till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

En i 3 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedd person som vägrar delta i utarbetandet av en aktiveringsplan är inte berättigad till arbetsmark-

6 §

Vägran och avbrytande i anslutning till arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

(upphävs)

nadsstöd under 60 dagar från tidpunkten för vägran.

Om någon upprepade gånger förfar på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. och det därför kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill delta i åtgärder som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, är han eller hon inte berättigad till arbetsmarknadsstöd förrän han eller hon i minst tre månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller, om han eller hon är under 25 år, i utbildning som avses i 2 § 1 mom. (*skyldighet att vara i arbete*).

7 §

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den har en person som

4) deltar i en arbetskraftspolitisk åtgärd.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, skall han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om ändringen. Förmånstagaren skall omedelbart underrätta arbetskraftsbyrån om en ändring i förhållanden som avses i 4 §.

De förändringar i förmånstagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som den som får en arbetslöshetsförmån ome-

Om någon upprepade gånger förfar på det sätt som avses i 2 mom. och det därför kan dras den slutsatsen att han eller hon inte vill delta i åtgärder som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, är han eller hon inte berättigad till arbetsmarknadsstöd förrän han eller hon i minst tre månader har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller deltagit i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller, om han eller hon är under 25 år, i utbildning som avses i 2 § 1 mom. (*skyldighet att vara i arbete*).

7 §

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den

Giltig orsak att vägra delta i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller att avbryta den har en person som

4) deltar i *sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 1–5 punkten*.

11 kap

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta *arbets- och näringsbyrån* om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

De förändringar i förmånstagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som den som får en arbetslöshetsförmån omedelbart ska med-

delbart skall meddela den som betalar ut förmånen är

11) en arbetskraftspolitisk åtgärd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice som avslutats,

16) barn som sökanden försörjer, *samt*
17) andra liknande förändringar i omständigheterna.

Dessutom skall den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna och makens samt familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

3) förälderns eller föräldrarnas inkomster som avses i 9 kap. 3 §, om det är fråga om en person som avses i 9 kap. 6 §,

5) dagar som personen deltagit i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

delar den som betalar ut förmånen är

11) *avslutande av sådan sysselsättningsfrämjande service som avses i 10 kap. 1 §,*

16) barn som sökanden försörjer,
17) andra liknande förändringar i omständigheterna,

18) *de dagar då mottagaren av arbetslöshetsförmån har deltagit i sysselsättningsfrämjande service enligt 10 kap. 1 § 2 mom. 3—6 punkten.*

Dessutom skall den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna och makens samt familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

3) förälderns eller föräldrarnas inkomster som avses i 7 kap. 6 §, om det är fråga om en person som avses i 7 kap. 9 §,

(upphävs)

*Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.
I fråga om en arbetssökandens förfarande som ägt rum före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

I fråga om ersättning för uppehälle som betalas för sysselsättningsfrämjande service eller annan service som inte slutförts vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

3.

Lag**om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 3 § 2 mom. samt 5 § och 8 § 1 mom. 3 punkten och 3 och 5 mom., av dem 3 § 1 mom. och det inledande stycket i 2 mom. sådana de lyder i lag 1293/2002 och 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1293/2002, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd samt

1) för vilken har utarbetats en jobbsökarplan enligt 5 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste 12 kalendermånaderna,

2) för vilken har utarbetats en jobbsökarplan enligt 5 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningensperioden enligt 6 kap. 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) som har deltagit i en intervju för arbetsökande enligt 5 kap. 4 § lagen om offentlig arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken tidigare har utarbetats en jobbsökarplan enligt 5 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice

Föreslagen lydelse

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som inte har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd samt

1) för vilken har utarbetats en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som på grund av arbetslöshet har fått arbetsmarknadsstöd för minst 180 dagar under de senaste 12 kalendermånaderna,

2) för vilken har utarbetats en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som har fått arbetslöshetsdagpenning under arbetslöshetsdagpenningensperioden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

3) som har deltagit i en *intervju med arbetssökande* enligt 5 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för den som är arbetslös och som har fyllt 25 år och som har rätt till arbetsmarknadsstöd eller som får utkomststöd och för vilken tidigare har utarbetats en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig

samt

lig arbetskraftsservice samt

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Arbetskraftsbyrån och kommunen skall utarbeta en aktiveringsplan i samarbete med den person som avses i 3 §. Aktiveringsplanen skall revideras till dess att personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret i 5 kap. 3 eller 7 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftsbyrån skall utan dröjsmål efter meddelande från Folkpensionsanstalten vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. 1 eller 2 punkten.

Kommunen skall utan dröjsmål vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 3 punkten eller 2 mom. 3 punkten.

Innan arbetskraftsbyrån vidtar åtgärder skall den försäkra sig om att en jobbsökarplan enligt 5 kap. 2 § lagen om offentlig arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder skall den försäkra sig om att arbetskraftsbyrån tillsammans med personen i fråga har utarbetat en jobbsökarplan enligt 5 kap. 1 § lagen om offentlig arbetskraftsservice eller att arbetskraftsbyrån har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande enligt 5 kap. 4 § lagen om offentlig arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en jobbsökarplan eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i en intervju för arbetssökande på grund av att han eller hon inte har registrerats som arbetslös arbetssökande, skall kommunen vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan.

Kommunen, arbetskraftsbyrån och personen i fråga kommer överens om aktiveringsplanens varaktighet, ändringar som gäller planen och återupptagandet av en avbruten plan. Klienten har möjlighet att få assistans av en stödperson för att utarbeta och revidera aktiveringsplanen.

Arbetskraftsbyrån eller kommunen beslutar om planen skall anses avbruten. Planen kan

5 §

Utarbetande av aktiveringsplan

Arbets- och näringsbyrån och kommunen ska utarbeta en aktiveringsplan i samarbete med den person som avses i 3 §. Aktiveringsplanen ska revideras till dess att personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret i 5 kap. 3 eller 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbets- och näringsbyrån ska utan dröjsmål efter meddelande från Folkpensionsanstalten vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. 1 eller 2 punkten.

Kommunen ska utan dröjsmål vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan för den som uppfyller villkoren i 3 § 1 mom. 3 punkten eller 2 mom. 3 punkten.

Innan *arbets- och näringsbyrån* vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice har utarbetats tillsammans med personen i fråga. Innan kommunen vidtar åtgärder ska den försäkra sig om att *arbets- och näringsbyrån* tillsammans med personen i fråga har utarbetat en *sysselsättningsplan* enligt 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice, eller att *arbets- och näringsbyrån* har gett den som avses i 3 § 1 mom. 3 punkten tillfälle att delta i en *intervju för arbetssökande* enligt 5 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Om det inte har varit möjligt att utarbeta en *sysselsättningsplan* eller bereda personen i fråga tillfälle att delta i en *intervju för arbetssökande* på grund av att han eller hon inte har registrerats som arbetslös arbetssökande, ska kommunen vidta åtgärder för utarbetande av en aktiveringsplan.

Kommunen, *arbets- och näringsbyrån* och personen i fråga kommer överens om aktiveringsplanens varaktighet, ändringar som gäller planen och återupptagandet av en avbruten plan. Klienten har möjlighet att få assistans av en stödperson för att utarbeta och revidera aktiveringsplanen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

anses avbruten en månad från det att personen i fråga har fått sysselsättning i arbete eller företagsverksamhet eller inlett studier på heltid som leder till ett yrke eller en examen. Arbetskraftsbyrån eller kommunen skall höra personen i fråga innan den fattar beslut om avbrott.

Arbets- och näringsbyrån eller kommunen beslutar om planen ska anses avbruten. Planen kan anses avbruten en månad från det att personen i fråga har fått sysselsättning i arbete eller företagsverksamhet eller inlett studier på heltid som leder till ett yrke eller en examen. *Arbets- och näringsbyrån* eller kommunen ska höra personen i fråga innan den fattar beslut om avbrott.

8 §

8 §

*Planens innehåll**Planens innehåll*

I en aktiveringsplan skall ingå

I en aktiveringsplan ska ingå

3) en bedömning av i vilken mån tidigare planer om arbetssökande och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har förverkligats, och

3) en bedömning av i vilken mån tidigare *sysselsättningsplaner* och planer som kommunen utarbetat för personen i fråga har förverkligats, och

Om arbetskraftsbyrån bedömer att arbete eller sysselsättningsfrämjande åtgärder inte kan erbjudas personen inom tre månader, skall arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingå i aktiveringsplanen.

Om *arbets- och näringsbyrån* bedömer att arbete eller sysselsättningsfrämjande åtgärder inte kan erbjudas personen inom tre månader, ska arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ingå i aktiveringsplanen.

Aktiveringsplanen undertecknas av arbetskraftsbyrån, kommunen och personen i fråga.

Aktiveringsplanen undertecknas av *arbets- och näringsbyrån*, kommunen och personen i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2010.

4.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 april 1999 om främjande av invandrades integration samt mottagande av asylsökande (493/1999) 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1215/2005, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Rätt till integrationsplan

Rätt till integrationsplan har varje i Finland bosatt invandrare som är arbetslös och i enlighet med 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice registrerad i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning eller som får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997). Integrationsplanen för invandrare ersätter den jobbsökarplan som avses i 5 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Föreslagen lydelse

11 §

Rätt till integrationsplan

Rätt till integrationsplan har varje i Finland bosatt invandrare som är arbetslös och i enlighet med 3 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice registrerad i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning eller som får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997). Integrationsplanen för invandrare ersätter den *sysselsättningsplan* som avses i 5 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

Denna lag träder i kraft den maj 2010
